

Yerel Dergi
Kış 2023 • Sayı 38

tirşik

**MARAŞ'TAN
BİR HABER GELDİ**

Dediler ki

**DEPREM
OLDU**

Tirşik dergisi aralıklarla çıkmaya devam ediyor. Ama kararlılığını sürdürüyor. Sizlerden gelen haklı istek, kağıt olarak çıkması. Elbette dergiyi ele alıp okumak, ona dokunmak, hediye etmek, saklamak güzeldir. Ancak ekonomik koşullar nedeniyle kâğıt baskı yapamıyoruz. Kurumsal desteğimiz de yok. Gücümüz değerli hemşerilerimiz ve okuyucularımız. İnternet ortamında Tirşik dergisi sitesinde yayınlıyoruz. Oradan istenilen sayı ve sayfalar kâğıda alınabilir. Sitede derginin bütün sayıları var. Güzel bir kaynak. Cep telefonundan okunabiliyor.

Tirşik dergisi artık Çukurova dergisi. Çukurova kültür, medeniyet, değer, insan, doğa ve zenginliklerini işliyor. Artık yazan ve okuyan profili zenginleşiyor. Özellikle gençler alakadar oluyor. Şunu da itiraf edelim. Tirşik dergisi dışında gençlere yerel kültür ve değerleri aktaracak kaynak görülüyor. Kuşaklar arası bağı Tirşik dergisi kuruyor. Yan bir dergiden öte belleten, yıllık, veri dokümanı, derleme, araştırma gibi.

Bunları yaparken beslendiğimiz insan kaynağı giderek azalıyor. Geriye araştırma ve derleme kalıyor. Bilimsel çalışma gerekiyor. Bu nedenle akademik Tirşik dergisi çıkarmak çabasındayız. çukurovanın her yönünü bilimsel inceleme ve araştırmalarının peşindeyiz. Bu önemli kaynağı gün yüzüne çıkarmak istiyoruz. Destek ve gayret bekliyoruz. Çağrımız, memleketimizin kaygısını güden herkesedir. Bağımsız, hakemli, akademik dergi çıkana kadar bu tür inceleme, araştırma ve makaleleri ayrı bölüm olarak yayınlayacağız.

Tirşik dergisi, sizin gibi, insanlarımızın birikimleri topluma mal olmadan yani kayda geçmeden aramızdan ayrılıyorlar. Yaşayanlarda da yıldan yıla hafıza kaybı yaşıyor. Tam tespitler yapılamıyor. Çağrımız herkesedir. Ne olur büyüklerinizin, çevrenizdeki insanların birikimlerini belgeleyin, kayada alın, yazın. Gerçek tarih yazımı budur. Geçmişizden besleneceksek tek yolu da budur. Hepimize mesulüz, hepimize görev düşüyor. Nasıl akademisyen ve uzmanlardan araştırma bekliyorsak sizden de derleme bekliyoruz. İnsana, kültüre, değerlerimize ve geçmişimize dair.

Tirşik dergisi sizin gibi insan eliyle kaybedilen tabiat ve doğanın farkında. Doğamızı koruyalım çağrısı içi boş değil. Ben ne yapabilirim dersin yapacakların vardır. En azından çevreyi kirletmezsin. Andırın yöresi bakir doğaya sahip. Yeni yeni keşfediliyor. Sahipsizlik, düzenleme ve koruma arkadan geldiği için kıymetli doğal varlıklarımız örseleniyor. Kullanmaya gelen daha sonraki gelene hayat hakkı bırakmıyor maalesef. Duyarlılık müdahale de gerektiriyor.

Öte yandan andırının doğal ürünleri, doğal orman ürünleri var. Bunlar halk tarafından işlenerek pazarlanıyor. Ama marka değerleri olduğu halde bir türlü markalaşıp ekonomiye sunulamıyor. Şimdi güzel çabalar var. Tirşikten sonra Andız pekmezi patent aldı. Dergi sayfalarında işleyeceğiz. Emeği, geçenlere teşekkür ederiz.

Tirşik dergisinin derdi gençlik. Gençlerle kültür ve değerlerimizi buluşturmalıyız. Her kimle konuşsak çabalarını anlatıyor. Ancak toprağa düşmüş oracıkta birikmiş su öbekleri gibi oracıkta kalıyor. Çabalar buluşmalı ve hayata dönüşmeli.. Bu çabalar yazılmalı, çizilmeli, hayata geçirilmeli. Bunu yapacak olanlarda sivil toplum kuruluşları elbette. Madem bir araya geliyoruz., çabalıyoruz. Amacımız ve emeğimizi gençlere ayırmalıyız. Geçmiş ile gelecek arasında köprüler kurmalıyız. Tirşik dergisini kendince yapıyor. Buyurun katılalım, güç birliği yapalım, gençler ulaşalım. Gençlere eğilmek kültür ve değerleri ile yaşatabilmek sıllayrahimin ta kendisidir.

Güzel bir haberimiz var. Tirşik dergisi gençlere kapılarını her daim açıyor. Artık dergide gençlere özel bölüm ayırıyoruz. İlerde gençlik sayısı çıkarmayı hedefliyoruz. Gençlerimize kucak dolusu selamlar. Buyurun. Gün yüzüne çıkın. İşte fırsat.

Tirşik gecikince üzülüyoruzduk. Sizlere ulaşma sabırsızlığı varken kaderin cilvesine bakın ki Maraş merkezli deprem oldu. Memleketler yerle bir oldu. Ocaklara acılar düştü. Millet olarak derin acılar yaşıyoruz. Her şey sıcak ve taze. Dergi bu haliyle milletimizin acısına hemhal oluyor. Deprem ve yıkıcı halini tarihe not düşüyor. Bu derin yarayı gelecek nesillere aktarmak için özel sayı hazırlayacağız. Dileğimiz acılar paylaşılar, yaralar sarılır. Hepimize büyük mesuliyetler düşmektedir.

Maraş depreminde on bir il afet bölgesi ilan edildi. İnsanlık bu acıya koştu. Depremde ölenlere Allaktan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, yerinden yurdundan olanlara geçmiş olsun diyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle.

tirşik

YEREL DERGİ • SAYI - 38

ANDIRIN GELİŞİM PLATFORMU'NUN
YAYIN ORGANIDIR

Andırın Gelişim Platformu Adına İmtiyaz Sahibi:

Ahmet Narinoğlu

Genel Yayın Yönetmeni:

Hüsnü Karcı

Yazı İşleri Müdürü:

Gökhan Gök

Yayın Kurulu:

Ahmet Narinoğlu, İskender Zengin, Hüsnü Karcı,
Tahsin Sarıbiyık, Gökhan Gök, Cumali Yaşar

Abone, Reklam ve Halkla İlişkiler:

Soner Kesme, İskender Zengin, Sittik Çeri

Adres:

Eski Osmanlı Sok. No:3 Kat:1 Da:6 Mecidiyeköy-Şişli/
İSTANBUL

Telefon:

0212-274 24 54

Web Adresi:

www.andirin.org.tr

e-posta:

tirsikdergisi@hotmail.com

Yayın Türü:

Yerel Dergi

Grafik-Tasarım:

Yeşim Karakoç

Baskı:

Kültür Sanat Basımevi

Dağıtım Sorumlusu:

Muzaffer Yaşar

Yayınlanan yazıların sorumluluğu, yazarına aittir.

Bu dergi, Andırın Gelişim Platformu'nun
bir kültür hizmetidir.

Parayla satılmaz.

◆ İÇİNDEKİLER ◆

1	Bizden	72	Turan Çolakkadı Şiirler
2	İçindekiler	73	Oduncu Çocuk
3-26	Dosya	74	Hatice ile Beyazıt
27-29	Geben Kalesi	75	Fabl
30	Cemre	76	Dağ Salına Konan Kervan
31	Çiriş	77	Fabl
32	Geben Yaylaları	78	Ellerini Tuttur Bana
33	Köy Evleri	79	Köylü
34	Aslantaş	80	Cengiz Hayta Şiirler
35	Hasan Dağı	81	Özlem
36-37	Hoo Çınarı	82	Ömrüm
38-39	Düldül	83	Nohut Tanesi
40	Gökahmetli Köyü	84	Süleyman Gök Şiirler
41	Kenger	85	Cihangiroğlu Yaşar Bey
42-43	Çorbalarımız	86	Birgün Sevgi Yağar Gökten
44	Kültür Varlıklarımız	87	Merhabalar
45	Eski Köy Güreşleri	88	Dilim; Dilim Dilim
46	Gülek	89	Yatar Omar Ağam Yatar
47-48	Taşlar Üzerine	90	Bekleme
49-50	Çuhadarlı Köyü	91	Fadıma
51	Abidin Tunçkıncı	92	Baba Yurdu Yaylalar
52-55	Atışmalar	93	Yanık Tepe
56	Bir Türkü Bir Hikaye	94	Halil Temiz Şiirler
57-58	Kerim Berker	95	Şey
59	Navruz Hanım Teyze	96	Emanet Kumaş
60-61	Latif Ağa	97	Nasihah
62	Dane Hoca	98	Medeni Karataş Şiirler
63	İki Resim İzinde	99	Bahane
64	Köleli Ağdı	100	Sami Bayram Şiirler
65	Hasibe Hatun	101	Hacı Musa Tuncer Şiirler
66	Sarı Ahmet	102	Ayşe Nur Doğan'dan Çizgiler
67	Sessiz Sokaklar	103	Maraş Destanı
68	Günlük	104	Yazı Dersleri
69	Hatırlamak Güzeldir	105	Geben Şiir
70	İbrahim Temiz Şiirler	106	İki Kitap
71	Karacaoğlan		

MARAŞ DEPREMİ

Maraş ve havalisi vilayetler depremle neredeyse yerle yeksan oldular. Acı her yüreği, her haneyi, köyü, beldeyi, şehri, milleti yaktı. Acı düştüğü yeri yakmadı hepimizi yaktı. Acıya can dayanmaz lakin hayat devam ediyor. Geriden ders alıp ileriye bakmalıyız. Yaralarımızı birlikte sarmalıyız.

Maraş depremi tarihin ta kendisi. Nice eserler yazılacak. Nice tanıklar kayda geçecekler.

Bugün de Maraş ve civarın acısını, dün olduğu gibi bugün de ağıtlar söyler. Kayda geçer. Tarih olur.

“MARAŞ’tan Haber Geldi”

“Maraş bize mezar olmadan, düşmana Gülizar olmaz” diyen Maraş bir sır ifşa eder gibi. Hakikaten kendi canını ortaya koyarak şehrine, namusuna sahip çıktı. Gel gör ki, gün geldi bir gecenin ve gündüzün zelzelesiyle yerle yeksan oluverdi.

Hâlbuki Maraş ın adı Arapça. Titreyen yer demek. Yerin titremesi ne demek. Demeye lüzum yok. Tarihte onun üzerinde zelzele olmuş bu bölgede. İnsanlığın tarihine bakarsanız daha dün gibi değil mi? Yerin değişmez kanunları var. Değiştiremeyeceğimize biz ona uymalıydık. Ne çare, şehirlerimizi tarihi tecrübeden habersiz kurduk. Doğa affetmiyordu. Affetmedi.

Hâlbuki buralar da; Maraş yelinden, Adana selinen derler. Yani ahır dağlarından esen poyraz sıkletlere serinlik getirse de azgınlaşır deli poyraz olur, kapı baca bırakmaz. Buna izafeten tabiat olayının en ağırını poyraz bilirdi. Ama beteri de vardı. Gün geldi vuku buldu.

Doğrusu Maraş depremi biliyordu. Zelzele, debbe tül arz derlerdi. Atalar buna izafeten şehri yamaçlara, tepe sırtlarına kurmuşlardı. Şehrin ortasından gürül gürül akan dereler vardı. Hatta boğazkesen de su değirmenleri de varmış 40 lı yıllarda. Şehir ulu cami civarında çarşı Pazar ile vücut bulmuştu. Kıbrıs meydanından aşağısı yoktu. Vilayet binası yapılırken, hele aşağılara okullar ve de kara lise yapılırken hep tartışılmış. Ova deprem bölgesi, rızkımızın temin edildiği yerler denmiş.70 li yılların başında kara lisede okurken oralar deprem bölgesi aman dikkat edin derlerdi. Depremi de yer adamı yutar diye tarif ederlerdi.

Gün geldi köyden şehirlere sel gibi göçler başladı. Taş kesen namında biri, ahır dağı yamaçlarını parselle-

yerek köylülere verdiği hala canlıdır. Sağlam kalanda oralar olmuştur. Kim nasıl karar verdi de şehir verimli topraklara, Maraş altına, Antep yoluna doğru kaydırıldı. Aslında vilayetten aşağı şehir oluşurken bahçeli evler kurulurdu. Mahalle adı da Bahçelievler idi. Vahşi şehirleşme, vahşi kapitalist düzenle at başı geldi Maraş a. Ova da baştan sona katlı beton yapılar peydahlandı. Adına modern şehirler kuruyoruz diyerek pekte övündük.

Şimdi görüyoruz ki, şehir vurgunu buralardan yedi. Düzlüklere kurulan şehir yerle yeksan oldu.

Son on yıllarda Kayseri istikameti ve ahır dağı yamaçlarına şehri kırmak doğru karar olduğu ortaya çıktı. Çıktı ama bur da yerin değil insanoğlunun yaptığı çürük binaları vurdu.

Dün tarih de, işgal de hiç bir yerden destek almadan kendi kendini kurtaran, kurtuluşa timsal olan Maraş, sonraki evlatları bilim ve teknikten yararlanmadan, yerin hakikatine aldırmandan yani bir gün depremin geleceğini bilip ona göre tedbir alıp şehir ve yapı kurmadığından Maraş ı kendi kendine mezar eyledi.

“Bu sefer kurtaramadı kendini. Bu sefer karşısındaki düşman değil takdir-i ilahiydi. Ne yapsa boştu. Çünkü haber ötelere geliyordu. Kaderin üstünde ki kaderine teslim oldu Maraş ım. Şiirin başkentinde mısraların üstüne sütunlar devrildi. Akşamları bahçedeki incir ağaçlarına konacak incir kuşlarının yerine “sesimi duyan yok mu” çığlıkları kaldı.”

Dün pazarcık tarafından doğum için Maraş a gelen ve orada kurtulamayan Meryem geline yakılan ağıt; kaderin cilvesine bakın ki yine pazarcıktan gelen depremlerle Meryem koca şehir olup “Merik ağıdı” Maraş ağıdı oldu.

Merik ağıdı artık Maraş ağıdı olmuştur.

Maraş Ağıdı

Maraş'tan bir haber geldi
Dediler ki deprem oldu oy oy
Keşke deprem olmasaydı
Kırılardı elim kolum oy oy

Oy Maraş Maraş Maraş
Ben kurbanım sana Maraş
Ben hayranım sana Maraş (vay)
Neler oldu sana Maraş oy oy

Deprem Maraş'ı tutuyor
Yıkık binalar can yutuyor oy oy oy
Dediler ki yerle yeksan oldu
Maraş im kan kusuyor oy oy oy

Oy Maraş Maraş Maraş
Ben kurbanam sana Maraş
Ben hayranam sana Maraş (vay)
Neler oldu sana Maraş oy oy

Şu Maraşın onmaz acısına
Çarşaf serin gecesine oy oy oy
Keşke deprem olmasaydı
Sabir onun ana bacısına oy oy oy

Oy Maraş Maraş Maraş
Ben kurbanam sana Maraş
Ben hayranam sana Maraş (vay)
Neler oldu sana Maraş oy oy

Şu Maraş ın şehere
Paha değmez beherine
Deprem vurdu geçti oy oy
Canlar düştü şehere

Oy Maraş Maraş Maraş
Ben kurbanam sana Maraş
Ben hayranam sana Maraş (vay)
Neler oldu sana Maraş oy oy

**Şiir memleketi,
şimdi şiirlerin acılı
mısralarıyla kendine
yakışan edebi
yakarışlara sahne
oluyor. Ve her dize
de acı ve Maraş ikiz
gibileşiyor.**

“Maraş Maraş derler de bu nasıl Maraş
Enkazlar altında can veren Maraş”

Maraş altı yana yana od olur
Her binası alıcı kurd olur
Sen ölürsen yüreğime derd olur
Canım sana kurban Maraş

Hasret kimseye kalmasın
Sevdalılar ayrılmasın, ayrılmasın
Ben yandım eller yanmasın
Sevdanın aşkın uğruna can uğruna

Ve daha niceleri...

*Biz Maraş'ı sevda bildik, umut bildik, hasret bildik, yuva bildik,
acımızı da yüreğimizde şiir gibi nakış nakış işledik.*

Tesellimiz inancımızdandır.

“Kahrı da hoş, lutfu da hoş.”

*Amma velâkin, diin atalarımız nasıl akıl ve dirayetele, doğayla barışık Maraş ı asırlardır bu-
günlere taşıdırlarsa, bize de şehri, doğayla barışık, akılla, imar ve ihya edip yaşatmak düşer.*

*Maraş ve civar iller seninle aynı kaderi yaşadılar. Adana, Hatay, Osmaniye, Antep, Adıyaman,
Urfa, Malatya, Elazığ. Acılar acımızdır.*

*Acılar topyekûn aziz milletimizindir. Bu coğrafyanın kaderi milletimizin kaderidir. Gün acıları
paylaşma, yaraları sarma günüdür.*

Maraş Türküleri

Maraş türküleri hep yanık, hep acıklı. Sanki bu günlere misal getirir gibi yanık yanık söylenmiş. Kaderine ağlayan bu şehir türkülerle acılarına tarih yazar. Dün de, bugün de.

Maraş Türküsü

*Maraş halkı da yana yana ön olur
Her sineği de bir alıcı kurt olur
Ben gidersem yüreğine dert olur
Gardaş kalk gidelim sılaya doğru
Anama doğru babama doğru
Yoldaş kalk gidelim canana doğru*

*Maraş halkı da yana yana ön olsun
Her sineği bir alıcı kurt olsun
Böyle memlekete düşmanım varsın
Sıla da bir gurbet el de bir bana
Yavru bir bana gardaş bir bana*

*Anam tüfeğini de direğe asar
Bacım tabancanı da bağına basar
Anaya baciya gardaş mı küser
Kalk gardaş gidelim sılaya doğru
Anama doğru Sunama doğru
Kalk gardaş gidelim de canana doğru*

*Gardaş o dağlarda dağların mı var
Ah çekip ardından ağların mı var
Sanki mor çubuklu bağların mı var
Sıla da bir gurbet el de bir bana
Gardaş bir bana canım bir bana
Sıla da bir gurbet el de bir bana...*

Maraş Maraşta Derler

*Maraş Maraş da derler uy amman amman
Bu nasıl Maraş bu nasıl Maraş
Al kızıl kan içinde can veren gardaş
Gardaş galk gidelim yoldaş kalk gidelim
Bizim eller girçillüdür geçilmez
Yollar çamur kurusunda gidelim, burdan gidelim*

*Ufak taşınan da uy amman amman bina yapılmaz
Valla bir ben ölmeyinen gardaş Maraş yıkılmaz
Gardaş galk gidelim yoldaş kalk gidelim
Yollar çamur kurusunda gidelim
Lâle sümbül büyüünde gidelim
Gardaş gidelim ay ay ay*

**Siz toprakta yatarken
Toprağı kar бүrүdү
Sizi kurtarmak için
Bütün millet yürүdү**

Maraş'tan Bir Haber Gelmiş

*Maraş'tan bir haber geldi.
Maraş'tan bir haber geldi.
Dediler ki deprem olmuş!
Oy, oy!*

*Ahir Dağı kan kusmuş,
Uzun Oluk yok olmuş,
Elbistan'ı toprak yutmuş, Pazarcık solmuş,
Oy, oy!*

*Anılar yolunmuş,
Çocuklar yurtsuzmuş,
Bebeler öksüzmüş,
Oy, oy!*

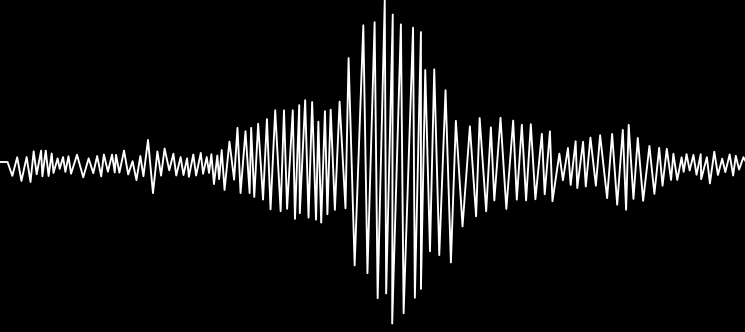
*Bacalar tütmüyormuş,
Ağıtlar susmuyormuş,
Kimseler gelip gitmiyormuş,
Oy, oy!*

*Hayaller arşa kalkmış,
Çarşı Pazar kapanmış,
Maraş kan ağlarmış
Oy, oy!*

*Oy Maraş, Maraş, Maraş;
Can kurban sana Maraş,
Oy!*

04:17

06.02.2023

KAHRAMANMARAŞ – HATAY – OSMANIYE
ADİYAMAN – GAZİANTEP – ŞANLIURFA
DİYARBAKIR – MALATYA – ADANA

TARİHE DÜŞÜLEN NOT

İkibin yirmi üçün altı Şubat gecesini
Saatler, henüz dördü; onyediy geçiyordu
Yer inledi, gök çöktü, yedi nokta yediyle
Binalar beşik gibi sallanıp göçüyordu

Bin kere ağıt yazsam anlatamam acıyı
Her bir kutsal ocağın üzerinde bir dağ var
Enkazlar yutup gitti ana, baba, bacıyı
Göçüklerin altında milyonlar üşüyordu

Dokuz saat geçmeden aynı şiddet, aynı şok
Birkez daha titredi, inledi...! zemin ve gök
Kolon, demir, çimento göğsümüze batan ok
Binaların enkazı başlara düşüyordu

Hatay yerle bir olmuş, İskenderun perişan
Osmaniye, Kırıkhan, Nurdağı yerle yeksan
Pazarcık, Elbistan'a başın' kaldırıp baksan
Soğuktan üşiyen el enkazı eşiyordu

Adıyaman yıkılmış, heryer ölü, yaralı
Malatya, Diyarbakır, cansız beden sıralı
Asrın felaketi bu! Anadolu karalı
Yardıma koşan canlar, can, ceset taşıyordu

On ili ilçesiyle, köyüyle deprem vurdu
Yollar yıkık, harabe, Ülkemde hayat durdu
Bütün Millet tek yumruk yazıya çadır kurdu
Yaşanan hengameden beyinler şaşıyordu

Adana, Gaziantep, Kadirli, Osmaniye
Kilis, Kahramanmaraş, Nurdağı, İslahiye
Erzin, Dört Yol, Kırıkhan, Bahçe ve Haruniye
Deprem Şehitlerine kefenler biçiyordu

Artçılar kesilmiyor, geceler yağmur, soğuk
Enkazlarda feryatlar, acıdan sesler boğuk
Onbinlerce kayıp var bekledik boynu eğik
Bilemedik kim nerde? Ve nasıl yaşıyordu

Bilirim, zaman alır bu krizi atlatmak
İlâhî emrin gücü fay hattını patlatmak
Son asrın depremini, bu mahşeri anlatmak
İnanın AZÂBİ'nin boyunu aşıyordu

AĞLAYAN ŞEHİR KAHRAMAN MARAŞ

*Basmaya korkuyoz yer sallanıyor,
Olan olaylardan ders alınmıyor,
Komşunun hatırı hiç sorulmuyor,
Eşinden dostundan olan ağlıyor.*

*Zeynepler Hakanlar İremler nerde,
Bahadır Kahveci gömülmüş derde,
Evler mezar oldu bize seher de,
Ölüm acısını bilen ağlıyor.*

*Elektrik yok, yollar sular kesildi,
Toplu toplu kabirleri kazıldı,
Yıkanmadan toprağına verildi,
Varını toprağına veren ağlıyor.*

*Terk edildi vatan düştük yollara,
Yönünüz çevirdik gurbet ellere,
Mevlam yaşatmasın bunu kullara,
Yarılmış topraklar yollar ağlıyor.*

*Yıkılmış memleket hayalet şehir,
Ölüm sırasını eylemez tehir,
Topraklar oynadı yükseldi nehir,
Evini su basan canlar ağlıyor.*

*İskenderun oldu küçük Venedik,
Ölümü kalımı her an denedik,
Doymadık dünyaya kavga eyledik,
Eşine dostuna küsen ağlıyor.*

*O güzelim evler un ufak oldu,
Ulaşım olmadı her yer bozuldu,
Mevlamız bize gücün duyurdu,
Aklını başına deren ağlıyor.*

*Sanki geri geldi Nuh'un tufanı,
Feryat göğe çıktı bilmez amanı,
Elimizden aldı canı Cananı,
Hayatı toprağına gömen ağlıyor.*

*En güzel şey imiş yaşam değerli,
Ne anladık bundan onu bilmeli,
Bırak boş hayatı tövbe etmeli,
Dünyanın kahrını çeken ağlıyor.*

*İbreti Alemlik bize yapılan,
Mutahit hatası arkada kalan,
Teşekkür ederiz yardımlar salan,
Bizlere gönlünü veren ağlıyor.*

*Rabbim Devletime zeval vermesin,
Bizler gördük bunu kimse görmesin,
Kimseler kimsenin hakkın yemesin,
Zehir zıkkım yiyen hinler ağlıyor.*

*Yine insan oğlu isyan ediyor,
Allah tan korkanlar tövbeler diyor,
Kahvecim buradan çekip gidiyor,
Helalî haramı bilen ağlıyor.*

BİR YANLIŞ DAHA ÇÖKTÜ!

DEMEK ATEŞ DÜŞTÜĞÜ YERİ YAKMAKLA KALMIYORMUŞ

Anlamakta zorlanıyorum... Birlik, beraberlik el ele olmak, yardımlaşmak için illa bir musibetle mi karşılaşmalıyız? Neden felaket günlerini aştıktan sonra, bir birimizden selamı bile esirgeriz.. Apartman katlarında bile birbirimizi tanımıyoruz.. Buna da sebep asansörler olmasın. Ne olur aziz Milletim biraz ihlâslı olmak bize yakışmaz mı? Aslında biz bu olmalıyız..

Ne ise Yüce Allah'ımızın yardımıyla bu kara günleri de aşacağız.

Bu asil Millet nice günleri aşarak gelmiştir Rabbim yar ve yardımcımız olacaktır İnşallah..... Sağlıklı ve korkusuz geceleriniz olsun dostlarım.....

ATEŞ DÜŞTÜĞÜ YERİ YAKMAKLA KALMIYOR

Hele bir kibrit çöpü yak da at çalının dibine. Gör bakalım ateş düştüğü yeri mi yakıyor?

Bunlar tesellidir kardeşim. Sen kaloriferli dairede sıcacık otururken, düşünebiliyor musun deprem bölgesinde şu amansız soğukta tirtir titreyen o yavrucukları? Ne yazık ki, ülkemiz bu gibi büyük felaketlerle sık sık maruz kalmıştır.. Ateş düştüğü yeri yakmakla kalmıyor. Şu anda duyduğum inanılmaz acının, ülkemizin her yerinde yürekler parçalamış olduğuna kendim kadar eminim.

Bölge halkımızın ve büyük Türkiye'mizin başı sağ olsun. Ebedi hayata irtihal eden kardeşlerimize Mevlam Rahmetiyle muamele eylesin. Hastalarımıza acil şifalar, acılı ailelerimize yakınlarına Allah'tan sonsuz sabırlar diliyorum.

Ahir Dağı'na Kahır

*Niye silkinirsin ey..! Ahir Dağı?
Başından dökülen sadece kar mı?
Maraş'ı başında bir taç bilirdik
Bu! Maraş'dan gayrı bir Maraş var mı?*

*Kar'ını Maraş'a kefen eyledin
Yerinden yarıldın tufan eyledin
Ahdını, hıncını sofan eyledin
Bu! Maraş'a karnın bu kadar dar mı?*

*Depreme el-ense çekerken Maraş
Eteğinden tutup çökerken Maraş
Göçükler altından çıkarken Maraş
Bu! Maraş göçene, kaçana gar mı?*

*Maraş emanettir, Maraş yük değil
Maraş'ta bu acı, sancı tek değil
Maraş'ı sevmeyen kök'te kök değil
Bu Maraş sadece Maraş'a ar mı?*

*Şimdi anladın mı ey..! Ahir Dağı?
AZÂBÎ yeniden örecek ağı
Bu Kahramanmaraş ülkem otağı
Bu Maraş sadece Maraş'a Yar mı?*

BU GÜNLER DE GEÇER BİR GÜN

İnan bana aziz Yurttaş,
Bu günler de geçer bir gün.
Bak hepimiz olduk derttaş,
Bu günler de geçer bir gün.

23'te 6 Şubat,
Evlerimiz oldu kat kat,
Göçükteydik baba-evlat,
Bu günler de geçer bir gün.

Saniyesi yıllanmalar,
"İmdat!" Deyip dillennmeler,
Yedi virgül sallanmalar,
Bu günler de geçer bir gün.

Akşam olup geldiğimiz,
Sıcak yuva bildiğimiz,
Uykularda öldüğümüz,
Bu günler de geçer bir gün.

Saçı başı yolduğumuz,
Suya muhtaç olduğumuz,
Sokaklarda kaldığımız,
Bu günler de geçer bir gün.

Hiç kimsenin ölmeyesi,
Deprem nedir bilmeyesi,
Gidip geri gelmeyesi,
Bu günler de geçer bir gün.

Kara günler kalmaz kara,
Bulunacak elbet çare,
Sarılacak derin yara,
Bu günler de geçer bir gün.

DURANOĞLU böyle yazan:
Bahar derken geldi hazan,
Ülkemizi hayli üzen,
Bu günler de geçer bir gün.

BİR OLALIM, DİRİ OLALIM

*Yanıktır
Avucumuz elimiz,
Tanıktır
Avazımız dilimiz;
Kırıktır
Sazımızda telimiz...
Kalkıktır ellerimiz,
Bize
Çok uzak olana;
Uzanmıştır ellerimiz,
Daha
Çağırmadan gelene;
Minnettardır kalbimiz
Hatır gönül bilene...
Sönüktür
Gözlerde ışığımız,
Bomboştur
Ellerde kaşığımız;
Dönüktür
Yönü,
Bize bakar
Dostumuz, Afad'ımız;
Ahbap'ımız...
Yanıktır bağrımız,
Dayanılmaz ağrımız;
Bir olalım
Diri olalım,
Doğru olalım
Bütün herkesedir
Çağrımız...*

ADANA ULU CAMİ

Adana Ulucamî'nin giriş kapısına yazılan
"binanızı sağlam yere yapınız"
sözleri düşündürüyor...

Adana'daki tarihi Ulu CAMİ'NİN minaresi ve doğu bölümü Ramazan oğlu Halil Bey zamanında ve 1513 yılında bitirilmişti. Giriş kapısı üzerine Kuran ayetlerinin de yazılı olduğu kitabe yerleştirildi. "Binanızı sağlam yere yapınız" anlamına gelen sözler anlamlı olduğu kadar düşündürücü idi. Yakın zamanda yaşanan deprem afetini yaşayınca bu sözlerin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılıyor.

"Bismillahirrahmanirrahim.

O halde (dinin) binasını (sağlam bir temel olan) Allah korkusu ve rızası üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa yapının yıkılacak bir yarın kenarına kurup da onunla birlikte kendisini de cehennem ateşine çekip yuvarlayan bir kimse mi!...Gerçekte insan için kendi çalıştığından başkası yoktur. Büyük olan Allah doğru söylemiştir".

Taç kapının girişinde ve sol taraftaki yazılarda da camiye yaptıranlar ile ilgili bilgiler verilir:

"Rahman ve rahim olan Allah'ın adı ile Bu mübarek mescidi hayırlar sahibi Ramazanoğlu Halil yaptırdı. 920 (1513)"...

DEPREM YAŞADIK

On ilimiz mahşer yerine döndü
Aynı günde iki deprem yaşadık
Acımız tarifsiz ocaklar söndü
Aynı günde iki deprem yaşadık

Şubatın altısı boranda kışta
Gece karanlıkta yağmurda yaşta
Benim güzel memleketim Maraş ta
Aynı günde iki deprem yaşadık

Ne bağımız kaldı nede gülistan
Betonların altı oldu kabristan
Biri Pazarcıktı biri Elbistan
Aynı günde iki deprem yaşadık

Adana'da Maraş'ta Malatya'da
Antep Urfa Kilis Diyarbakır'da
Hatay Osmaniye Adıyaman'da
Aynı günde iki deprem yaşadık

Seher vakti daha olmadan tанда
Vurdu şehirleri yıktı bir anda
Toprağa karıştı bedende canda
Aynı günde iki deprem yaşadık

Sür'a benziyordu o anki tında
Herkes uyuyordu evde katında
Canlar gitti molozların altında
Aynı günde iki deprem yaşadık

Günden güne arttı can kaybı sayım
Gidenlerin hangisini anayım
Çocuklara gençlere mi yanayım
Aynı günde iki deprem yaşadık

Cengiz'im beklenen yardımdı eldi
Feryat figan arşı alayı deldi
Gördüklerim kıyamete bedeldi
Aynı günde iki deprem yaşadık

BU DEPREM ATOM BOMBASINDAN DAHA TESİRLİYDİ

Bilindiği üzere 10 illeri kapsayan şehir ve köylerimizde yaşanan arka arkaya iki felaketin, kaydedilen 7.7/7.6 değil, şiddet/enerji boşalımı parametresine göre; 11 şiddetindedir.

Şöyle ki!

Depremde gerçek güç tanımlaması ve ölçümü, depremin yeryüzüne olan yakınlığı ve süresine bakılarak hesaplanır. Bu ana kriter'e göre bakınca "9 saat gibi çok kısa bir zaman aralığında" 7'nin üzerinde aynı bölgede deprem olduğu bugüne kadar dünyada emsali hiç görülmemiş ve yaşanmamıştır.

Dünkü yaşanan iki deprem birbirine (30 km) yan yana sayılabilecek bir lokasyonda olmuştur.

Bu da bugüne kadar görülmüş bir şey değil.

Burada birçok cahil, bilgisiz ve kötü niyetli insan Japonya'daki yaşanan 9 şiddetinde ki depremle bunu aynı mukayese etmektedirler.

Japonya'daki deprem; kıyıdan 110 km. açıkta ve okyanusun 28 km. altında yaşanmıştır.

Dünyada eşi görülmemiştir.

Bizim 10 illerimizdeki depreminiz ise yeryüzüne sadece 7 km. gibi çok çok yakın bir mesafe de olmuştur.2. önemli aradaki fark ise, iki depremin arasındaki süredir. Japonya'daki deprem 36 saniye, çünkü yaşanan depremler ise toplamda 103 süresince devam etmiştir.

Bu o kadar büyük ve şiddetli bir deprem, Trabzon'dan Hatay'a (885 km) Eskişehir'den Kars'a kadar (1340 km) büyük bir coğrafyada çok ciddi şekilde hissedildi.

Peki bu depremin yıkım gücünü bilmeyenlere ders olsun?

8 şiddetindeki bir deprem 60 megatonluk bir atom bombası kadar enerji üretir.

Dünkü 2 deprem 7,7 ve 7,6 şiddetindeydi.

Şu an dünyadaki en güçlü nükleer savaş başlığı sadece 2 megaton!

İşte bu kadar büyük coğrafyada, bu kadar etkili olmasının sebebi, yere olan yakınlığı ve çok uzun sürmesindedir.

Yani çünkü deprem; 120 megaton güç çıkışı ile tarihte görülmemiş bir enerji boşalmasına sebep olmuştur.

(60 en güçlü nükleer bomba gücünde)

"2 megaton ne demek, yıkıcı güç olarak ne yapar" sorarsanız;

Japonya Nagazaki'ye atılan atom bombası 1.2 megaton gücündeydi.

İşte biz dün arka arkaya "tarihte eşi benzeri yaşanmamış devasa büyüklükte" iki deprem yaşandı. Son 200 senede Türkiye'de 13 tane 7'nin üzerinde deprem yaşanmış. İlk defa 9 saat arayla bu kadar şiddetli 2 deprem bu coğrafya da meydana gelmiştir..

Daha önce böylesi hiç olmamış, görülmemiş!

Bu bir ilk.

İtalya Ulusal Jeofizik ve Volkanoloji Enstitüsü Başkanı/Carlo Doglioni:

Türkiye, 30-40 saniye içinde üç metre hareket etti! Bu daha önce yaşanmış, görülmüş bir ola değil. Bu o kadar güçlü ve şiddetli bir deprem ki yıkılan binaların hepsi depremin enerji dalga boyunun gittiği yöne doğru yıkılmış. Maraş'ın dağ silsilesinde yaklaşık 40 km'lik bir yarı oluştu. Bu olağanüstü bir durum. Türkiye 3 metre Arap Yarımadası'na doğru kaydığı tespit edilmiştir.

Kahramanmaraş'taki depremler o kadar şiddetliydi ki Grönland ve Danimarka'da da hissedildi.

ALLAH ülkemize ve tüm insanlığa bir daha böyle bir ACI yaşatmasın.

Tekrar vefat edenlere ALLAH TAN rahmet Yaralılara acil şifalar diliyorum.

Şimdi Anladık mı ?

- Aslında evimizin çok küçük olmadığını,
- Yuvamızın çok soğuk olmadığını,
- Yattığımız yatağın, üstümüzdeki yorganın markasının çok da önemli olmadığını,
- Yemeğin tuzu, salçası az olunca da karın doyurabileceğini
- Etili yemeğin az yada çok pişmesinin önemli olmadığını,
- Yemeğimiz beş on dakika gecikince kıyamet kopmadığını
- Öve öve bitiremediğiniz telefonunuzun, arabanızın modelinin,
- Yazlığınızın, terasınızın çok önemli olmadığını,
- Milyonlarca liraya alınan konutun belki de mezarınız olabileceğini,
- Üstünüzdeki montun, ayağınızdaki botun yağmurdan yaştan korumasının yeterli olduğunu
- Üşümeylem diye bir köşede duran battaniyenin kıymetini,
- Sıcak bir çayın, Çorbanın, taze ekmeğin nasıl da güzel bir ikram olduğunu,
- Kalbini kırdığınız bir insanın gönlünü almaya vaktinizin olamayacağını,
- Kaçırdığımız trenin, vapurun dolmuşun arkasından telaş yapmanın ne kadar gereksiz olduğunu,
- Nerede nasıl yattığımızın değil de, nerede, ne halde nasıl uyanacağımızı
- Üzerinizde uyuduğunuz yorganın yerine, moloz yığınlarının altında kalabileceğinizi,
- Bu afetler, felaketler, hep ders olmalı, unutulmamalı,
- Zenginliğin, malın mülkün ve makamın emanet olup asıl insanlığın kalıcı olduğunu,
- Sevdiklerinizin kıymetini bilin kalbini kırmayın,
- Yediğinizi içtiğinizi israf etmeyin, emanet olan hayatımızı, canımızı, ne zaman nerede teslim edeceğimiz belli değil
- Yaptığımız işin, imalatın ya da mesleğinizdeki sorumluluğun, insan hayatına nasıl da olumsuzluklar yaşatabileceğini, ölümlere sebep olabileceğinizi,
- Demem o ki, namuslu, şerefli, vicdanlı yaşamak

DAĞILDIK KARDEŞ

*Kimi tas getirir kimisi tava
Kimisi kurbanla getirir tava
Gözümüzde tüter bir sıcak yuva
Çil cücüğü gibi dağıldık kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

*Az değil tam on il enkaza döndü
Kırk bin vatandaşın ocağı söndü
Dünyanın kederi sırtıma bindi
Kalkamam altında eğildik kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

*Tek vucut Türkiye ümit veriyor
Açılan elleri Mevla görüyor
Yardım mahaline tırlar giriyor
Alırken bir daha yığıldık kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

*Fakiri görmedik vebal mi aldık
Rehavet sarınca gaflere daldık
Dışarda olsak da içinde kaldık
Enkazın altında boğulduk kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

*İkinci depremdi Afşini yıkan
Kurtardı canını dışarı çıkan
Allaha sığındı düştten ayıkan
Biz ne idik sonra ne olduk kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

*O güzel şehrimi isterim geri
Yıkılmışlık kokar bu yangın yeri
Kahramanmaraştı doğalı beri
Vatana adanmış oğulduk kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

*Kalender imara hazırdu yurdu
Onüçyirmibeşti saatler durdu
Altı şubat yere vurdukca vurdu
Değneksiz bıçaksız döğüldük kardeş
Daha dün bu şekil değildik kardeş*

BE ASRIN FELAKETİ

Allah Allah sesleri, kapladı asumanı
Dillerden ne istedin, be asrın felaketi
Ruhlardaki yaralar, neylesin pansumanı
Kullardan ne istedin, be asrın felaketi

Kalmadı yeryüzünde, çilenin yabancısı
Takvim yapraklarında, dinmez vurgun sancısı
Kıyamet kopana dek, sürer bunun acısı
Yıllardan ne istedin, be asrın felaketi

Altmış atom bombası, şiddetiyle çatmışsın
Vurduğun darbelerle, darmadağın etmişsin
Hallaç pamuğu gibi, silkeleyip atmışsın
Yollardan ne istedin, be asrın felaketi

Diyarbakır, Kırıkhan, Adıyaman, Malatya
Gaziantep, Türkoğlu, Nurdağ, Kilis, Adana
Osmaniye, Çelikhan, Urfa bitik coğrafya
İllerden ne istedin, be asrın felaketi

Kalmadı Hatay'da hiç, gör, bak taş üstünde taş
Yıkıldı, viran oldu, koca Kahramanmaraş
Nasıl sarılır nasıl, söyle bu yara gardaş
Ellerden ne istedin, be asrın felaketi

Gözünü kan bürümüş, aç kurt gibi saldırdın
On binlerce yurttaşı, kayıtlardan sildirdin
Delibal canlarını, gonca iken soldurdun
Güllerden ne istedin, be asrın felaketi

EDE

Soruyorsun hal hatırım,
Divaneye döndük ede.
Mana yüklü her satırım,
Depremlerden yandık ede.

Ekmek bulsak ballanırız,
Söz şahsıma;yallanırız,
On beş gündür sallanırız,
Geçer gider sandık ede.

Ne haldeyiz gel de gör ki,
Viraneden yok bir farkı,
Çatlak patlak evi barkı,
Makamlara sunduk ede.

Tavuk gibi eşintimiz,
Kirden geçmez kaşintımız,
Vallahi de yaşantımız,
Bildiğimiz dandik ede.

Yardım gerek böyle güne,
Boşaldı bak onca hane,
Gerçekleri söyleyene,
Diyorlar ki;zındık ede.

Kimi beri,kimi öte,
Çıkamadık selamete,
Bir acayip alamete,
Tıkış tıkış bindik ede.

Bak bu işin yok saati,
Görüverdik hakikati,
Ecel denen akibeti,
Bir kısmımız yendik ede.

DURANOĞLU güneş ayda,
Felakete yokmuş fayda,
Karakışta dere çayda,
Hem yunduk hem donduk ede.

Yanlış Yol

Göç etti Baba Ana,
Başımız düştü yana;
Can suyunu kana kana,
İçemedik vakit DOLDU...
Gidip geldik laf ürettik,
Dağı taşı dümdüz ettik!
Boşuna ömür tükettik;
Gencecik fidanlar SOLDU...
Uydular attık Sema'ya,
Gece gündüz çıktık Ay'a!
Işık hızı hem de yaya,
Gittiğimiz yanlış YOLDU...
Diz vurup da selâm verdik,
Kırıldı fay fazla gerdik;
Yapmadık ipe un serdik,
Giydiğimiz herşey BOLDU...
Ülke çoktan yangın yeri,
Giden artık gelmez geri;
Hesap şaştığından beri,
Bütün dertler bizi BULDU...

DAYAN **TÜRKİYE'M** DAYAN

*Yatak yorgan dür gitsin,
Dayan **Türkiye'm** dayan.
Uyku gaflet sür gitsin,
Dayan **Türkiye'm** dayan.*

*Bahar nasılsa gelir,
Sular hergün yükselir,
Böyle gitmez ya devir,
Dayan **Türkiye'm** dayan.*

*Mevsimin kışındayız,
Yolun yokuşundayız,
Suyun akışındayız,
Dayan **Türkiye'm** dayan.*

*Şu yüce millet ile,
Bin yıllık devlet ile,
Varmak için menzile,
Dayan **Türkiye'm** dayan.*

*Yürüyüp yorulmalı,
Gecedен yol almalı,
Sazaha tez varmalı,
Dayan **Türkiye'm** dayan.*

*Düşmana bakma sen,
Düşene el, yine sen.
Dev ol, kalk ayağa yine sen,
Dayan **Türkiye'm** dayan.*

YAŞADIKLARIM

“Çocukluğumda TRT’de haberleri izlerdim, orada duyamazsam hava durumunda adı geçer ümidiyle beklerdim. Tüm beklentim bir kere olsun Kahramanmaraş adı geçsin!

1988-1989 sezonunda çubuklu kırmızı-beyaz ile parçalı sarı-kırmızı formanın hangisini giyip top oynasam diye kararsız kalırdım, nihayet kırmızı-beyaz çubukluyu sırtıma geçirirdim.

Üniversite için şehir dışına çıktım. Otobanda yol levhalarında Kahramanmaraş görmek için hep cam kenarı seçerdim. Henüz büyük şehir olmadığımız için yol tabelalarında bizden sonraki büyük şehir ismini görüp de bizim şehrin adını göremeyince fena bozulurdum.

Şehrin girişindeki nüfus bilgisinin olduğu levhayı sanki kendi sülalemin nüfus bilgisi gibi yakında takip ederdim. Oysa sayımlar 5 yılda bir yapılırdı. 1998-99’de mesela şehir merkezi 217 bindi.

Şimdi 40 yaşımı geçtim! Şehir dışında bir 46 plaka görsem seviniyorum çocuk gibi.

Bir kitap da, eski gazetede, arşiv vesikasında, hatırat kitaplarında, devlet raporlarında Maraş kelimesini görünce ya altını kalınca çiziyorum veya yuvarlak içine alıyordum. Sosyal medyada eğlenceli bir müzikle paylaşılan Maraş’a dair bir fotoğraf görsem içten içe seviniyordum. Duygusal bir müzikle bir yıkım videosu görsem burnumun direği sızlıyor ve yutkunamıyordum.

Dışarıdan gelenlere gururla gezdirdiğim, içeride olanlara hem tüm gayretimle öğrenmeye çalıştığım tarihini anlatmaya önem verdiğim şehir yıkıldı. İnsanlarımızı kaybettik...

Çekip gitmeli miyim yoksa bu yıkımın tanığı olmaya devam mı etmeliyim, bilemiyorum.

Allah bu milleti muhafaza eylesin inşallah.”

*Nol du koca Maraş noldu
Deprem üç aylarda oldu
Bu da Mevlanın takdiri
Nice vatandaşım öldü*

*Depremden yerler ayrıldı
Nice vatandaş bayıldı
Daha böyle görülmemiş
Ana yavrudan ayrıldı*

*Aktı göz yaşları aktı
Ateş düştü yeri yaktı
Daha böyle görülmedi*

*Türkiye yi vuran deprem
Her tarafı yıkıp geçti
Maraştan ev alanlar
Gene geri köye döndü*

*Kazazedeler haber yazdı
Kabirleri kepçe kazdı
Yağma yapanlar varmış
Benim vatandaşım azdı*

*Deprem depreme karıştı
Görevliler geldi çalıştı
Benim nice vatandaşım
Toza toprağa karıştı*

*Maraşıma deprem oldu
Kimi küçük kimi iri
Vatandaş göçük altında
Kimi ölü kimi diri*

**MARAŞ'a
AĞIT**

DEPREM GÜNLÜKLERİ

6-21 ŞUBAT 2023

Deprem günlükleri iki haftaya dair. Günlerin önemi var mı ki. Her gün aynı duygular. Kurtulan biri sordu. Bugün hangi gün? Ha dün ha bugün ne fark eder. Buna izafeten gün gün tarih düşmedik.

Güneyde deprem

Akşamdan bir sıkıntı, bir sıkıntı. Hayatımda ilk defa yaşıyordum. Hayırdır inşallah dedim. Geç vakte kadar uyanıklık. Yerin ve göğün sahibini anış. Dualar... Dualar...

Sabah ola hayrola dilekleri...

Haberler vahim. İnsanoğlunun kurduğu nehirler yıkıldı. İnsanoğlu şehirlere yığıldı. Şehirlerde derme çatma yapılar kurdu. Halimiz ortada.

Soğuk, yağışlı, üşüten günler. Aylardır kuraklıktan kurtulmak için beklenene yağışlar.

Ve bugün.

Sabahınan acılarla uyanmak

Depremi tarif yok. Hissedişi var.

Allaha yönelmeden başka çare yok.

Rahmetler olsun.

Geçmişler olsun.

Zor günler.

Geçer inşallah.

Deprem

Günlerdir can telaşı. Can pazarı. Kalem yazmayan, el gitmeyen günler.

Bir söz var”bade hara bul Basra Bağdat neylesin.”

Neylesin insanlık.

Acı, çılgılık, çetin, zor zamanlar.

Yıkım. Hal pürmelâl.

Altı şubattan beri geçen sessiz çılgılık, çılgın sessizliği, sessiz ve durgun, vurgun, yorgun zamanlar.

Zor

Zor zamanlar vesselam

Sınav

Yıllar öncesinden hoca hikâyesini hatırladım. Hoca kürsüde “Allah dilerse deveyi iğnenin deliğinden geçirir” demiş. Kafası bir türlü basmayan adam”deveyi mi küçültür, iğnenin deliğini mi büyütür “ demiş.

Bu günler için densesydi “Allah dilerse evden çıkarmaz, dilerse eve girdirmez.” olurdu.

İnsanın Rabbiyle sınavı bu günler. Rabbin insanı sınava çekmesi, sınaması. Hâlbuki insan sınava çekilmeden sınava çekilmeli.

Hayat

Hayat yeniden başlıyor. Acılar betonların altından gelen haberlerle tarifsiz.

Görmek

Karşıda bina. Balkona asılı. Çamaşırlar. Şimdiye kadar yoktular. Hayat var bu binada diyor. Gördükçe de klanlara seviniyoruz.

Doğrusu. Depremden öncede çamaşırlar asılırdı. Hiç öyle bakmazdık derler ya. Bakmayacaksın, göreceksin.

Güvercin

Bir güvercin sessizliği yaşıyor ruhum. Bir güvercin gibi ürkek yaşıyor. Bir güvercin sessizliği yaşıyor ruhum. Bir güvercin gibi ürkek ruhum. Bir güvercin gibi ürkek yaşıyoruz yeryüzünde. Yer titre, insan ürkek.

Bastığın yeri titretemezsin, başını göğe erdiremezsin ilahi buyruğu bu olmalı.

Camiler

Şehirde camilerin epeyce minareleri yıkıldı. Çoğuna girilmez işaretleri kondu. İbadeti camiye bağlayan bir inanişe kapılmışız. Yeryüzü mescit kıldını buyruğu önünde dize geliyor insan.

Dua

Artık şöyle dua ediyoruz.

“Sabaha kavuşturan Allaha hamdolsun”

Bina

Önceden kaldırımında yürürken insanlar birbirine bakarlardı. Şimdi binalara bakıyorlar.

Mal mülk

Deprem son yolculuk provası gibi. Hem de her şeyi bırakıp kaçıyor insan. Biriktirdiklerini geride bırakarak. Demek ki insan neyse o. Gerisi kuru emek.

Milat

Deprem herkesin hayatında milat oldu. Bendeniz de de gece uyanık kalmak.

Kelam

Kimi arasan birkaç kelam. Ötesi gelmiyor.

-Nasılsın

-Başın sağ olsun

-Geçmiş olsun

-Allah yardımcınız olsun

İnsan

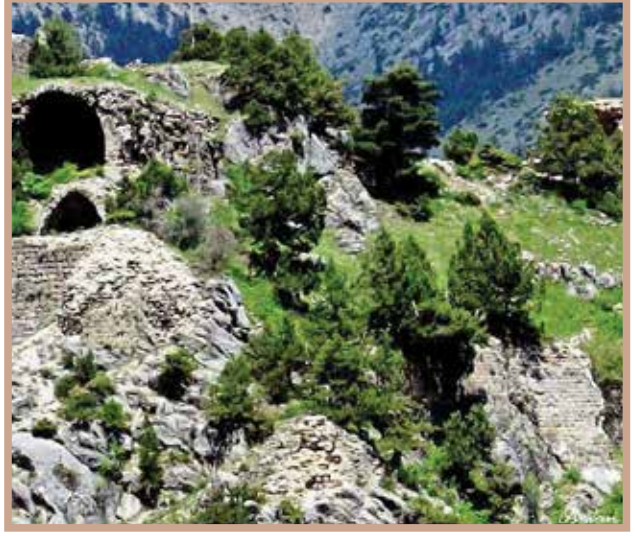
İnsan tutunacak insan arıyor vesselam.

YÜREĞİM

**'çok yanar yüreğim
çok kanar için için
kor olur
akkora döner
içli bir ağıt dökülür dillerde
dinmeyen sızısı gönüllerde
âhı yankılanır çöllerde,
zifiri karanlık tüm hoyratlığınca
abanırken üzerimize
yıldız sağanağı altında
muştu yüklü bir melek
ağarır gökyüzünde
yarılmış göğsümüz
genişler inşiraha kavuşur,
sarılır ağırlı yaralarımız
rabbe rağbetimiz artar'**

GEBEN KALESİ

Geben Kalesi Andırın kazasının 28 km kuzeyindedir. Andırın ile Göksün arasında Toros Dağlarının üzerindeki geçidi kontrol altında tutan Meryemçi İBeli'nin güney ucundadır. Çukurova'dan gelip Göksün'a doğru giden Akyol güzergâhı üzerindedir. Roma tarihinden önceki zamanlara ait bir belge mevcut değildir.

Kale Romalılar, Bizanslılar, kısa bir süre vasal Kilikya Ermeni Krallığı (1198-1219) ve sonra Selçuklular ve Osmanlılar tarafından kullanılmıştır. Halen de Türkiye Cumhuriyeti'nin toprakları içinde olup Geben Ovasını ve Toros Dağlarını süsleyen tarihi bir kaledir.

Kale surları 12 dönüm alanı çevreler. Bu kaleyi Romalılar ve Bizanslılar serhat kaleleri olarak kullanmışlardır. Bu kale, tarih boyunca, Ak yol üzerinde, kervan yolunun emniyetini sağlamak, yol vergisi tahsil etmek, gümrük vergisi tahsil etmek ve savunma maksatlı hizmetlerde kullanılmıştır. Stratejik önemi vardır.

Meryemçil Beli denmesi kale ile ilgili bir efsaneye dayanır. Azgıt Kalesinin kumandanının oğlu Geben Kalesinin kumandanının kızınaâşık olur. Feke Kalesinin kumandanının oğlu da aynı kıza taliptir. Kızı Azgıt Kalesinin oğluna verirler. Diğer talip kızın yüzünün çilli olduğunu söyler.

Hakikaten çevre halkı Geben Kalesi tabirini kullanmaz. Meryemçil kalesi bu nedenle Geben Kalesi Meryemçil Kalesi olarak nam salmıştır.

Fedden, Thomson, Dunburton ve Oaks gibi yabancı araştırmacılar çalışmalar yapmışlarsa da en ciddi araştırmayı Robert W. Edvards, yapmıştır. 1973 ve 1979 yıllarında iki defa bölgeye gelmiş ve Çukurova'daki 75 kalenin krokilerini çizmiş ve kısa tarihi bilgi aktarmıştır. Mr. Edvards mimardır. Çalışmalarına "TheFortlflcatlons of Armenlan Cilicia" ismini ver-

miştir. Çalışmalarını Harvard Üniversitesinden temin ettiği bursla gerçekleştirmiştir. 1198-1219 yılları arasında Çukurova'da mevcut olan Kilikya Ermeni Devletinin kralı olan Levon II, 75 kaleye sahip olmakla övünür. Silifke'denAntakya'ya kadar bütün Çukurova'nın ve Toros Dağlarının güneye bakan yamaçlarına hâkim olan Leon II ye, Ermeniler, Muh-teşem Leon derler. Çukurova'yahâkim olabilmek Ermeniler için bir muhteşemlik ölçüsü oluyor. Ancak Leon II'nin krallığı Başlangıçta Bizanslıların daha sonra Selçukluların vasal krallığıdır.

Robert Edvards'ın niyeti başkadır. Bu yetmiş beş Kaleyi Ermenilere mal etmek istemektedir. Araştırma yapmak için gerekli parayı da bulmuştur.

Kalenin surlarının ve yerleşim yerlerinin krokisini çizmiştir. Kitabının 121-129 uncu sayfalarında bilgi

vermiştir.

Geben Kalesinin 15 km güneyinde Azgıt Kalesi mevcut olup küçük bir garnizona sahiptir. Kış aylarında, Aralık mart aylarında, kar çok yağdığı için

trafik hayli zorlaşır. Ancak karların erimesiyle Geben ovası sulu ziraat için elverişli hale gelir. Küçük dere-lerden akan suların birleşmesiyle, Kör sulu çayının suları bollaşır. , Geben ovasının tamamında sulu-ziraat yapılabilecek hale getirdikten sonra Ceyhan nehrine dökülür.

Geben Kalesi hizasından görülen Geben Ovasının manzarası görkemlidir. İnsanı büyüler. Çevredeki dağlar kaleden 400 metre yüksekçe kadar çıkar. Bu

dağlar yoğun çam ağaçları ile kaplıdır.

Birinci Haçlı akını sırasında, 1097 de, Haçlılar Heraclea da (Konya Ereğlisi) güçlerini ikiye böldüler. Tancred ve Baldwin Gülek Boğazından geçerek Kilikya'ya indi. Godfrey de Bouillon ise diğer askeri liderlerle beraber, Göksün ve Maraş Üzerinden güneye inmeyi tercih ettiler.

1139 da, Danişmendli Emir Muhammed bin Gazi, önce Feke'yi işgal etti. Geben ve diğer küçük kaleler, (Çınçın, Azgıt,)Bizans imparatoru John Comnenus tarafından 1138 de zaptedilmişti. Yedi sene sonra Kilikya Ermeni Krallığının eline geçti.

Feke gibi Geben Kalesi de çok önemli bir ticaret yolunun üstünde bulunuyordu. Rupen Hanedanının hâkimiyeti altındaydı. Gerçekten de Levon Baron II, yani Birinci Kilikya Ermeni Kralı,1182 de Geben Kalesini tımar, zemet olarak kabul etmişti. (Bizanslılardan almıştı). Tarsus'ta, Leon II nin Kilikya Ermeni Kralı olarak taç giyme merasimine davet edilen zevat arasında, Tancred, Geben Kalesinin Lord'u olarak görülmektedir. Eğer Tancred bir Frank ise, muhtemelen Ermeni garnizonunun da başkanı idi (Edvvard). TorosDağlarında hiçbir Haçlı kumandanına tımar verilmemiştir. Taç Giyme merasimine iştirak edecek davetliler listesinde, Grigoris, Geben bişop'u üst düzey papazı olarak görülmektedir.

“1215 de, Kral Levon I. in yakın akrabası olan diğer bir Levon, Cenevizlilerle yapılan ticaret anlaşmasında Geben Kalesinin sahibi olarak görülmektedir.

Bir sene sonra, Konya Sultanı Keykavus I., Geben kalesini, kuşatma altına aldı. Bunun üzerine büyük

Baron Constantine, Hetüm ve Rupensülalerinden (hanedanından) prenslerin (lordlarla) yönettiği Ermeni ordusu Geben Kalesinin güney yamacında Selçuklu Türklerle savaşa tutuştular. Çarpışma meydan muharebesine dönüştü ve Ermeni ordusu yenildi. Fakat kale işgal edilmedi. Baron Levon ve üç prens esir alındı

Bir sene sonra Sultan, kuşatmayı kaldırdı. Üç prens yüklü fideye karşılığı serbest bırakıldı.

1296 /97 de Kral Hetum II bir evlenme merasimine, iştirak etmek üzere İstanbul'a giderken, Ermeni Kilikya Krallığının yönetimini, kendisi İstanbul'dan gelinceye kadar, kardeşi Smbad'a bıraktı. Smbad, kardeşinin tahtını gasp etti. Tahta kendisi oturdu. Kral Hetum adına, Konstantine isimli kalenin muhafızı olan bir prens geçici bir süre için, tahta oturdu.

Geben Kalesinin tekrar sahneye çıkması acıklı bir olay şeklinde tecelli etti.

1375 de Kilikya Ermeni Krallığı Memluklulara mağlup oldu. Kralı, eşi ve çocuklarını, rahip ve kumandanları esir düştü. Memluklular bu esirleri Haleb üzerinden Mısır'a götürdüler.

Raymond Kürkcian 'a göre, bazı tarihçilerin yakıştırmaya çalıştıkları gibi, Kral ve mahiyeti Geben Kalesine kaçmadı. Doğrudan doğruya Haleb üzerinden Mısır'a götürüldü.

Kuşatma altında kalan Geben Kalesinin, 9 ay dayandığı doğrudur. Son susturulan Geben Kalesi olmuştur.

Bir rivayete göre, Kilikya Ermeni Krallığının son hükümdarı Levon V. Eşi ve çocukları ile beraber esir

düştü. Ailesi ve çocukları ile beraber Geben Kalesindeki Ermeni garnizonuna sığındı, deniyor.

Bu olay Kral Leon II zamanında husule gelmiştir. Leon II nin ordusu, 1216 da Selçukluların elinde bulunan Geben ve Çınçın kalelerini işgal etti.

Selçuklu Sultanı Keykavus, Maraş Valisi Nasreddudin'e emir vererek Ermenilerden bu kalelerin geri alınmasını ve Leon II ye bir ders verilmesini istedi.

Geben Kalesinin güney yamacında, Leon II nin ordusu ile Selçuklu Sultanı Keykavus'un ordusu ve Maraş Emiri Nasreddudin'in askeri birlikleri karşı karşıya geldiler. Selçuklu ordusunun öncü kuvvetleri 3 bin süvariden oluşuyordu. Sağ, sol, ve orta olmak üzere, üç bölüm halinde muharebe nizamına girdiler. Başlarında Sultan Keykavus bulunuyordu. Sultan'm hücum emri ile başlayan savaş sırasında çok şiddetli kanlı bir çatışma ve boğuşma yaşandı. Ermeniler büyük kayıp verdiler ve mağlup oldular. Her iki kale de geri alındı.(Prof. Osman Turan. Selçuklular Döneminde Türkiye. Turan Neşriyat Yurdu. 1971. s.314)

Birinci Kilikya Kralı Leon II, büyük kayıplara uğradığından, büyük kumandan ve baronlarının esir edildiğinden, sultan ile nepahasına olursa olsun, anlaşmanın çarelerini aradı. 75 kalenin sahibiolduğunu ileri süren ve Ermenilerin muhteşem adını verdikleri Kalelere Selçuklu Sultan sancağı dikildi. Kale ambarlarındaki silah ve zahireye el kondu. Lampron Kalesi Prensi Oşin, Hetum oğlu Konstantin ve Prens Vasil esir alındılar.

(Leon theMagnificent) Kiral Leon, Evvelce Süleyman şah ve şimdi de Keykavus karşısında, çok şiddetli bir mağlubiyete uğradı.

16 ay tutuklu kalan üç prens külliyyatlı miktarda fidye karşılığısербest bırakıldı.

Konya'dan gönderilen Sultanın elçisi Ziyaeddin Kara Aslan Leon II ile anlaşma yapmak üzere 1218 de Sis'e (Kozan'a)geldi.

Halkın huzurunda, Sultanın elçisi Zayaeddin Kara Aslanın da hazır bulunduğu bir merasimle Leon II,

Selçuklulara karşı gelmeyeceğine, her yıl Selçuklu Sultanına 20.000 dinar altın ödeyeceğine, Selçuklu Sultanı adına Kozan'da Hutbe okutacağına sikkelininin bir yüzüne Selçuklu Sultanının ismini bastıracağına, gerektiği takdirde, Selçuklu ordusu sefere çıkacağı zaman, Ermeni kralının 500 teçhizatlı asker vereceğine Sultanın elçisi Ziyaeddin Kara Aslan Leon II ye yemin ettirdi. Vasalık sembolü olan Konya'dan getirdiği hilat'ı (özel hırka) halkın huzurunda Leon II ye giydirdi. Böylece, 75 kaleye sahib olduğunu ileri süren sözde muhteşem Leon, ikinci defa

vasallığı kabul edeceğine dair yemin etti.

Alınan ganimetler o kadar çok idi ki, rivayete göre Kayseri'de fiyatlar görülmemiş derecede düştü. Bir sığır iki dirheme, birkaç baş koyun bir dirheme, güzel Ermeni köle (gulam) ve cariyeler de köle pazarlarında 50 dirheme satılmaya başlandı.

Sultan Kayseriye dönünce, seferde hizmet ve kahramanlıkları görülen beylere ve askerlere ihşanda bulunuldu. İktalarını artırdı ve bu hususta menşurlar yazarak, onları yurtlarına gönderdir. Savaşta en fazla yararlılığı "Emir-il Meclis" gösterdiğinden, Sultan bizzat giymekte olduğu Hilat'ı ona giydirdi. Hudud kalelerinden bazıları Türklere iade edildi.

Bundan sonra, Hetum Hanedanlığında savaşta hayatını kaybeden bir kumandanın eşi, Geben Kalesini Memlukuluların elinden almak için, olay yerine yeni birlikler sevk etti. Oğlunun adına Kaleyi zapt ettirmek istiyordu. O tarihte Geben Kalesinin kumandanı Georgidi.Gorg'un sülalesi XVnci asra kadar Geben köyünde ikamet etti.

XIX ncu asırda Gebende Ermeni nüfusu hayli çoğaldı. Bir de katolik kilisesi kurdular.

1895 yılında Gebenin nüfusu 240 Ermeni ve 150 hane müslümandan oluşuyordu. Andırında 400 hane vardı.50 hanede Ermeniler oturuyordu. (Agasi'den) Çukurhisar'da da halkın çoğunluğu Müslümandı. Sisne'demüslümanlar Bunduk ta Ermeniler yaşardı. Azgıt Kalesinin çevresinde ve Şivilgi de de Ermeniler meskûndü.

1921 yılında, Fransızlar Çukurova'yı terk ederkenErmeniler Fransızların arkasına takılarak Çukurova'yı veAndırın havalisini terk ettiler.

Cumhuriyet döneminin başlangıcından beri, Türklerin elinde bulunmaktadır.

“CEMRE”

Cemreyi kaçımız biliriz? Yeni kuşak cemreyi hiç bilmez. Önceki kuşakların da meraklı olanları bilir ancak.

Cemre; güneş sistemi etrafında dönen dünyanın yürün-gesinde ki dönüşümün dünyaya tabiat olayı olarak yan-sıması. Kıştan bahara geçişinin ilk alameti.

Esasen, kıştan bahara geçiş üç kademeli kabul edilir. Adına cemrenin düşmesi denir.

Birinci cemre, 20 Şubat günü havaya düşer. Hava, eğime bağlı olarak ısı yönünden kırılır. Yani sıcaklık hissedilir; Ama gökyüzünde.

İkinci cemre, bir hafta sonra suya düşer. Isınma önce suda başlar. Bildiğimiz, yeraltından çıkan sular yazın soğuk, kışın ılık olur. İkinci cemre ile olay hissedilir. Buzlar erimeye başlar.

Üçüncü cemre, ondan bir hafta sonra toprağa düşer. Isınan hava ve sudan sonra sıra toprağa gelir. Toprak ısındıkça hayat başlar.

Cemre, dört mevsimin yaşandığı Anadolu topraklarında mevsimlerin habercisi olarak takvim olur. Cemreler kışın sonunda baharın ilk habercileri. İlk müjdecileri.

Ne yazık ki, cemre hesabı takvimlerden kalkıyor. Kentleşen toplumun cemreye ihtiyacı kalmamışçasına... Doğadan kopan toplumun doğayı unutturcasına...

Yeni nesil cemreyi bilmiyor. Cemre son kuşağın (neslin) kültürü gibi kaldı. Oysa dünya, tabiat olayları, gün dönümleri var ama cemre kültürümüz ihtiyacımız kalmadı adına kayboluyor.

Cemre, kış günleri köy odalarının en çok konuşulana ve bekleneni olagelmıştır.

“Bekledikçe gelmiyorsun.
Gelmedikçe bekleniyorsun.”

Diyen şair gibi.

Ve. Cemre üzerine hikayeler. İşte aklımda kalan biri.

Dağda iki çoban, kış gününde mahsur kalırlar. Bir mağaraya sığınır. Karakış amansız mı amansız. Soğuğunu bütün şiddetiyle artıraraküzzerlerine salmakta. Köy odasında telaş, kaygı, korku! Büyükler söze girer, hesaplar yapılır, parmaklar sayılır, tespihler çekilir, müjde verilir. “Bugün” der büyükler, “karakışın son günü. Eğer çobanlar gece onikiye kadar dayanırlarsa kurtulurlar.” Haydi ha-

yırlısı, kâbilinden sözler uzar. Gerçekten de çobanlar gece bir yarıdan sonra hava ılıyarak sarar, sarmalar. Nihayet donmaktan kurtulurlar. Öyle anlatırlar çobanlar.

Böylesi hikâyeler; tabiatın gücünü kabullenmenin yanında, tabiat tecrübesine dayalı yapılan takvim hesaplarının önemini de ortaya koyar. İnsan aklı belki tabiatı yenemez amaondan kurtulmanın; onunla baş etmenin yollarını bulur.

Mesaj net!

Her hayat tarzında, her ortamda akıl gereklidir. Akılsız olmaz. Birikimsiz (tecrübe) olmaz.

Biriktirdiklerini, bir bir terk eden nesillere ne diyelim!

Cemre birde isimlere takılır. Kurtarıcı, müşfik, sarıp sarmalayıcı olduğundan ana kucağına izafeten kadın ismi olmuştur. Cemre ismi yenilerde az koyuluyor. Ama hoş, tatlı bir isim.

Cemre deyince aklımahep “haberciler” gelir. Her haberci biraz müjde, biraz umut getirir. Haberciler uzaktan gelir, uzağı yakın eder. Mektuplar gibi...

Cemre değişimin habercisi. Ve ilk dersi cemreden almalıyız. Cemrenin ısındıran, alıştıran, zamana yayan der-sinden.

Şimdi, cemrenin ılıklığına ihtiyacımız var. İçimizi ısıtan, donmaktan alıkoyan ısıtıcılığımıza. Baksanıza, toplumda yaşayan her fert kendi ikliminde yalnız başına kalıp donma tehlikesi yaşamıyor mu? Bir kurtarıcı, ılık iklim, sarıp sarmalayıcı beklemiyor mu? Kısaca bir dost elini, bir dost sözünü, kalbi duygu mesajlarını özlemiyor mu? Neden birer cemre olmayalım? Hepimiz birer cemre olabiliriz. Muhtaç bir insana cemre yaklaşımıyla yaklaşabilir, ısıtabiliriz onu. Kurtarabiliriz donduran sarmalından.

Haydi, birer cemre olalım. Müjdeleyelim, kucaklayalım. Müspet (pozitif) enerjimizden enerji yayalım. Sinerji oluşturalım. Yayalım, yayılalım. Tıpkı, cemrenin ayırt et-meksizin bütün havaya düştüğü gibi.

Haydi, birer cemre olalım. Haberler getirelim. İyilik, gü-zellik, dostluk, kardeşlik, barış, sevgi haberleri...

Haydi, birer cemre olalım, ısıtalım insanları. Isındıralım insanları insanlara.

Haydi birer cemre olup topluma düşelim. Düştüğçe güç-lenecek, güçlendikçe yayılacak, yayıldıkça baharlar getirecek birer cemre...

ÇİRİŞ

Zamanı geldi çirişin. Yaylalarda rüzgar serin serin esince, karlar cıgıl cıgıl eriyince, elvan elvan çiçekler boy verince, her çiçek ayrı ayrı kokunca, hele çiriş asil asil durunca kim dağlara çıkıp da çiriş toplamaz.

Çiriş dağların asil bitkisi. Kendi yenir. Bitkisinden ilaç yhapılır. Çirişin en asil yanı kokusudur. Canlıyken koku duyulmaz. Kesince misler gibi kokar. Kokusu günlerce sürer. O koku, o tat tabiatın kokusu ve tadı. Bu tad alanlar çirişsiz duramaz.

Çiriş pazarlara da iner. Herkes başına toplanır. Zaten ta uzaktan al beni der gibi mis kokusuyla davet eder. Davetkârdır.

Çeşit çeşit yemeği olur. Hele böreği. Bir tadan bir daha ister. Komşular toplanır ikramlar edilir. Misafirlere sunulur.

Çiriş asil, insanlara doğanın lezzeti ve ikramı ama insanoğlu vahşiliğini ve mirasyediliğini burada da gösteriyor. Bu nazlı bitkiyi kökünden koparmaya çalışıyor. Hâlbuki çiriş kurban kesme asilligince sapı bıçakla kesilir. Bir daha bire daha versin diye, yaşasın diye.

Doğa intikam almadan edemez. Sen doğadakileri yok eder, yaşatmazsan doğada sana bir saha vermez.

Çiriş doğanın insanoğluna sunduğu bereket. Bereketi yaşatacak bizleriz.

GEBEN YAYLALARI

Yaylaları Özledim

Şu Höbeğin Kenger'e bakan yüzü
Yıllardır görmedim yaylalar özledim sizi.
Allah nasip eyledi gördük biz bizi,
Allah nasip etti gördük biz bizi,
Valla ben o yaylaları özledim.
Mayıl, Başkonuş'u, Dokurcun'u özledim.

Tekkuyu, Dörtkuyu yaylası,
Nerededir buraların ağası?
Kayranlı'da yaylaların hası,
Ben yaylaların soğuk suyunu özledim,
Valla ardıçların gölgesini özledim.

Der Velim çıkmaya kalmadı halım,
Bu türküyü Meryemçil'de söyledim.
Ne hallere düştüm diye ağladım,
Bu hallere de mi düşecektim diye ağladım,
Valla kardaş ben gençliğimi özledim.
Eşme'yi, Kırık'ı, Akarca'yı özledim.

KÖY EVLERİ

Bu iki köy evi. Biri tepede, biri yamaçta. Köylerde evleri tarif ederken coğrafyaya bakarlar. Zira bütün evler aynı mesabededir. Bütün evler birbirine benzer. Oturanlarında ststüsü ayanıdır. Birbirine denktir. Derler ki:

- Karşı yamaçta
- Tepenin üstünde
- Alt geçede
- Dere boyunda
- Bayırda
- Öteki mahallede
- Beri yüzde
- Çukurda
- Bahçenin içinde
- Yolun kıyısında
- Az ötede
-

Uzatmayalım. Sadece ev tariflerinde okul ve cami veya varsa kamu binası, yeri ona izafeten tarifler yapılır. Mesela.

- Okulun yanı
- Okuldan biraz ötede
- Camiye yakın
- Caminin karşısında
- Orman binasının yanbaşıda
- Ereğ yanında
- Meydanın orada
- Değirmenin üstünde
- Sağlık binasına yakınca
- Boğa evinin annacında
-

Mekân tarifler hem toplu köyler hem de mahaller için söylenir. Köyler için söylense de yerel lehçe ve tarifler ayrı olabilir.

Gelelim köy evine.

Köy evleri önceleri tek katlı olurdu. Dam evlerdi. Üstü

kalın toprakla örtülür, üzeri lo denilen yuvarlak taşla yuvarlanır, toprak iyice sıkıştırıldı. Toros kuşaklarında evler taş ve tahta karışık inşa edilirdi. Nerdeyse evlerin klasik yapıları vardı. Altta ahır ve bitişiğinde samanlı. Ahır yanında kiler. Üstte mutfak oda, salon gibi bölümler. Altta ahır olmasının nedeni hayvanlara 24 saat bakabilmek. Avlu genişse ahır veya ağıl yapılırdı. Dolayısıyla, insan, hayvanlar, diğer canlılar iç içe yaşardı. Evin çevresinde bahçeye ağaçlar bulunurdu.

Yurdumuzun müthiş, inanılmaz coğrafya hafızası vardır. Bu hafıza doğada nice adlar vermiştir. Kasaba ve şehirlerde de öyle. Daracık bir köyü bırakın ufak bir mahallede de yüzlerce yer tarifi vardır.

Batı kültürü bilim ve teknolojiye geçerek her şeyi sayısal rakamlarla ifade ettiğinden(mesela 12. Cadde, 345. Sokak gibi). Bizde bu özentiye uyarak yer adlarını terk ediyoruz. Yeni kuşak yerini tarif ederken öylesine zorlanıyor ki anlatılamaz. Şimdilerde bilgi programları sayesinde konum atarak yer tanımlı yapıyor. Her gün yaşadığı yerde kaç tane yer adı hafızasında.

Köylerde aynı. Göçen köylerde gurbettekiler çoktan unutuyor. Yenilerde eskiler söylemediği için bilemiyor.

Evler, mekânlar, yerler, köyler, mahalleler, kasabalar, şehirler, bölgelerde yer adları kültürümüzün ta kendisi. Kültürse coğrafyada tutunmanın ta kendisi. Böylesine kıymetli bağımızı koparıyoruz.

Gelin eski isimleri, atalarımızın koyduğu yer adlarını unutmayalım, hatırlayalım, araştıralım, konuşalım, yazalım, aktaralım. Bu sayede bu coğrafyada daha kolay tutunuruz. Yoksa ha yabancı ülkede yaşamak, ha doğduğun ülkende yaşamak. İkisi de garip gelir.

Köy evi bizi nerelere sürükledi. Kaçımızın baba evi kaldı. Miras yedcilik sayesinde çoğu harap oldu, elden çıktı. Kalanı diyorum. Kalana sahiplenelim de yaşatalım. Bundan kıymetli mras olabilir mi?

ASLANTAŞ

Bu taş Aslantaş derler. Bizim oralarda böyle taşlar nadiren bulunur. Her birinin adı ve adına söylenen nice hikâyeleri vardır. Ne yazık ki yeni nesil bu hikâyeleri atalarından öğrenmediği için çoğu unutulup gittiler.

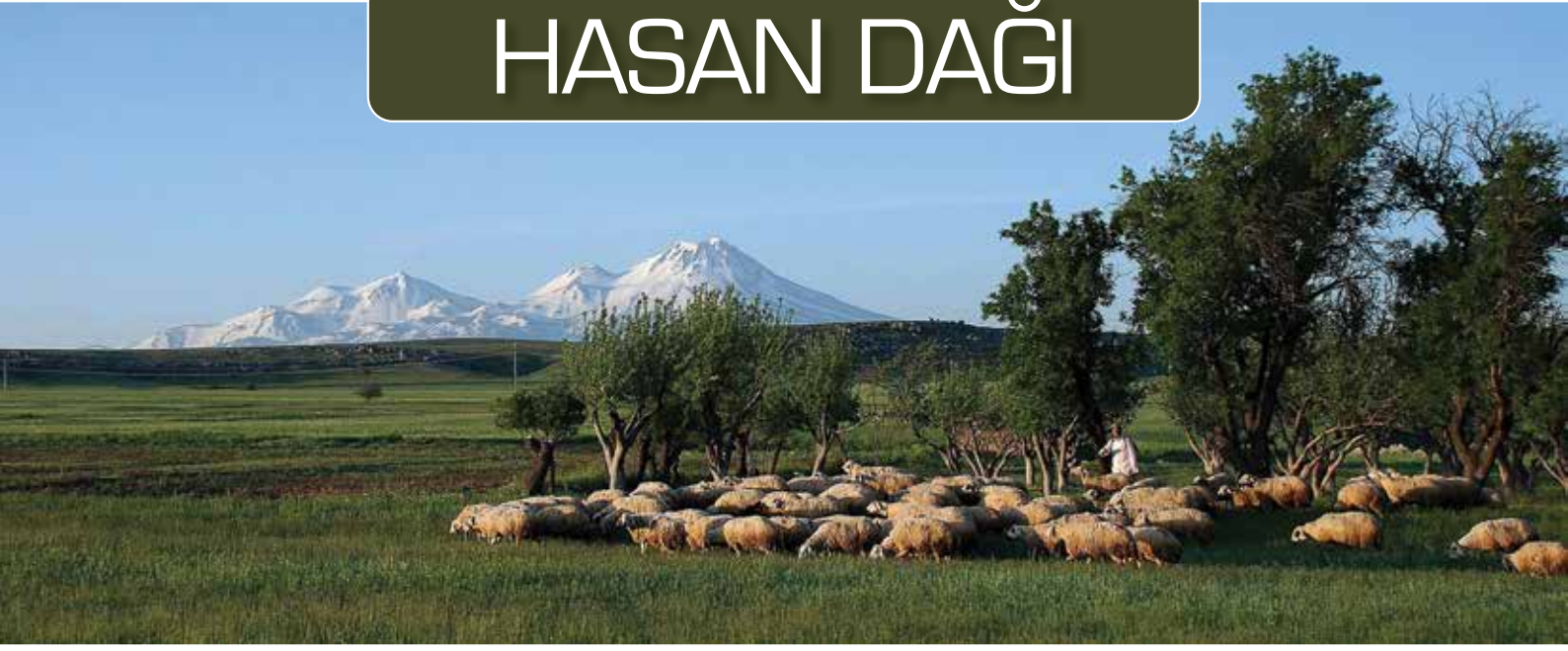
Aslantaş aslana benzeyen taş verilen ad . Geben dağlarında bir yamaçta. Bunun yanında bölgenin adı. Hatta Aslantaş soyadı toroslarda kullanılır.

Rivayete göre çobanın koyunlarını koruyan karabaş yırtıcılara karşı koyunlarını korumak için canı hıraş direnir. Kurt sürüsü ile baş edemeyeceğini gören, korkudan ürpertiden ne yapacağını bilemeyen çoban titreyerek duaya sarılır. Tek söylediği ‘haydi aslanım, haydi aslanım’ dese de köpeğin parçalanmasını a dayanamayınca birden bakar ki yavuz ve sadık köpek birden aslan suretinde taş döner.

Hikâye uzun. Biz kısa geçtik. Yöremizde böyle hayvan suretlerine benzeyen doğadan gelen taş ve kayalar var. Halk arasında dilden dile dolaşan hikâyelerde var. Haydi bunları derleyelim yazalım.

Yazmak sizden yayınlamak bizden.

HASAN DAĞI

Karacaoğlan hasan dağını görmüş ve dizelerini sıralamış. Bugün kültürümüzde yaşar, söylenegilir. Esasen hasan dağı tarihimizden gelen bir sızı ve gururun adıdır. Bu toprakların insanının ortak kaderidir hasan dağı. Bu bakıştan olmalı ki, Karacaoğlan da hasan dağı türküsü söyler. O gün bu gün hasan dağı türküsü söylenegilir.

Şu dörtlük bu tarih şuurunu yansıtır.

Hasan Dağı'nın eteği,
çevresi güller biteği.
Koç yiğit, aralan yatağı
hiç bu dağın il olma mı?

Çukurova'da da Kozan, dağı hasan dağı mesabesinde acılar,
dramlar, iyi- kötü günlere şahit olur. Dadaloğlu da Karacaoğlan
gibi kozan dağına seslenir.

*Kozan Dağı çatal matal
Arasında aslan yatar
Ünü büyük Kozanoğlu
Kürk giydirir at bağışlar*

Hasan dağının eteklerinden uzayıp giden oto yolda o hep size eşlik eder. Sanki ta tarihte olduğu gibi bu topraklar da kemlere geçit vermezken, kervan yollarını koruyan koç yiğitler gibi size eşlik eder ve sağ salim uğurlar.

Andırın'da bir ağaç...

“ HOO ÇINARI ”

Ho Çınarı Andırın'ın Sumaklı Köyünde bulunmaktadır. Çınarın 600 yıldan fazla bir yaşı olduğu yöre halkı tarafından söylenmektedir. Ancak Hatay - Samandağı'nda bulunan Musa Çınarının yaşının üç bin yıldan daha fazla olduğu bilinmektedir ve Musa Çınarının çevresi 32 metredir. Ho Çınarının çevresi ise 12 metreden biraz fazladır. Bu kıyasla Ho Çınarının binyıldan fazla bir yaşının olduğu sanırım söylenebilir. Ho Çınarı Berke Barajına adı verilen “Berket Dağı”nın hemen kuzeybatı eteğindedir. Çınarın doğu yönünden köklerine bir metre kadar yakın Ho Pınarı vardır.

Andırın'nın yazın sıcak olan aşağıdaki köylerinden ve Düzüçi'nin Pirsulatanlı Köyünden yaylacılar, bu çınarın kuzeyinde bulunana yüz dönümden biraz fazla olan yarı engebeli düzlüğe yani Ho Yaylasına çıkarlar. Ho Çınarı, Ho Pınarı ve Ho Yaylası bu yaylacılar için ayrı bir anlam taşır. Ayrıca arabasıyla, atıyla, kamyonu ile veya traktörüyle ve de yaya olarak buradan geçenlerin mutlaka durup biraz dinlendikleri bir yerdir Ho Çınarı.

Andırın Orman İşletmesi Ho Çınarının dibine her zaman bir çardak yapmayı ihmal etmemektedir. Ho Çınarının Güneybatı ve batı yönüne doğru doğal bitki örtüsü olarak meşeler, kızılçık kirazları, çıtımık (menengiç) ağaçları, kızılçam vb. ağaçlar vardır. Berket Dağı ise genelde meşeliktir. Ho Çınarından Berket Dağına yönelirseniz sizi ilk karşılayan bir metre kadar uzamış “aydöşekleri” karşılar. Ho Çınarının gövdesindeki kovuğa on kişi rahatlıkla oturabilir. Çınarın çevresi 12 metreden biraz fazladır.

Beş yıl kadar önce Düzüçi-Haruniye üzerinden Adana Vali Muavini (şimdi İstanbul Kağıthane Kaymakamı) Sayın Ahmet Narinoğlu ile Berke Barajı köprüsünden geçerek Andırın'a giderken Sumaklı Köyüne uğramıştık. Ahmet Bey Ho Çınarını görünce hemen böyle bir ulu çınarın mutlaka korumaya alınması gerektiğini söyledi. Bu çınar beklide Andırın'nın en yaşlı çınarıdır dedi. Andırın'da konuyu o zamandaki Andırın Kaymakamına da aktardı. Ancak düşüncesinin takipçisi yine kendisi olmak zorunda kaldı. Halen bu konuda öncelikli olarak Ho Çınarı der de başka bir şey demez.

Ne mutlu bu değerlere, bu anıt ağaca sahip çıkan sayın hemşerimize.

HOO ÇINARI

*Hoo Çınar'ı, Hoo Çınarı
Dibinde soğuk pınarı
Türlü türlü gül kenarı
Derleyecek dost bekliyor*

*Simge oldu Sumaklı'ya
Selam salar Tokmaklı'ya
Sır verdim sır-rım saklaya
Ser verecek dost bekliyor*

*İhtişamı gelir Hak'tan
Etkilenmez kuraklıktan
Kızılç'ova, Daraklık'tan
Erilecek dost bekliyor*

*Kuzgun ,Tırtatlı'dan öte
Bössek engin yeri sote
Hoo Çınar'da mangal ete
Vurulacak dost bekliyor*

*Kalalı'nın tepesinde
Kafa dinle su sesinde
Hoo Çınar'ın gölgesinde
Kurulacak dost bekliyor*

*Hoo Çınar'ı mekan bildim
Yoruldum terimi sildim
Köleli'den yorgun geldim
Sarılacak dost bekliyor*

*Sır saklar ak gövdesinde
Mest olur kuşlar sesinde
Nice asır kafesinde
Yorulacak dost bekliyor*

*Gövde kovuk beşyüz kutur
Yazacağım satır, satır
Çardağına yorgun otur
Serilecek dost bekliyor*

*Kollarında yeşil dalı
Etrafı çim doğal halı
Ya Çarşamba ya da Salı
Görülecek dost bekliyor*

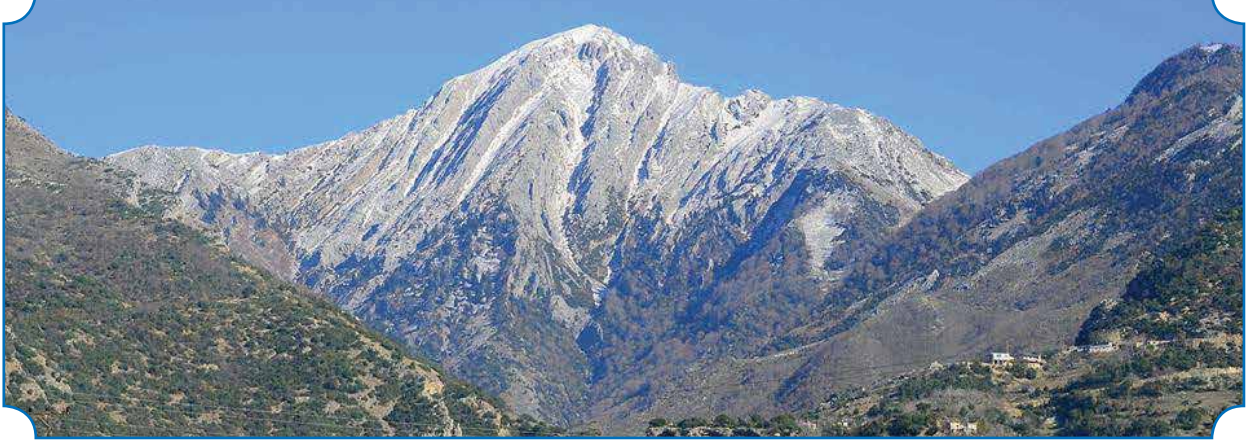
*Yaz gelince şenlik dibi
Toplanırlar teyze, bibi
Mutlu olur çocuk gibi
Gerilecek dost bekliyor*

*Yazın yaylacının yolu
Kışın yiyor yağmur, dolu
Nergis, Çiğdem sağı solu
Örülecek dost bekliyor*

*Beşyüz yıllık dik duruşu
Korur saklar kurdu, kuşu
Bak! AZĀBĪ, işte huşû
Girilecek dost bekliyor*

DÜLDÜL DAĞI GÜZELLEMELERİ

Düldül dağı şairin dediği gibi Çukurova düzüne çakılı bir muh gibi durur. Burda derler ki, yön ve yol bulanlar gece yıldızlara, gündüzün düldüle bakarlarmış.

İki düldül var. Ta uzaktan yakınında gibi heybetiyle duran sarı Düldül. Yanı başında eşi kaya düldül, atalar ne güzel demiş. Çıkılana sarı. Sarpına kaya. Kaya Düldülde cerenler, dağ keçileri, geyikler gezer. Ancak avcılar çıkarlar. Buralarda kaya düldül üzerine nice av hikâyeleri destansı anlatılır.

Biz de üç düldül güzellemesini ona atfediyoruz.

Yaz olur dağlara ulu yol olur,
Aşk olsun silasına da gidene.
Bakın bahçedeki selvi fidana,
Allı Suna'm kalk gidelim yaylaya.

Yaz olur meşede ceren av olur,
Her sinekler bir alıcı kuş olur.
Sen gidersen yüreciğim dar olur,
Allı Suna'm kalk gidelim yaylaya.

Yola baka baka gözüm süzüldü,
Altın tas içinde kınam ezildi.
Kervan vardı Sarı Şeyh'e çizildi,
Allı Suna'm kalk gidelim yaylaya.

Gülek kalesinde bellidir yerim,
İçinde oturan ağa oğluyum.
Tekerek başı da tomurcuk güllüm,
Allı Suna'm kalk gidelim yaylaya.

Yanar m'ola Yanık Han'ın feneri?
Avcıları dolaşiyor Kenarı
Sana derim sana Koca Çınarı
Allı Suna'm kalk gidelim yaylaya.

DÜLDÜL (Karacaoğlan)

Düldül'e Serzeniş

Eyy!.. Düldül Dağı'nın Nazlı Çiçeği?
Muhtacım kokuna, rengine senin
Ancak sen bilirsin gizli gerçeği
Nadir ulaşılır dengine senin

Başın Şah Meydanı, Kartal Yuvası
Güneyinde Âsi, Amik Ovası
Kar'ına karıştı Eren duâsı
Suyun çağlar durur engine senin

Hazreti Ali'yle edilir sözü
Düşünde Mühürdür Düldül'ün izi
Harun Reşit bile terk etti sizi
Eyvallahın olmaz zengine senin

Elbeyoğlu şaha kalktı ününden
Karac'oğlan dile geldi geninden
Dadaloğlu Çukurova yönünden
Toroslar şahittir cengine senin

Ceyhan Nehri asırlarca akarken
Berket göğüs gerdi suyu tıkarırken
Çöl kavurup gün ovayı yakarken
Sellerin yetiştirdi yangına senin

AZÂBİ Düldül'e resmini çizdi
Kim bilir tarihte niceler gezdi
Eteğinde güzel bağrımı ezdi
Bir ben mi uğradım zingina senin?

Hacı Musa TUNCER

Düldül'ün

Öfkeli duruyor asık suratı
Çatılmış bu sıra kaşı Düldül ün
Sandım Köroğlu'nun kükreyen atı
Şaha kalkmış gibi taşı Düldül ün

Günlerce aylarca baktım durdum da
Hesap ettim çokta kafa yordum da
Yöredeki herkeslere sordum da
Bilinmiyor ömrü yaşı Düldül ün

Soğuktur suları havası Sert te
Çekilmez Aralık Ocak Şubat'ta
Kazmayı küreği yaktırır Martta
Çetindir boranı kışı Düldül ün

Ben hasretim yöremizin dağına
Görenleri düşürüyor ağına
Benzer Yemen'de ki İrem bağına
Cenneti andırır döşü Düldül ün

Bilen insan yaylasına bayılır
Çayırında koyun kuzu yayılır
Yamacında keklik sesi duyulur
Dört mevsim ötüşür kuşu Düldül ün

Ceyhan nehri yoldaş ona ebedi
İnsana yuvadır eteği dibi
Bizim bağı yanık kul Cengiz gibi
Kârlı dumanlıdır başı Düldül ün

Cengiz HAYTA

Düldül

Yüceden yüce başın
Boz bulutlar yoldaşın
Çeker toprağın taşın
Dağların düldül dağı

Yoldaşın sümbül lale
Başından gitmez gale
Dönersin halden hale
Yaylanın düldül dağı

Uzaktan gelir yakın
Yakından göğe bakın
Çıkarım deme sakın
Yücenin düldül dağı

Eteğinde eğlenir
Yamacında göğlenir
Zirvesinde beylenir
Beylerin düldül dağı

Düzü basar basalga
Göçerler dalga dalga
Eteğinde konalga
Obanın düldül dağı

Başında kar kakılı
Beyaz tacın takılı
Mıh misali çakılı
Ovanın düldül dağı

Ahmet NARİNOĞLU

GÖKAHMETLİ'DEN GERİYE KALAN

Bir zamanlar Gökahmetli köyü aşağı andırın ovasında tokmaklıdan sonra en büyük ve canlı köydü. Arazisi geniş ve verimli, küçük Çukurova gibiydi. Tokmaklı kasaba olunca da devam etti. Ta ki baraj yapılana kadar.

Baraj yapılırken şöyle hesap edilir. Baraj nedeniyle kayıplarımız nedir? Kazançlarımız nedir? Yani Çukur ovayı sulayan Aslantaş barajı nın suladığı Çukurova topraklarına aşağı Andırın özellikle Gökahmetli toprakları feda edildi. Düz ve can biten topraklar su altında kaldı. Gökahmetli, Köleleli, Üzücek ve diğer ovadaki mahalleler de su altında kaldı.

Bunun adı göçtü. Göçle beraber sadece topraklar gitmedi. Asırların kültür birikimi de beraberinde göçtü. Bu göç kayıptı esasen. Yeri doldurulamayan ve geri gelmeyen kayıplar. Barajın getirdiği kayıpları Halil Arslantaş “aslantaş barajı neler yuttu” kitabında çok güzel anlatır. Gökahmetli tarafında kimse bu sosyal hadiseyi yazmadı. Yaşayan eli kalem tutanlardan bekliyoruz.

Gökahmertlinin ağaları, beyleri vardı. Hikâyeleri vardı. Toplumsal konumları vardı. Okuyan iş ve meslek sahibi olan insanları vardı. Göçle bu çalışkan insanlar başta Kadirli, Osmaniye, Adana, biraz da Andırına göçtüler. Gurbet yolunu tuta uzak şehirlere gidenler de oldu.

Gökahmetliler, memleketlerinden kopmadılar. Kalan arazilerini ekip biçiyorlar. Bu topraklarda tutunma çabası güdüyorlar. Bugün yaşadıkları yerde iş, meslek, sanat, ticaret işleriye uğraşıyorlar. Memleketlerine faydalı olmaya devam ediyorlar.

Köy yerleşkesinde kalanda su altında hala zamana inat direnen cami minaresi. Silayı rahimden, anılardan, yaşanmışlıklardan geriye kalan tek şahit. Buradayım, neler neler anlatmadayım der gibi.

Kenger

Kenger baharların bitkisi. Ömrü bir baharlık. Kış bahara dönünce, cemreler bir bir düşünce kengerler çıkar karın terk eylediği topraklarda. Kengerleri bahar gelince iple çekerdik. Kenger çıkarıp yemeyi hasretle beklerdik.

Kenger yaylalarda, toprak zemini olan açık alanlarda biter. Kevenler de öyle. Kenger kumsal, yumuşak topraklarda daha derinlemesine sapı toprağın içinde olur. Bu yerlerdeki kenger daha uzun sapı olur. Kengerler çöküç dediğimiz ucu sivri veya yassı sopayla çıkarılır. Sonra kabuğu soyularak yenir.

Kengerin yemeği de olur. Mantar neyse kenger odur diyebiliriz. Toplanan kengerler sofrayı süsler.

Kengere orta Anadolu da kangal derler. Kenger yaş halinde kesilirse sapından süt çıkar. Bu da en güzel sakızdır.

Yamaçlarda, düzlüklerde kengerlerin büyümesiyle erkek denen başlığı yani topuzu olur. Dalı b ve topuzuyla kurur. Çocukluğumda hatırlıyorum. Kengerleri yalnızca aydınlı develeri yerd. Serleşince bir canlı yiyemez. Köylülerde kuru halinde kazma veya çapayla koparıp toplarlar. Hatta patosta öğütürler. Kışın hayvan yemi olarak kullanırlar.

Ne yazık ki bu doğa ikramı bitki de yanlış çıkarmalardan sonra giderek azalıyor.

Çorba

Ah sıcacık kahvaltı niyetine çorbalar. Ortada koca bir kaba (sahan, tepsi, tas gibi) konan çorbalar. Etrafına toplanmalar, ekmeği koparıp koparıp bandırmalar, tabağa tahta kaşık çalmalar, önüne kaşık çal diye uyarmalar, bir acele telaşlar, heyecanlar, paylaşımlar, boşuşmeler.

Ah analar. Yavrularının kaşık çalışmalarını, karın doyuruşlarını seyreden analar. Peşinden helal edişler, dualar eden analar.

Ah o bereketler. Besmele ile başlayışlar. Bir tas çorbadan on kişi doymalar, kavgasız gürültüsüz paylaşımlar. Tandırda pişmiş çöreği, yufka ekmeği kavgasız bölüşmeler.

Ah o sabah sofraları. Sabah çorbaları, bet bereket dolu sofralar. Sen meğer hayat okuluymuşsun. Öğretiyor, eğitiyormuşsun.

*Hayatı
Paylaşmayı
Bölüşmeyi
Hakkı
Hukuku
Hisseyi
Birlikteliği
Sevgiyi
Saygıyı
Sabrı
Kananatı
Anlamayı
Aileyi
Sadeliği
Azlığı
Yokluğu
İtaati
Birliği
Dirliği
Geldin ve geçtin.*

Şimdi. Ayrı ayrı tabaklardasın. Herkes kaşığını kendine çalar. Bölüşme, paylaşma, hak, kanaat, fedakârlık öğretmez. Bencillik, kendilik, ferdilik öğretir. Ve dahi öğretemiyor, öğretemiyoruz.

Bizim kuşak kahvaltıyı nerden bilsin? Biz çorba kuşağıyız. Çorba kültüründen geliyoruz. Bizim kültürümüzde önce çorbalar vardı. Kahvaltı yoktu. Sabah çorbaları olurdu. Anadolu'da kahvaltı mı vardı? Çorba içilirdi. Çeşit çeşit. Odun ateşinde kalaylı kazanda kaynatılan, ortada kapta birlikte kaşıkla içilen, ekmekle yenen sabah öğünü. Gerçi çorba diğer vakitlerde de sofrada bulunsa da esası sabah öğünüdür. Sabah yemeğidir.

Çorba geçmişten gelen, nesillere ulaşan, orada yaşayan damak tadımıza uyan kendi yerli malımız. Malzemesi tarifi kendisi, yerli. Ondan dolayı çorba usta-çırak yoluyla öğrenilir. Neden toruna aktarılan öğrenme yolu. Yörede, mevsimde ne varsa çorbaya döner.

Bizde çorba öğlesine zengin, öğlesine bereketli ki tarifi zor yapılır. Evvela hangi malzeme varsa ondan çorba olur. Hangi mevsimse mevsime uygun çorba yapılır. Çorba, içenleri doyurur, sofraya bereket, ağza tat katar.

Bakın Anadolu'da güzel bir tekerleme var. Halkın temel yiyeceği ekmektir. Ona da "kuru ekme" derler. Çorbanın marifetine bakın. Çorbaya ekme doğranırsa: Sıcağı soğutur, azı çoğaltır, cıvığı koyulaştırır, yiyeni doyurur.

Çorba tam bir dost. Mide dostu. Mideyi korur, kollar. Gönül dostu. En kolay ikram eskiden tekke ve zaviyelerde, imaretlerde, hanlarda sofranın baş ikramı. Dua dostu. İftarlar çorba ile başlar dua ile biter. Garip dostu. Misafirlikte fakir fukaraya yapılan en güzel en kolay ikram.

Orta ve ileri kuşak olarak aile ocağında sofranın etrafında çorba tadına topluca kaşık çalışmalarını hiç unutamayız. Paylaşmanın tanımını içmek üzerinden verirler. Çorba sosyal statüsü ne olursa olsun insanları aynı softada bir arada oturtur. Paylaştırıp insanı bir nevi hizaya getirirdi.

Çorba dedik ya. Bereketle dolu mevsimine göre çorbalar, yerine göre çorbalar, rakımına göre çorbalar, malzemesine göre çorbalar Bulabildiğimiz çorba çeşitlerine bakalım. Bunlar içinden geldiğimiz kültürün bize öğrettikleri. Tattıklarımız sizinde nice bildikleriniz var.

İşte Çorba çeşitleri:

Tarhana çorbası

Bulgur çorbası

Dövmel/yarma çorbası

Ayran çorbası

Toyga çorbası

Mısır çorbası

Un çorbası

Mercimek çorbası

Çulbır çorbası

Sebze çorbası

Yoğurtlu çorba

Katıklı çorba

Tirşik çorbası (esasen yemek)

Pirinç çorbası

Sütlü çorba

Şehriye çorbası

Nohutlu çorba

Analarımızın özel çorbaları olurdu. Yörelere mahsus çorbalar olurdu.

Başka bir ayrıma bakalım,Sıcak çorbalar,Soğuk çorbalar,Katıklı çorbalar,Karışık çorbalar,Sade çorbalar,-Kışlık çorbalar,Yazlık çorbalar,Taneli çorbalar,Unlu çorbalar,...

Çorbanın velinimet olduğunu tadanlar bilir. Soğuk günlerde, hastalıklarda, bir kâse tabak ılık, Sıcak çorba nasıl tarif edilir.

Çorba yapmakta marifet ister. Her kes çorba yapamaz. Nedense her kes annesinin çorbasını beğenir. Geride kalanlara duyulan özlemde olmalı. Olsun. Bakın sizde hayatınızı, kültürünüzü biraz yoklayın çorba üzerine bilgiler dolar doğarcasına. Ve çorba yapmakta bize hep geçmiş yaşatır.

Çorbalar mutfağımızdan kültürümüzden kopuyor. Kültür dediğimiz yaşanan yaşanana gelenler. Kaç mutfakta yaşanıyor? Kaç çeşit kaç çeşnili, Kaç karışıklı, Kaç tat da?

Anadolu da çorba üzerine zengin bir kültüre sahibiz. Hala insanlara çorba lakabı takılır. Çorbacı Veli, Çorbacı Duran. Gibi. Çorba üzerine atasözleri, deyimler, tekerlemeler var. Çorba hikâyeleri, çorba fıkraları anlatılır. Çorba edebiyatımızda işlenir. “ Tekkeyi bekleyen çorbayı içer” atasözü ha dilimizde yaşar durur. Çanakkale harbide askerin çorba öğünü bugün gurur vesilemiz olarak anarız.

“ KÜLTÜR VARLIKLARIMIZ ”

• BULGUR TAŞI

• SARAT

• KAZAN KABI

• LO TAŞI

• HIZMAN

• İSTAR

• DÜVEN/GEVEN

• SU KABAĞI/ÇÖMÇE

• YAYIK/YANNIK

ESKİ KÖY GÜREŞLERİ

“Güreş, ata sporu” diye bilinir. Eskiden Andırı’nın Beş bucak Köyü ve çevresinde bilhassa düğünlerde güreşler çok önemli yere sahipti. Gençler gün öncesinde kendi aralarında eşleşir, birbirine; “Fılanın düğününde rakibimsin, ona göre hazırlan! Yenilince bahane kabul etmem haa!” diye yarenlik ederlerdi.

Köy güreşlerinde kazanan pehlivan veya pehlivanlar, çevrede ün kazanmalarının yanında, büyükleri tarafından taltif edilip, ufak da olsa maddi yönden ödüllendirilirdi.

İşte Beş bucak Köyü’nde güzel bir düğün. Merakla beklenen düğünün en heyecanlı anı güreş sırası gelmiş. Davullar ‘Koroğlu Havası’ vurmakta. Eşleşenler hakem gözetiminde güreş tutuyor. İlk güreşçiler doğal olarak küçüklerden oluşuyor. Rakiplerin ayrı ayrı destekçileri var. Güreşenlere alkışlı, sözlü tezahürat yapılmakta. Şenlik, sevinç, heyecan dorukta. Güreş hakemi dikkatli.

Düğün kalabalığının dikkati önceden iddialı iki kişi üzerinde yoğunlaşıyor. Nihayet onlar da meydana çıkıyor. Cazgır tarafından takdimleri yapılıyor. Tokalaşıp kucaklaşıyor. Adet gereği el ve vücut hareketleri yapıлып, dostça güreşin kapısı aralanıyor.

Güreş başlıyor. Alttan dalma, el ense yapma derken biri fırsatını bulup, rakibini ağız aşağı yere düşürüyor. Üstteki başlıyor rakiple oyun oynamaya. Alttaki ‘Şöyle bir doğrulayım, ayağımı kavrayayım, kolunu sarayım’ düşüncesiyle çabalıyor ama ne

mümkün! Rakip ahtapot gibi sarmış, soluk aldırıyor. Deyim yerindeyse alttaki ile; “Kedinin fareyle oynadığı gibi oynuyor.

Kötü vaziyetteki pehlivan anlıyor ki kaya sert. İçinden; ‘Benim bunu yenmem mümkün değil. Bari Sezar’ın hakkını Sezar’a vereyim!’ düşüncesiyle sırtını dönüp ‘Tuş’ olmak istiyor. Ancak üsttekinin niyeti farklı, durumu anlıyor, buna izin vermiyor. Adam rakibini ezme taktiği uyguluyor.

Üstteki pehlivan rakibine daha neler yapıyor, aradan ne kadar zaman geçiyor bilinmez, alttaki pehlivanın dermanı kesiliyor. Hani derler ya; “Kıvıldar hali kalmıyor!” Kuvvetli rakibinde de acıma, insaf görmeyince güreş hakemine ve seyircilere yalvarırcasına şöyle sesleniyor;

“EMMİLER, BU ADAM BENİ ÖLDÜRECEK YAHU! NE ZAMANDIR HEP ALTTAYIM, BEN BUNUN AVRADI MIYIM? DERMANIM KALMADI ÖLÜYÖRÜM, ALLAH AŞKINA BENİ ŞUNDAN KURTARIN!”

Mutlaka bu sözlerden sonra güreş sonlandırılmıştır. Bu olaydan da geriye Beş bucak Köyü ve çevresinde dilden dile söylene gelen bu sözler kalmıştır.

NOT: Yaşlınsalar da bu güzel insanlar halen hayat-talar. İsimlerini özellikle vermedim, ola ki darılabilirler. Kendilerine güreş dolu, sağlıklı, uzun ömür diliyorum.

GÜLEK

Anadolu da bizim otalarda külek yerine gülek deriz. Sert olan her şeyi törpüleyerek yumuşatma kültürü öyle adlandırmış. Önce tarifini yapalım bitmeyenlere. Bilmeyenlere ve dahi unutanlara.

- Plastik kapların icat olmasından önce 'külek' adı verilen tahta kovalar

- Bal, pekmez, tahin helvası, yoğurt, tuz, dut gibi yiyecekleri uzun süre korumakla kullanılan yuvarlak tahta kap

- Tereyağ pekmez, ağda denilen kışlık yiyecekler saklanan tahta kap

Gülek hala var. Akdeniz ve güney bölgemizde eskisi kadar olmasa da ha kullanılıyor. Çoğu evlerde eskilerden kalan, nostaljik eşya oldu. Belki kimileri de gör ki nerelere atıl duruyor. Belki eski veya ahşap deyip süs olsun diye kullananlar vardır. Hal ne olursa olsun gülek kullanımını kalıyor.

Yerine naylon hem de süslü, cicili bicili çoktan yerini aldı. Naylon dedim de, şu kullanılıp atılan. Bir defalık. Naylon bize kültürü ile geldi. Bir defa kullanıp atıyoruz ya. Her şeyimiz, hatta değerlerimizde neredeyse öyle olmadı mı? Kullan ve at. Bu kültürde birikim olmuyor. Mesela, hatıra olarak naylon kap veya eşya saklayan duydunuz mu? Yaşasın naylon demeye içimiz varmıyor ama hakkını da yemeyelim. Aşırı tüketim toplumunda naylon olmasaydı kap yerine ne kullanırdık. Ağaç, orman kalır mıydı? Devir kap devri. Eskilerin deyimiyle "kazan kazan kaba ver" misali oldu.

Gülekten geriye kalan hatıra cümleleri gelsin. (Kaynak: İnternet)

- Çocukluğumuzun saklama kapları
- Çocukluğumda çok helva, bal, reçel yerdik
- Çocukluğumda rahmetli babam Antep ten pekmez alırdı bu küleklere pekmez katı olurdu
- Onlar sağlıklı kaplardı
- Annem, kışlık tereyağımızı bu külekle kilerde saklardı
- Külekle günleri yaşadık sağlıklıydık ,mutluyduk
- Çocukluğumda Elbistan, Kahraman Maraş, Gazi-antep pekmezlerinde çok yedim. Boşalanlara Annem rahmetli içine başka yiyecekleri koyar kışlık yerimizde muhafaza ederdi
- Annem rahmetli içine başka yiyecekleri koyar kışlık yerimizde muhafaza ederdi

• Bu tahtadan yapılan küleklere hakikaten çok güzel bütün kuru gıdaları koyup saklanıyordu hatta tereyağı pekmez bunları saklamada çok güzel oluyordu

• Babaannem tereyağını bu küleklere basardı

• Eskiden ağda satarlardı bitince ya tuz ya da şeker gibi malzeme konurdu

• Tahtadan yapılan küleklere hakikaten çok güzel bütün kuru gıdaları koyup saklanıyordu hatta tereyağı pekmez bunları saklamada çok güzel oluyordu

• 50-60 yıl evvel fakir zengin herkesin kilerinde mutlaka bir kaçtan olurdu

• Buz dolap yoktu birçok gıda bunda saklandı

• Annem rahmetli hep bu küleklere başardı tere yağını kışlık olarak tuzlardı kışın yemeklerde kullanırdı anlatamam o yağın misgibi kokusunu

• Babam bu gülekte pekmez alırdı seve seve yerdik

• Pekmez içine basılır, köylerde at ve katırlarla ve ilçelerde de o küçük dükkanlarda satılırdı

• Külek içinde tereyağı saklanırdı

• Eski külek kapları geliyor gözümün önüne, defalarca kullanabildiğim

• Bizim çanak kale bigada şinik deniyor babannem dedemler toz şeker un bakliyat içlerinde saklardılar

Cümleler , hatıralar, hikayeler saklıyor içinde. Kaybolan kültüre yazık edişimizin itirafları gibi.

Güle Anadolu'da bir ölçüm aracıdır. Tahılgiller başta buğday olmak üzere ölçülür. Büyüklüğüne göre değişse de bir gülek ortalama ölçü kabul edilir. Urupla, tas, gülek, şinik, teneke gibi kaplar ölçüde kullanılırdı. Her yerde olduğu için hacimleri de aynı olurdu. Anadolu da, her kap kaçak birden fazla işte kullanılırdı. Gülek te bunlardan biriydi.

Gelin evin neresine varsa gülek çıkaralım. Onu en gördüğümüz yerde tutalım. Bizden sonrakilere gülek etrafında yaşanan kültürleri ve hatıralarımız yaşatalım. Bu kültür davamızın bir çabası olsun.

Taşlar Üzerine

Ya Allah dedi çektii yayını kemankeş, bu atış kin ve öfkenin değil Türk'ün ok atmada ki maharetinin atışıydı. Bütün seyirciler aynı anda aynı hedefe bakıyor, ortalık ta çıt çıkmıyordu. Herkes ama herkes masmavi gökyüzüne bakıyor ok'un ilerlemesini soluksuz seyrediyordu. Bütün mehteran susmuş, bütün kuşlar uçmayı bırakmış, az önce ağlayan bebeler sanki bir yerden emir almış-larcasına ağmayı kesmişti. Ortalıkta sinek uça vızırtısı F-16 gürültüsü gibi gelecekti.

Evet, okçuluk yarışmaları bizim necip milletimizin hayatında önemli bir yer arz etmektedir. Bu yarışmalara katılmak öyle sıradan insanların bende katılayım kendimi bir göstereyim cinsinden değildi. Okçuluğu daha çocukluk yıllarından itibaren benimseyen Türk Balası, kendisine oyuncak olarak hediye

edilen oklarla oynar bu okları daha uzaklara atmak adına daha çocukken hayaller kurardı. Öyle ya Kemankeş olmak öyle her babayığidin harcı değildi. Ata binmek kılıç kullanmak, ok atmak güreş tutmak Dede Korkut hikâyeleri gibi kahramanlık hikâyelerini dinlemek, yeri geldiğinde boğa ile başa çıkmak her Türk çocuğunun doğuştan nitelikleridir.

İşte bu nitelikler içerisinde büyüyen çocuklar vakti zamanı geldiğinde yukarıda bahsettiğimiz hikâyenin bir parçaları olurlar, yapılan yarışmalarda boy gösterirler ve hünerleriyle hem kendileri sevinir hem de sevdiklerini sevindirirlerdi.

İşte bu yarışmalarda kazanan okçuların veya kazanan okçunun okunun düştüğü yere bir taş dikilirdi. Bu taş dikilirdi ki, bir sonraki yarışma da hedef bu taşın bulunduğu yerden daha uzağa ok atmak olsun. İşte bu taşlara "MENZİL TAŞLARI" denilirdi.

NOT: Bizim tarihimizde en uzağa ok atma rekoru, Tozkoparan İskender in attığı okunun mesafesidir. 892 metre

"Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi". Üstad Necip Fazıl Kısakürek'in Kaldırımlar şiirini okuyup ta duygulanmayan bu şiirde kendinden bir parça bulamayan kişi var mıdır? Bilemiyorum. Eğer okumadıysanız lütfen önce şiiri sonra bu yazıyı okuyunuz.

Kaldırım taşları, sinesinde nice insan hikâyeleri barındıran, nice acının ve mutluluğunun verdiği sevinçlere şahitlik eden güzel taşlardır. İnsanlar tabiatları gereği hareketli varlıklardır. Daha bebeklikten itibaren bir tepinme hareketi ile başlayan bu hareketlilik can bedende olduğu sürece devam edip gider. Bu akışta hep bir duygu vardır. Bazen tarif edilen, bazen tarifi mümkün olmayan yürüyüşler vardır. Bu yürüyüşlerin günümüzde ki canlı tanıklarından birisi ise hiç şüphesiz kaldırım taşlarıdır.

Sanayileşme, insanın modern şehir köleliğine geçmesi ile birlikte, gündelik hayatın devamı adına bir takım düzenlemeler yapıldı. Her bir işlem için prosedürler, standartlar oluşturuldu. Bu iş ve işlemler nüfus arttıkça daha da belirgenleşti. Öyle ki dünün kabul gören (yazımız konusu taşlar üzerine olduğundan bahisle) kaldırım taşları standartları da değişim gösterdi. Yazılarla kayıt altına alınan işlemler ve günümüze kadar varlığını koruyan kaldırımlar incelendiğinde bu durum açıkça görünür. Örneğin Osmaniye'nin gözbebeği CASTABALA antik kenti veya Çukurova'nın incilerinden ANAVARZA antik kentini ziyaret ettiğinizde Kaldırım taşları ile ilgili bayağı bir bilgiye ulaşırsınız. Burada hemen şunu da ekleyelim ki, daha önceki yazılarımızda belirttiğimiz taş işlemeciliği ve işçiliği buralarda sık sık karşınıza çıkar.

Günümüzde ise, şehirlerde her seçim dönemi sonrası değiştirilen işçilikten çok kaba beton profilleriyle yapılmış kaldırım taşları görürsünüz. Bazı insanların manikür pedikür bakımı gibi ucuz boyalarla boyanan estetikten mahrum kaldırım taşları. Anlam veremediğimiz bir şekilde her değişimde değişik renklere boyanan kaldırım taşları. Lakin şunu da ifade etmeden geçmeyelim veyahutta hak yemeyelim. Son birkaç yıldır, çok güzel desenler verilmiş rengarenk kaldırım taşlarını da görmüyor değiliz. Gerçekten bulunduğu alanlara renk katıyorlar.

Acıların ve sevinçlerin rengi hiç değişmese de Kaldırım taşlarının renklenmesi bizi mutlu ediyor. Tabii taş deyip geçmeyenleri de.

Ben dedi bu memleketin en iyi kesicisiyim. Hiç acımam. Makinayı elime aldım mı, nice kafaları saçsız, nice yüzleri sakalsız bırakırım dedi. Ustularla, jiletlerle, fırçalarca aramda müthiş bir bağ vardır.

Ne dediğimi kimden bahsettiğimi anlamışsınızdır. Biz insanlar takım tutar gibi, siyasi parti tutar gibi Berber tutarız. Ve birçok insan ömrü boyunca ve şartlarda bir değişiklik olmadığı sürece hep aynı Berbere traş olur. Zaman içerisinde traş şeklimiz değişse de berberimiz hep ilk tanıdığımız gibidir. Yani hep aynıdır.

Diğer taraftan da Berberler, birer sırdaş, neşe kaynağı, uzun soluklu bir dost yerine göre oyun arkadaşı ne bileyim çok işe yarayan bir kişidir.

İşte bizde işlerin en yoğun olduğu bir Bayram Arefesinde Berberimizde saç sakal traşı olurken yazı dizimizin konusu olan taşlarla ilgili bir duruma şahitlik ettik. Hoşsohbet berberimiz bizi bir taraftan sakal traşı yaparken bir taraftan da ortak dostumuz çayçı ile ilgili anlarından bahsediyordu ki, attığımız kahkaha ile birlikte, yüzümüz de bir kan. Biz;birden bire, ne yaptın bire edem? Demeye kalmadan berberimiz yüzümüze taş çalmaya başladı, hoop noluyor diyecektik ki, akan kanlar aniden kesilmeye başladı. Meğerse bu taş bir ilaçmış. Adı ne diye soracak olursanız. Bizde yeni duyduk. KAN TAŞI.

Berberin bir gün yüzümüzü keseceğini bilirdim lakin bir taş ile kanı durduracağını hiç tahmin edemedim. Demek ki, taşlarda ne maharet varmış, hem de ne maharet. Ayrıca berberin mahareti de alkışlanırlar.

ÇUHADARLI KÖYÜ

Her genç kız ve erkeğin tek bir amacı vardır. İyi güzel temeli sağlam bir aile kurmak, çocuklarını eğitmek ve büyütmek. Topluların devamını sağlamak için çocukları evlendirmek gerekir. İnsanın var oluşundan bu yana süregelen, her ailenin yapması gereken büyük sorumluluklardan biridir. Eskiden beri süregelen bu gelenekler toplumun birer parçası haline gelmiş örf ve adetlerimizdir. Her toplumun her yörenin kendine göre örf ve âdeti vardır. Bu örf ve adetler zamanla toplum kuralları ve dini kurullarla bütünleşmiş bu günlük çerçeveyi almıştır.

Köyümüzde genellikle kız ve oğlan görücü usulüyle birbirini tanır. Eğer oğlan beğenmişse ailesinden birine kızı istemelerini söyler. Ailesi ise kızın geçmişi hakkında bilgi edinmeye çalışır. Komşularından, akrabalarından sorulur. Oğlanın anne ve babası ilk olarak kızı görmeye giderler. Kız onlara kahve çay ikram edilir. Bu arada onlar kızı tanımış olur. İkinci kez de bütün büyükler toplanıp giderler, kızı düğünlük yapmak için. Düğünlük yapmak büyükler için çok zor bir iş. Çünkü gencin ve genç kızın iyi bir yuva kurmak için iyi adım atmak gerekir. Genellikle düğüne gece gidilir. Dünür zor olduğu için gece yarısına kadar söylenmek istense de söylenemez. Ama sonunda düğüne gelen en yaşlılardan birisi “Allah’ın emriyle, peygamberin kavliyle kızınızı oğlumza istiyoruz derler. Kızın ailesi oğlanı araştırmak için bunu ileri bir tarihte gelmeleri için bir gün verir. Kızın ailesi kızı verip vermeme hakkında akrabalarıyla söz birliğine varılır. Oğlan tarafının geçmişi hakkında bilgi edinilir. Kız istemeye gelenlere düğüncüler tekrar düğün yaparlar aile kızını vermek için karar aldıysa, onlara kızını Allah’ın emriyle verdiğini söyler. Bazı ailelerde kızın isteyip istemediği sorulur ama bazı ailelerde sorulmaz.

Kız verilmiş oğlan evi rahatlamıştır. Artık nişan hazırlıklarına başlanır. Oğlan tarafından birkaç kişi her bayramda kızı ziyarete gelir. Gelirken kızın eksik olan eşyalarından getirirler.

Kızın nişan ve düğün işleri ne zaman yapılacağı iki ailenin isteğine bağlıdır. Eğer kızın çeyizi tamam ise nişan ve düğün geciktirilmeden yapılır. Genellikle nişan düğün işi oğlan tarafının maddi durumuna bağlıdır. Nişan düğün işi yazın ve sonbaharda yapılır, çünkü o zamanlar çiftçinin ürünlerinin hasat zamanıdır. Geliri daha fazla olduğu için bu zamanlar seçilir.

Oğlan tarafı kızın ailesiyle konuşur, danışır, nişanın yapılmasına karar verir. İki ailede hazırlıklara başlar. Oğlan tarafı davetiye hazırlatarak bütün akra-

balı dost tanıdık ve köylü nişana davet edilir. Nişan Pazar günü kız evinde yapılır.

Nişanda bütün herkes toplanır, yemekler yenilir, şerbetler içilir. Kız sabahtan kızın arkadaşları tarafından süslenir. Kız evi dolup dolup taşar. Öğle vakti bahçeye bir masa çıkarılır. Örtüsü kızın çeyizinden alınır. Masanın üzerine sini koyulur. Kızın masaya çıkıp çıkmayacağı ailesine bağlıdır. Bazı aileler kızını dışarı çıkarmaz. Bazı aileler ise masaya çıkartıp oğlanla beraber oturtur. Masanın üzerine sini veya tepsi koymadaki amaç verilen hediyeler takılan eşyaları koymak için koyulmaktadır.

Masanın yanına iki tane sandalye koyulur, birine tellal gibi bir kişi çıkar. Verilen hediyelerin kimden olduğunu söyleyerek ardından evliyse darısı oğluna kızına bekârsa darısı kendisine diye çağırılır. Bazen şaka olsun diye hediye veren adam evli olsa da filancadan şu kadar darısı kendine diye çağırılır. Bir kişide bunları liste eder, kimden ne kadar verildiği yazılır. Bu hediye verme önce oğlan tarafından başlanır, oğlanı babası anası akrabaları derken kızın ailesine geçilir. Ondada baba ve anneden başlanır. Böylece bütün herkes hediyesini verir. Kız ve oğlan kutlanır, tebrik edilir.

Nişan bittikten sonra yavaş yavaş toplanan akraba dost dağılmaya başlar.

Nişandan sonra oğlan tarafı düğün hazırlığına başlar. Oğlan evinde yatak yapmak için kız tarafından bir kaç kişi toplanır gider. Böylece yardımlaşmanın bir örneği daha sergilenmiş olur. Yatak işleri bittikten sonra oğlanın anne ve babası kız evine gelir. Kızın abla ve abisi toplanır, ev için acil ihtiyaçların listesi yapılır. İki taraf bir araya gelerek bu eşyaları almak için bir şehre gidilir. Kızında beraber gitmesi istenir, kızın istediğinin hepsi alınır. Nişanda biriken paralarla da oğlan tarafına yük olmasın diye büyük eşyalardan bazıları alınır.

Gelinin oğlan evinde kalıp kalmayacağı iki aileye bağlıdır. Maddi durumu iyi olan ayrı ev döşetir, normal olan ise bir ara beraber kalır.

Eşyalar alındıktan sonra düğün günü konuşulur. Davetiye bastırılır. Yakın akrabalara ise maddi yönü değerli eşyalardan verilir. Düğün genellikle Cuma günü başlar Pazar günü biter. Bütün tanıdıklara davetiye dağıtılır.

Cuma namazından sonra bayrak dikilir. Keçiler kesilir, yemekler yapılır. Davet edilenler gelmeye

başlanır. Yemekler yenilir. Cumartesi günü mevlid okutulur, dinlenir yine yenilir içilir. Gelenler büyük bir naziklik ve samimiyet içerisinde karşılanır. Gelenler düğünün sahibine hayırlı olmasını içtenlikle söyler. Onlarda bu hayır duasını kabul eder. Gelen misafirler yemek yedirilmeden kaldırılmaz. Misafirler çabalanmadan kaldırılmaz. Yemek, çay, kahve ikramdan sonra “çaba” yapılır.

Cumartesi günü akşam kız evine kına yakmak için gidilir. Kız evinde önceden gönderilen aşçılar yemekler hazırlamıştır, yemekler yenilir tam bir samimiyet ve dostluk örneği sergilenmektedir. Kıza gelen hediyeler kızın anasına teslim edilir. Kına yakmak için gelenlerin hepsinin elini kız öper. Kına yakmak için oğlan evinden bir kız kınayı yoğurur. Kız önceden gelinliği giydirilerek süslenir. Bir tepsinin içine kınalar yuvarlatılarak dizilir, üzerine ise mumlar dikilir. Kına yuvarlağının ve mumun tek olmasına dikkat edilir. Beşli veya yedili, dokuzlu yapılar dizilir. Oğlan evinden bir kişi tepsiyi kızın başına tutar. Kızın başında tepsinin dolandırılması ve kınanın yakılması için kızın annesinden, babasından ve abisinden izin alınır. Kız evi kınanın yakılması için kına yakılma işlemine başlamadan önce “kına gümüşü” denen bir takı eşyası istenir. Oğlan evi zaten hazırlıklı gelmiştir. Kına gümüşünü tepsinin içine koyarak kınanın yakılmasına başlanır. Oğlan tarafından iki kişi mumları yakarak kına türküsü eşliğinde eğlenilmeye başlanır.

Bu kına yakma işlemi kadınlar arasında çeşitli türküler söylenerek oyunlar oynanır eğlenilir. Kınayı yakan oğlanın erkek veya kız kardeşi olabilir. Kızın etrafına yedi kişi oyun sırasına durur. Tepsiyi ilk baştaki alır oynayarak döner. İkinci kişiye oynayarak verir ve arka sıraya geçer. Bu işlem en sonuncuya kadar devam eder. Bazı aileler kına türküsü yerine ilahi söyleterek kına yakmayı tercih eder.

KINA TÜRKÜSÜ

*Kız anası kız anası
Başında mumlar yanası
Biz kınayı yakacağız
İzin verin öz anası*

*Ana kızın çok mu idi
Bir kız sana yük mü idi
Kör olası emmileri
Hiç oğlunuz yok mu idi.*

*Atladım geçtim eşiği
Sofrada buldum kaşığı
Büyük evin yakışığı
İşte bindim gidiyorum.*

*Elimi yuduğum arklar
Belimi verdiğim dutlar
İşte bindim gidiyorum
Silip süpürdüğüm yurtlar.*

Bu kına türküsü oğlan tarafından gelen bir kadın tarafından söylenir. Türküler eşliğinde oyunlar oynanır. Kuru yemiş dağıtılır, buna kına yemişi denir. Bütün herkese bu kına yemişi verilir. Kına yakılırken kız ağlatılır. Kıza kına gümüşünün yanında kına elbisesi de getirilir. Kına yakıldıktan sonra kına elbisesi giydirilir. Tepsiye dizilen kınalar mumlar yanıp bitinceye kadar bırakılır. Mumlar bittikten sonra mumlar genç kızlar darısı bulaşsın diye mumdan alırlar. Gece yarlarına kadar eğlenildikten sonra yatmadan önce kızın eline ayağına kına yakılır. Kızın akrabaları da kızın ellerine kına yakarlar. Kız evinde bir hüzün vardır, evden bir kişinin ayrılacağı için ama yinede kızın şanıyla şöhretiyle gelin oluyor diye hüznü bir mutluluk vardır.

Gelgelelim oğlan evine orda kına yakıla dursun oğlan evinde ise daha büyük eğlence hazırlanır. Bunu erkekler yapar. Erkeklerden birkaç kişi oyunda rol alır. Birisi kız, muhtar, bekçi, jandarma, kızın anası ve babası, kadın elbisesi giyilir. Öbürleri de ona göre giyinir. Bir eşeğe kızı bindirip getirirler. Bu arada kız kaçır, başka biriyle anası babası bekçiye şikâyet ederler. Kızla oğlana yeniden düğün yapılır. Çok çok eğlenceli olur. Gece yarlarına kadar eğlenilir. Pazar günü çok heyecanlı dakikalar yaşanır. Sabah kahvaltısından sonra gelin getirmek için toplananlarla birlikte gelin getirmeye gidilir. Kız evinde çift sürülen saban ile boyunduruğu kapının bahçe kapısının yanına koyarlar gelenlerden iki kişiye çift sürdürülür, tabii bu işin şakası. Gelin önceden giydirilip hazırlanmıştır. Kızın ayakkabısının içine para koyarlar, bu bir adet haline gelmiştir, iyi olacağı sanılır. Kız evinden çıkacak eşyaların listesi yapılır, arabalara yüklenir. Kızın sandığının üstüne iki kişi oturtulur bunlara bahşış verilir, verilmezse de inmezler. Kız çıkmadan kapı kapatılır, kapı parası alırlar oğlan evinden. Geline erkek kardeşiyle babası çıkarır arabaya koyar. Evden çıkmadan önce anne ve babasıyla helalleşir ve elini öper.

Oğlan evine gelindiğinde gelini arabadan hemen indirmezler. Oğlanın babası, annesi, ablası, abisi, amcası, dayısı, teyzesi kıza hediyeler verirler. Buna halk arasında üzengilik denir. Kız arabadan indirildikten sonra eline bir şişe veya bardak ya da bir nar verirler. Bunu kapıya vurmalarını söylerler. Bunlardan kapı açılmasada vurulan narın iyice parçalanması iyiliği işaret olarak bilinir. Narı kapıya vurunca kapı açılır nar da parçalanırsa çok iyi olduğu, gelinin hayırlı olduğu sanılır. Gelinle damat üç defa “Besmele” söylenerek “ihlas” süresi okunarak kaynananın koltuğunun altından geçirilir. Daha sonra gelinin odasında kadınlar toplanarak geline türküyle öğütler verilir. Kına türküsünde olduğu gibi. Bir bu gelenek ve göreneklerinin kaybolmasını isteyerek toplumlarda yaşamasını istiyoruz.

BİR KÜLTÜR ELÇİSİ, ANADOLU İRFANININ TAŞIYICISI, ABİDİN TUNÇKILINÇTAN DERLEMELER VE DÜŞÜNCELER

AŞİRET KIZI

Bu kadar mı sevilir / bir elin oğlu
Bu kadar mı sevilir bir elin kızı
Hıhıh'ların kulağımdan gitmiyor
Bunlarla belimi kırdın aşiret kızı

Kırdın belimi aşiret kızı:
Kirpiğin kirpiğine dediği gün
Kırdın belimi aşiret kızı
Utancımdan bakamadım gözüne
Kırdın belimi aşiret kızı....

Baktıkça yüzüme erittin beni
Çelik gibi idim çürüttün beni
Bu çilgin sevgiye yanıt vermedim
Vefa sende vefasızlık hep bende
Kırdın belimi aşiret kızı....

Kollarımda kelepçe
Boynumda yağlı sicim
Osa da fark etmez senin için
Hakkım sana helal olsun aşiret kızı.

Ne ferhat'ın şiri'ni
Ne mecn'unun leyla'sı
Sen bir başkasın aşiret kızı
Bütün günahlarını sardım sırtıma
Ölene dek taşırım aşiret kızı..

Ellerin boynunda bağlı kalmasın
her an yüzün gülsün rengin solmasın
sevenlerin seni mahzun görmesin
Çok naz aşık usandırır hadi gel gayri..
Kapım sana açık gelebilirsin aşiret kızı

BABA

Baba, çınar ağacı gibidir.
Meyve vermese de gölgesi yeter.

BULGUR AŞI

Elmaya aşı yaptım
Karadır yarın kaşı
Her yemeği severim
İlla da bulgur aşı.

Bulgur aşı deyip geçmeyin. Anadolumuzda
Temel yiyeceklerdendir. Turşu, pekmez ama koyun
yoğurdu da olmazsa olmazlardır.

DEĞİRMEN

Değirmenlerin su ile döndüğü zaman

Kahpe felek değirmenin döndü mü
Ben yaparım sen yıkarsın bendimi
Döne döne nöbet bize geldi mi
Kahpe felek muradını aldın mı

DERT

Torun dede'ye sorar," evlilik güzel mi dede? "Güzeldir oğul, karın dert
ortağın olur." Benim derdim yok ki dede, "evlenince o da olur oğul."

DEVE

Deveyi düzde gördüm
Sürmeyi gözde gördüm
Oniki gelin sevdim
Cilveyi kızda gördüm

GELİN

Dama çıkma başı açık
Arpalar karakılçık
Eğer beni seversen
Al bohçanı yola çık.

GÜZEL MANİLER

Bağa girdim üzüm
Çubuk değdi gözüm
Çubuk seni keserdim
Yar göründü gözüm...

KARACAOĞLAN'DAN

Karacaoğlan derki neyleyip nitmek
Bir gönüm var şu sılayı teketmek
Yıkıl git diyorsun kolay mı gitmek
Beni sen getirdin gel diye diye

ATIŞMALAR

Atışmalar âşıklık geleneğinde bir mertebedir. Âşıklar ustalarından atışma icazeti alarak astlaşırlar. Atışmalar dönemin toplumsal, sosyal, kültürel, olay ve değerlerini yansıtır. Bu yönüyle dönemine ait belgesel veya derleme niteliği taşır.

(Atışmalar bölümler halinde yanlanacaktır)

*Değerli dostlar merhaba.
Aşağıdaki atışma, Celil ÇINKIR tarafından ve-
rilen ayak üzerine yapılmıştır.
Âşık Feymânî ve eşi Fatma TAŞKAYA aynı ayağı
kullanarak kendi aralarında birlikte atışma
yapmışlardır.*

*Fatma TAŞKAYA'nın dörtlükleri de genel atışma
içinde yer almıştır.
Atışmaya toplam 10 kişi katılmış olup atışma 12
tur sürmüştür.*

*Bazen şairlerin kalemlerinin frenleri tutmuyor.
Bu atışma da öyle oldu.
Bu atışmaya katılan gönül dostlarına teşekkür
ediyorum. Sizlere atışma dörtlükleriyle baş başa
bırakıyoruz. Saygılarımızla.*

HABERİM YOK! 1. TUR

Seksen yılda bir gelip gitmişim
Zerre zerre eriyip bitmişim haberim yok!
Sevdanın ocağında özümü atıp köze
Âşk ateşiyle yanıp tütmüşüm haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Âlemlerin Rabbi ki, ne hoş yaratmış bizi
Bedene ömrüm kadar yükümü haberim yok!
Her nereye bakacak olsam Rabbimden izi
Bu tertip karşısında ürkmüşüm haberim yok! ...
BEHLÜL

Aklımdan geçenleri sahneye koyduğumda
Âşk anayasasını delmişim haberim yok!
Biat edip gönülümün emrine uyduğumda
Dünyaya yeni baştan, gelmişim haberim yok! ...
DELİBAL

Benimki de az değil, yüzden otuz beş çıktım
Hicranın sıkletini tartmışım haberim yok!
Aslı kimdir, Şirin kim, Leyla'lara eş çıktım
Zevk-sefa kapısını örtmüşüm haberim yok! ...
Fatma

Soğukkanlı bilirler dostlarım oysa beni
Sabrımın gömleğini soymuşum haberim yok!
Koruyup kollayınca, düşünce yürüteni
Çilenin nakkaşına, saymışım haberim yok! ...
Gülay

Kurtulmak istemişim çektiğim ızdıraptan
Çıkılmaz çıkmazlara girmişim haberim yok!
Ateş çemberi sardı canımı dört taraftan
İşkenceye göğsümü germişim haberim yok! ...
Güleler

Ürperir hayallerim nedensiz ve umarsız
Gönülümü rüzgârlara açmışım haberim yok!
İçimdeki fırtına yıkıp geçiyor sessiz
Sevgiye muhabbete açmışım haberim yok! ...
İzzet

Her anımı kuşatan, arayıp sormasa da
Başkasını görmeden, gezmişim haberim yok!
Umutlarla yaşatan, ruhumu sarmasa da
Gerdanına şiirler dizmişim haberim yok! ...
Nurseli

Felek denen Kudret'in hünerini görünce
Kabuğuma çekilip tırsmışım haberim yok!
Hakkımdaki hükmünü şakülünce verince
Düşünüp sebebini susmuşum haberim yok! ...
Şinel

Usanmaz yorulmazdım benliğimde bir bendim
Yıldız gibi parlardım sönmüşüm haberim yok!
Okyanusu sallayan fırtınaydım tayfundum
Âşkımla durulmuşum dinmişim haberim yok! ...
Veysel

2. TUR

Murat, maksut, yâr nedir, âşığa meşgaledir
Alış-veriş, kâr nedir, hayatı işgaledir
Mansurlara dar nedir, ömürü taşgaledir
Ben hepsini beleşe satmışım haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Uzaydaki varlıklar döner düzen içinde
Çarpışması görülmez nasıl olur, niçin de
Tadı başka neyde var bir yudum su için de
Harika sanata diz çökmüşüm haberim yok! ...
BEHLÛL

Aynanın karşısında, şaşırıp kalmayınca
Affettiğim insanlar, hesaba gelmeyince
Gönülleri inciten kullardan olmayınca
Gırtlığa kadar aşkla dolmuşum haberim yok!...
DELİBAL

Yuva yaptım süsledim o yuvada dört cücük
Her biri bir kuş oldu amma bana küçücük
Hayal-meyal hedefi görüyüm üçük-bücük
Ömür dalına çentik atmışım haberim yok!...
Fatma

Kâbustan uyanınca, kendime gelir gelmez
Ant içip yüreğimin peşinde kalır kalmaz
Sevdami taşıyacak birini bulur bulmaz
Gam hapishanesinden, tüymüşüm haberim yok!...
Gülay

Uzanan eli tuttum yüzümü çevirmedim
Suratımı asmadım kaşımı devirmedim
Ezdiler hata saydım üzerinde durmadım
Ömrüme gizli ferman dürmüşüm haberim yok!...
Güleler

Çınarın gövdesini kemirir korkularım
Kaybolan hikâyeler kahramansız ve yarım
Çorak topraklar gibi çatlak düşüncelerim
Bereket mevsiminden geçmişim haberim yok!...
İzzet

Yüreğime dokunan esrarengiz gizlerle
Gerçeklere perdesiz vakıf olan gözlerle
Bir bilenin gözünce, harcıâlem sözlerle
Mutlak aşkın resmini çizmişim haberim yok!...
Nurseli

Bahtım önüne katıp çoban gibi güdünce
Sürdüğü tozlu yolda çamurlara batınca
Sabır taşı çatlayıp akıl firar edince
Bir deli rüzgâr gibi esmişim haberim yok!...
Şinel

Kaçamak bakışlara baktıkça eriyorum
Rüzgarına takılıp havaya giriyorum
Boş hayale kapılıp hep fire veriyorum
Uyuklayıp köşede sinmişim haberim yok!... Veysel

3. TUR

Engel kalksa aradan şu dağ aşabilsem
Gitti vuslat kervanı varıp kavuşabilsem
Yolda haramiler var, uğrun savuşabilsem
Pirince beyaz taşı katmışım haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Yaratılan canlıda şudur ortak özellik
İnsan, hayvan ve bitki hepsinde bu güzellik
Erkekler seven olmuş sevilende nâzenlik
Ben de bir nâzene dil dökmüşüm haberim yok! ...
BEHLÛL

Aşk yolunun yolcusu, meşk yoluna sapınca
Gündüzü gece yapan güneşten nem kapınca
Üzerime vazife olanları yapınca
Kulların uykusunu bölmüşüm haberim yok!...
DELİBAL

Beyaz taşı pirinçten seçmeğe sağ göz gerek
Asılları hariçten ölçmeye ağ göz gerek
Sadakati sarnıçtan içmeğe ağ yüz gerek
Ar-namus peçesini yırtmışım haberim yok!...
Fatma

Canımı sıkınlardan, defteri dürülünce
Gözlerimden kalbime heyecan verilince
Canıma can katan yar, tahtına kurulunca
Gönlümün buyruğuna uymuşum haberim yok!...
Gülay

Karşıma kim çıktıysa dolu dolu çağladı
Cömert gibi göründü ince yerden bağladı
Ana babayı bırak, yedi ceddime ağladı
Bereketsiz toprağı sürmüşüm haberim yok!...
Güleler

Her nefes bir zenginlik her bakış bir güzellik
Güzeli görmeyen göz uzayda karadelik
Nuşirevan değilim sözlerim kesik kesik
Bütün altınlarımı saçmışım haberim yok!...
İzzet

Sürdürürken devramı,
düşlerimin yolunca
Ben bende kalamadım, yâr aklıma gelince
Akla hükmedemeyen, biri oldum hâlince
Çay kenarına kuyu kazmışım haberim yok!...
Nurseli

Bahar seli gibiydim kaynağımdan çoşarken
Gören gıpta ederdi ceylan gibi koşarken
Dost bildiğim ruhuma gam kederi işlerken
Kendi kendime bile küsmüşüm haberim yok!...
Şinel

Talihim ters giderken dönüş olmaz iyiye
Bizim gemi yan yattı yine vurdu kıyıya
Dayı derken ayya düştük derin kuyuya
Aslan gibi kafese konmuşum haberim yok!...
Veysel

4. TUR

Arzu-serap deryası, ben rotasız gemiyim
Susuz gamlı gönüle, muradın zemzemiyim
Sanırdım ki viranın mamurluğa emiyim
Gaflet denen uykuya yatmışım haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Zamanı geldiğinde dişi hayvan naz eder
Erkek hayvanlar ise onun suyuna gider
Nesil böyle çoğalır tarlaya eker bider
Sonunda manzarayı çakmışım haberim yok! ...
BEHLÜL

Ferhat'ın düşlediği yerde yatmak isterken
Kerem'in küllerinde, yanıp bitmek isterken
Mecnun'un pabucunu dama atmak isterken
Örs, çekiç arasında kalmışım haberim yok!...
DELİBAL

Verseler benim olsa, tapusuyla kürreyi
Çözsem ki ne olacak, sır denilen şifreyi
Yitiğim idi buldum, aradığım zerreyi
Mutluluğu burnumla dürtmüşüm haberim yok!...
Fatma

Geçirirken günleri, sakiler sokağında
Bahtım bana gülünce, ömrün bahar çağında
Yazdığım şiirlerle, sosyal medya ağında
Gönül dağı derdini, yaymışım haberim yok!...
Gülay

Sıra dışı yaşadım aşkı bulayım deyi
Hayâle takas ettim doğduğum şirin köyü
Gözümde çok büyüttüm beş para etmez beyi
Baldırı çıplak yâre varmışım haberim yok!...
Güleler

Rahmet engin bir deniz benlik çorak bir ada
Gökyüzüne yükselir gönülden çıkan nidâ
Büyüklik taşıyorum utanmadan meydanda
Halk içinde değersiz, hiçmişim haberim yok!...
İzzet

Allak bullak olunca düşlerimin düzeni
Duygular ekseninde indirince yelkeni
Ara verdiğim zaman merak edenler gani
Şiirlerle kalplere sızmışım haberim yok!...
Nurseli

Muhabbet arzularken yanmışım hasretine
Canımı diyet diye sunmuşum pusatına
İtirazım olmazken kesilen biletime
Kesenlerin dalına basmışım haberim yok!...
Şinel

Bakardım gök yüzüne yıldızı tek tek sayar
Dalardım bir hayale başım yastığa koyar
Seyyah olup alemi gezerim diyar diyar
Arı olup çiçeğe konmuşum haberim yok!...
Veysel

5. TUR

Esti hasretin yeli, savurdu harmanımı
Dizim takatsiz kaldı, yol kesti dermanımı
Kaç kez geçtim, görmedim, yâr yazmış fermanımı
Sanki ölüm orucu tutmuşum haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Güneş dünya arası mesafe tam ayarlı
Bugünkü konumundan daha yakın olsaydı
Veyahut daha da uzakta yer bulsaydı
Donardık ya yanardık korkmuşum haberim yok! ...
BEHLÜL

Cenneti düşünmeden, kaldığım cehennemde
Özne olmadan önce, beynimdeki depremde
Cahiliye devrini, yaşadığım dönemde
Düşmanın davulunu, çalmışım haberim yok!...
DELİBAL

Sen avcı ol, ben ahu, tutsağınam vur beni
Namerde muhtaç etme, ey sevgili yâr beni
İşte ahtapotumsun, dört yanımdan sar beni
Kader bahsinde sana şartmışım haberim yok!...
Fatma

Beni üzen feleğe şimşekler çaktığımda
Aşka değer verene abayı yaktığımda
Gülümseyen gözlerle onlara baktığımda
Yıldızları üzmetten caymışım haberim yok!...
Gülay

Ben değer bekliyorken değer istendi benden
Dediklerini yaptım ödün verdim kendimden
Hiç beklentim kalmadı doğacak yeni günden
Uçuk kaçık hayâller kurmuşum haberim yok!...
Güleler

Kelimeler iniyor semâlardan rengârenk
Her birinin içinde inanılmaz bir ahenk
Cümleler diziyorum Lisa tablosuna denk
Satırların başında taçmışım haberim yok!...
İzzet

Koklayınca gülleri, gülistan diyarında
Yanılmam tahminimde sevgi az ayarında
Sızlamanın sonu yok, yalan dünya varında
Fani aşk yaşamaktan, bezmişim haberim yok!...
Nurseli

Üşümüşüm, donmuşum, yalnızlığın tahtında
Adıma pay düşmemiş sevdiğimin yâdında
Şimal rüzgârlarının hazana vaadinde
Dağlar başına çöken sismiğim haberim yok!...
Şinel

Kırılgan olduk camdan gaz bitti söndü şamdan
Kanatlanıp uçarken aşağı düştük damdan
Başım kurtulmaz gamdan kına getirdik zamdan
Dolar'ın ateşiyle yanmışım haberim yok!...
Veysel

6. TUR

Bir uzak yoldan geldim, yorgun-argın bu ele
Hayat mülkümde eyvah koptu büyük zelzele
Boş hayaller kurmuşum akıbetten evvele
Bal diyerek zehiri tatmışım haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Farklı tohumları biz bir saksıya ekince
Yetiştirdiyip onu toprağından çekince
Biri turp biri havuç Hak emri gereğince
Mucizeye hayretle bakmışım haberim yok! ...
BEHLÛL

İlaç olan gamların, ayarlarken dozunu
Almadığım gün yoktu, düşlerimin tozunu
Garipliğın ilacı, ruhumun ikizini
Gökte ararken yerde bulmuşum haberim yok!...
DELİBAL

Sevgi, hayat bahşeder, ümütvar olanlara
Nasihat çok şey verir, hanlara, hakanlara
Nefsinin peşi sıra çağlayıp akanlara
Sözünün eri olan fertmişim haberim yok!...
Fatma

İki kapılı handa muradımı alınca
Bu durumun verdiği nimetlere gelince
Kalbimi tıklatan yâr, asilzade olunca
Hanedanlık çüppesi giymiğim haberim yok!...
Gülay

Yüreğimdeki volkan patladı patlayacak
Her şeyim uluorta gizlim yok saklayacak
Diken içine düştüm gül yok ki koklayacak
Bedesteni çiğneyen körmüşüm haberim yok!...
Güleler

El aldım sâkilerden âşıklar meclisinde
Kayboldum tenhalarda o günün gecesinde
Kendime gelmek için ayaklandığım anda
Yârenlik meydanından kaçmışım haberim yok!...
İzzet

Sabırım pes etse de, umutlarım siperde
Rolüme devam ettim, kapanmadan son perde
Bırakmışım herkesi layık olduğu yerde
Hak edeni gönlümden süzmüşüm haberim yok!...
Nurseli

Karanlık nur olurken ufku açık âmâyâ
Bakarkörler inemez özündeki manaya
Buz tutan ellerimle uzanarak semaya
Umutları dergâha asmışım haberim yok!...
Şinel

Gözümüze bakarlar canımızı sıkırlar
Çayır çayır yanarken bir de benzin dökerler
Biz ehlini ararken denk geliyor sakarlar
Sabır derken küplere binmişim haberim yok!...
Veysel

7. TUR

Çıkamadım yokuşu, yorgun düştüm dizüstü
Bu hali fırsat bilip talihim bana küstü
Zaman saf dışı etti, ahvalinde dürüstü
Anladım ki ben hapı yutmuşum haberim yok! ...
Âşık Feymânî

Kırlangıç yuva yapar sanki usta sanatkâr
Sadece gagası var işinde çok sebatkâr
Allah öyle yaratmış fitrata itaatkâr
Genetiğe abayı yakmışım haberim yok! ...
BEHLÛL

Can verip can beklerken, candan öte batanın
Kargalarla bir olup leşe çığlık atanın
Menzilime yürürken, beni yolda satanın
İsmi defterimden silmişim haberim yok!...
DELİBAL

Sonbaharda yaprağım tek tek düştü dalımdan
Üç, beş adım geriye kalmışım emsalimden
Şahinlerim aç kaldı, çinçik uçtu çalımdan
Eli gurbete göçmüş yurtmuşum haberim yok!...
Fatma

AĞLAMA

Türkü dinlemeyi severim.

“Türkü dinlemeyen türkü bilemez.” diye de güzel bir söz var ya hani.
Hele de ozanlarımızın dilinden, gönlünden, yüreklerinden gelen ezgilerle senin de bam teline dokunuyorlarsa.

İçli türküler dinleyerek, içlenerek, içli yazılar yazıyordum.
Sitem dolu satırlar karalıyordum.
Bazen günah çıkarır gibi, bazen başıma gelenlere isyan eder gibi, bazen kendimi bazen başkalarını suçlar gibi.
O gece rüyamda Mürşidi gördüm;
Dedi ki;
-Mirim, bırak artık şu sitem yazılarını ,atını alan yolu da almadı ya.
Yol senin, karar senin.
Yürü.
Yol insanı terbiye eder, dedi.
Yalnız kaldım dondum.
Ateşlerde yandım.
Nasıl bir rüyaydı bu
İşte şimdi uyandım .

Evet, Mirim;
Yap, dene, hata yap, öğren, ara araştır, düş kalk, yaratıcı ol, risk al, kız ve sev, ama artık bir karar ver..
Kendini yerlere atıp ağlamaya devam mı edeceksin ya da doğrulup hedefine doğru bir adım da olsa atacak mısın?
Kimseyi suçlama Mirim.
İnsanlar sana karşı değiller kendilerinden yanalar.
Hiçbir şeyden şikayet etme...
Çünkü hayatını sen kurdun.
Bu arkadaşları sen seçtin.

En çok görüştüğün 5 arkadaşının ortalamasını, bilmiyor musun?
Kurduğun hayatının sorumluluğunu kabul et..
Ve kendini başarısızlıkla suçlama...
Cesaretini yeniden topla ve düzeltmek için yeniden başla...
İnsanın gerçek zaferi küllerinden yeniden doğmaktır.
Asla çevrenden veya çevrendekilerden şikayetçi olma...
Koşullar kalbinin gücüne göre iyi ya da kötüdür.
Yalnızlığından ya da şansından şikayet etme..
Ağladığın yeter artık.
Sil gözyaşlarını dik dur ve gülümse.
Kendinle yüzleş.

Aynaya baktığında gördüğün ve yukarı baktığında görmediğinden başka kimseler olmayacak yanında.
Kendi başarısızlığına üzülme ya da başkasına yükleme.
Kabul et ve çocuklar gibi haklı olmaya devam et.
Yeniden başlamak için hiç bir zaman geç kalmadın.
Unutma ki; bu günün sebebi geçmişindir...
Geleceğinin nedeni de bu gün olsun.
Güçlülerden...
cesurlardan...
enerjiklerden...
kazananlardan...
başarısızlıklarını kabul etmeyenlerden...
ve her şeye rağmen başarılanlardan ders al.
Sorunlarını daha az düşün...
işine uğraşlarına odaklan..
Acılardan doğmayı ve daha büyük olmayı öğren.
Engellerin en büyüğü kendinsin.

Aynaya bak.
Cesaretin iraden ve kendini haklı gösterme zaafılarınla kendine karşı dürüst olmaya başla.
Unutma...!
İçinde her şeyi yapabilecek bir güç var.
Bашkalarının koşullarının kuklası olmayı bırak.
Çünkü kimse kaderinin inşaatında senin yerini alamaz.

Ayağa kalk...!
Dağları izle...!
Güneşe bak...!
Derin nefes al...!
Sen yaşam gücünün bir parçasısın.
Şansı asla düşünme...
Çünkü şans başarısızlıkların bahanesidir”.

Aşık Daimi'ye kulak verelim:

*Ne ağlarsın benim zülfü siyahım,
Bu da gelir, bu da geçer ağlama.
Göklere erişti figanun, ahım,
Bu da gelir, bu da geçer ağlama..*

*Bir gülün çevresi dikendir, hardır,
Bülbül har elinden ah ile zardır,
Ne olsa da kışın sonu bahardır,
Bu da gelir, bu da geçer ağlama.*

*Daimi'yim her can ermez bu sırta,
Gerçek kâmil olan yeter o nura,
Yusuf sabır ile vardı Mısır'a,
Bu da gelir, bu da geçer ağlama...*

Kerim BERKER

Kerim Berker annesi Ayşe hanımın söylediklerine göre ağaçların çiçek açtığı bir mevsimde 1915 (hicri 1331) senesinde Maraş-Andırın kazasında dünyaya gelmiş ve Abdulkerim, Kerim Kerimoğlu ismini takmış Kerim Kerimoğlu dedesinin İsmidir.

Kerim Berker, Terkiye Soyadı yasasının kabulü (21 Haziran 1934 Atatürk'ün reformları) doğrultusunda Soyadlarını Berker olarak değiştirmiş. Babası Bekir Berker (Kerimoğlu) Andırının Ayşepınar Kerimli Köyünden Andırın gelmiş esnaf ve ticaret ile uğraşmış, Ünal Andırının Ayşepınar Kerimli Köyünden Gürcü eşrafından ev kadını.

Babası Bekir Berker 1915 Birinci Dünya savaşı ve 1922 İstiklal savaşı senelerinde Milli Orduda üstün hizmet ve yararlılığı nedeni ile orduya besin tedarik ihtiyaçlarını karşılamak için en üst görevin başkanlığını yapmış ve kırmızı şeritli İstiklal maddesi ile onurlandırılmıştır.

Kerim Berker in yedi kardeşlerinden ikisi erkek. Mehmet Berker eşi Zekiye Berker (Güngör) ve Nejat Berker eşi Sema Berker.

Kız kardeşleri Zekiye kocası Halis Demirel. Adeviya kocası Müslim Sevtakin.

Nazlı kocası Ahmet Aksoy, Fahriye kocası Mehmet Tuncel. Nilüfer kocası Yaşar Gök.

Kerim Berker 1922-1931 senelerinde İlkokul ve ortaokulu Maraş da gitmiş. 1 Kasım 1928 de Osmanlı Alfabetinin yerine Latin Alfabetinin Türkçeye uygulanmasında ortaokulu Yeni Türkçe öğrenerek bitirmiştir. Liseyi 1932-1936 senelerinde Adana Erkek lisesinde okumuş, yabancı lisanı Fransızcadır. 1936-1941 senelerinde İstanbul Tıp Fakültesinde okumuş, 1940-1941 döneminden iyi derece ile mezun olmuştur.

O dönemin üniversite Rektörü Ord. Prof. Cemil BİLSEL, Dekanı Ord. Prof. Dr. A. Kemal ATALAY Kerim Berker ve arkadaşlarının Tıp Profesörleri zamanda Hitler rejiminden Türkiye'ye sığınan Yahudi asıllı kişilerdi. Meşhur Tıp Profesörler aşağıda isimleri yazılı kişilerdir.

Ord. Prof. Dr. E. FRANK İçişleri Hastalıkları.
Ord. Prof. Dr. Hugo BRAUN Mikrobiyoloji ve Parazitoloji
Ord. Prof. Dr. Hans WINTERSTEIN Fizyoloji.

Ord. Prof. Dr. Felix HAUROWITZ Kimya.
Ord. Prof. Dr. Siegfried OBERNDORFER Patoloji
Ord. Prof. Dr. Julius HIRSCH Higen,
Ord. Prof. Dr. Philipp SCHVVARTZ Anatomik Patoloji

Diğer Tıp Profesörler
Ord. Prof. Dr. Rudophe NISSEN Cerrah-Operatör
Ord. Prof. Dr. Leopold IGERSEHEIMER Göz
Ord. Prof. Dr. Kari HELLMANN Boğaz Kulak Burun
Ord. Prof. Dr. Max SGALITZER Radioloji ve Fizyoterapi

Tahsil sırasında vefat eden kişiler

Ord. Prof. Dr. W. LIPMANN
Ord. Prof. Dr. Werner LIPSCHITZ
Prof. Dr. E. MOUCHET
Ord. Prof. Dr. Kari LÖWENTHAL

Dersler Türkçeye tercüme edilerek veriliyordu.

Kerim Berker Tıp tahsilinden sonra 1942-1943 senelerinde askerlik görevini yapmış. Üç aylık ön eğitimini Tarsus da yaptıktan sonra Maraşa tayini çıkıp askerliğini Maraş da bitirmiştir.

Askerlik devresi sırasında Kamuran Berker (Yazıcıoğlu) ile Maraş da tanışmış ve 1943 de Maraş da evlenmişler.

Kerim Berker üç çocuk babasıdır. En büyükleri kızı Zülal Özkan (Berker) İstanbul-Nişantaşı-Şişli-Eczacılık Fakültesinden mezun, Eczacı 1947 Maraş doğumlu. Kimya Mühendisi. Güçlü Özkan ile evli, iki erkek çocuk sahibi. Çocukları, Önder ve Kerim Özkan.

İlk büyük oğlu Kemal Berker Berlin Teknik üniversitesi mezunu Yüksek Mimar Mühendis 1948 İslahiye doğumlu, Alman asıllı Erika Berker (Both) Berlin Televizyonunda organizasyon sekreteri ile evli bir erkek çocuk sahibi Timur Berker.

İkinci oğlu Haki Berker 1950 İslahiye doğumlu lise mezunu Restoran Menajeri. İngiliz asıllı Jennifer Berker (Burton) ile evli bir kız çocuğu sahibi Melike Berker'dir.

İlk oğlu Metin Berker erken doğumdan dolayı üç ay sonra 1946 senesinde vefat etmiş.

Kerim Berker 1945-1950 senelerinde İslâhiye'de hükûmet tabipliği yapmış. 1950 senesinde doktora çalışmaları için ailece Ankara'ya geldi. 1950-1954 senelerinde Asistan Doktor olarak Ankara Tıp Fakültesi, ikinci İç Hastalıkları Kliniği. Prof. Dr. Z. Hakki PAMIR yanında yapmış. Doktora tezi Arteriyosleros Patojenezisi, Total Kolestrol ve olan münasebeti üzerine 1Aralık 1954 senesinde en iyi derece ile yazmış ve Doktor. Unvanını almıştır.

1950 senesinde ihtisas yaptığı dönemde Kore savaşının başlaması nedeni ile birkaç. Aylığına mecburi hizmet için Erzuruma askere çağrılır.

1955 senesinde kırk yaşında iken ailece Adana'ya geldi.

1955-1962 senelerinde Adana Verem Hastanesinde Mühassıs Doktor olarak hizmet

gördü. Aynı zamanda özel muayenehanesi Abidinpaşa Caddesi Kurttepelı Apartmanı birinci katı Adana adresinde hastaların tedavisine bakardı.

1962-1965 senelerinde İç İşleri Hastalıkları Dâhiliye Mühassısı olarak Adana Devlet Hastanesi Karşiyaka'da hizmet verdi.

1965-1990 senelerinde Adana Verem Dispanseri Karşiyaka ve çifte minare semtinde hizmet gördü.

1990 senesinden sonra özel Muayenesinin yanı sıra Adana Ziraat Bankası Kuru köprü şubesinin özel doktoru olarak hizmet gördü.

Dr. Kerim Berker in tedavi ettiği hastalarından birisi deTürkiye'nin en ünlü ve zengin kişilerinden Hacı Ömer Sabancı'dır.

Dr. Kerim Berker Andırın ve Yörelereinden çıkan ve Tıp tahsili yapan ilk doktordur.

1956 - 1970 senelerinde yaz tatillerinde doğdu kasabası Andırın ve çevre köylerine gider,

Köy köy gezer, köylerde Sağlık Hizmetleri olmadığından hısımlar ve akrabalarının yanı sıra mali gücü iyi olmayan hastaları parasız tedavi ederdi.

Halk ona mesleğinde başarısından dolayı Güneyin Lokman hekimı lakabını vermiş.

Kerim Berker İslâhiye'de Hükûmet Tabipliği yaparken Bir gün şöyle olayla karşılaşılıyor:

Gece yarısı Dr. Kerim Berker i çevre köylerden birinden bir hastaya çağırıyorlar. Hasta sahipleri bir cip ile Dr. Kerim Berker i alıp hastasına götürürken yolda birden eşkıyalar cibin önünü tüfeklerle kesip

cibi durduruyorlar ve Para istiyorlar. Gece karanlığında herkez birbirinizor görüyor. Eşkıyalardan birisi Dr. Kerim Berker e doğru yaklaşip para isterken Eşkıya Dr. Kerim Beyi birden tanıyor ve duruyor. Silahını bırakıp Dr. Kerim Beye "Siz Doktor Kerim Berker siniz ben sizi tanıyorum siz benim anamın hayatını kurtardınız Doktor Bey kusuruma bakmayın çok özür dilerim" deyip Doktor Beyin ellerini öpüyor ve yolu serbest bırakıyorlar.

En küçük erkek kardeşi Nejat Berker tahsilini Ankara'da yapar iken maddi yönden öğretiminin sonuna kadar desteklemiştir. Nejat Berker Ziraat Mühendislik tahsilini Ankara'da bitirmiştir. Diğer erkek kardeşi Mehmet Berker babasının yanında bir Manifatura mağazası çalıştırdığı halde Mehmet Berker e maddi ve manevi yönden çok yardımları olmuştur.

31 Mayıs 1983 de Adana Tabipler Odası Başkanı Dr. Orhan Kılıç beyli, 461 Kayıt Numaralı üyesi Dr. Kerim Berker e 40 seneyi aşan bir süre halkın sağlık hizmetinde büyük bir özveri ile çalışmış olduğu için Onur Belgesini şükran duyguları ile sunmuştur.

Dr. Kerim Berker 7-8 Mayıs 1987 senesinde Türk Kardiyoloji Derneğince Hacettepe Üniversitesi Ankara da düzenlenen 6. Kardiyoloji Kurslarına katılmıştır.

15-16 Nisan 1988 de "2. Intenational Symposium on Cardiac Pacing and Elektrophysioloay Hacettepe University Medical center Ankara da verilen Sempozyuma davet edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin yetmiş yılının kuruluşu nedeni ile 18 Aralık 1988 de Dr. Kerim Berkere Cumhuriyet döneminde Adana da sağlık hizmetlerindeki 40 yılı aşan (55 sene) çalışmaları ile insan sağlığına yapmış olduğu değerli katkılarından dolayı Adana Tabip Odası Başkanı Dr. Yafer Tanrıverdi tarafından Takdirname verilmiştir. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Korkmaz Altuğ 1941 yılı mezunlarından Dr. Kerim Berker'e İnsanlık ve Hekimlik mesleğine 50 Altın Yıl boyunca verdiği hizmetler için meslektaşları adına altın kaplamalı bir armağan sunmuştur.

Dr. Kerim Berker 86 yaşına kadar İ. Hastalıkları Mühassısı ve Kardiyolojisi olarak 60 sene sağlık hizmetine yıllarını vermiş eşinin hastalığı nedeni ile Muayenesini 2001 senesinde istemeyerek kapatmıştır. 24 Ekim 2003 senesinde kalp yetersizliğinden dolayı 88 yaşında iken gözlerini Adana da hayata kapatmıştır. Mezarı Adana- Kabasakal Mezarlığında eşi Kamuran Berker ile yan yanadır. Yattıkları yer ışıqla dolsun, nur içinde yatsın.

NAVRUZ HANIM TEYZE

NAVRUZ Hanım Teyzeyi yakinen tanıyanlar hem Hanımlığı hem de insanlığı insana bu yakınlığı veriyor. Hanımlığı asiliğinden, asil davranışlarından ileri geliyor. Teyzeliği, candanlığı, yakınlığı, sıcaklığı merhamet ve samimiyetinden.

Eskiden kasaba ve şehirleri oralarda yaşayan sülaleleri temsil eden kadınlar olurdu. Hanım unvanıyla anılırlardı. Maraş tan başlayıp Andırın da biten hayat yolculuğunda Navruz hatun aynı tarife tipatıp uyar.

Beyazıt beyleri sülalesinden Şerif beyin kızı. Şerif bey arazilerinin başına gelir. Bir zaman Bunduk (Akgümüş te) yaşar. Navruz Hanımda bu dünyada çocukluğunu sonra Andırında gençliğini yaşar. Rahmetli annemin çağdaşı. Annesi Hatçe hatun ninemin arkadaşı ve kapı komşularıymış. Ortaokul yıllarında Andırında ninem sık sık ziyaretine gider, uzun sohbetler ederlerdi. NAVRUZ Teyzede kendini köyümüzden sayar köylülere, komşularına ayrı bir yakınlık beslerdi. NAVRUZ Teyze üç medeniyet / kültür ve yaşam biçimini temsil eden şanslı insanlardandı.

Maraş tan gelen şehir kültürü Doğal hayattan gelen köy kültürü Andırında kasaba kültürü

Hayatında; şehirlili, kasabalı, köy toplum gelenek ve görenekleri içinde yaşamış aile özelliklerini şahsında taşımış insandı. Ayrıca Osmanlı ve Cumhuriyet değerlerini yaşamış ve özümsemişti. Bu gibi insanlara "Osmanlı kadını" derler. Cumhuriyetin değerleri ile barışık yaşayınca "cumhuriyet kadını" unvanını da hak eden insandır. bu vasıfları ve doluluğu ile Andırında sayılır, hürmet görürdü.

Navruz Teyze kasabada kasabanın ileri gelen ailelerinden namı değer Hacı Kâhya (ka) ile evlenir. Burada, yani Andırında Kâhya unvanı almak; asalet, eğitim, beceri, kişilik, sosyallik, önderlik ister. Hacı Kâhya bu unvanı tam hak eder.

Hacı Kâhya, Andırında belediye başkanlığı yapar. Dava vekilliği hizmetler görür. Kasabanın eşrafından. İnsanlar Andırının bir tarafını tarif ederken Hacı Kâhyanın evinden başlanır. Bu hane; geniş avlulu, bahçeli bir konak. Misafirler, giren çıkan eksik olmaz. Hacı Kâhya çarşıda insanların işini yardımcı olduktan sonra yedirir içirir. Evine yemeğe götürür. Kasabada kalanları evinde yatılı misafir ederdi. Bu çömerlik, misafirperverlik, ev sahipliğinin sırrı Navruz Hanımdan gelirdi. O misafir gelenleri hiç ayırım yapmadan konuk eder, ağırlar, yedirir içirir ve yatırır. Hoş sohbet, tatlı dil ve güler yüzlü oluşu kendinde hayranlık uyandırır. Böylece Hacı Kâhya kasabanın önder, hamiyetperver insan olma halin hayatını sonuna kadar devam eder. Daha sonra Navruz Teyze, Hacı Kâhyanın yokluğunu hissettirmez Hanımlığının hakkını vermeye

devam eder. Aile geleneği bozulmaz. O başta hanenin hem beyi hem Hanımı olarak geleneği sürdürür.

Navruz Hanım, güzel Türkçesiyle özlü deyişleriyle, atasözü ve deyimleri kullanışıyla, aydın yönünü ortaya koyardı. Her konuda sohbet eder görüşlerini aktarırdı. Kasabada herkesi tanırdı. Akraba bağlarını kurar, insanları takip ederdi. İyi bir anne, evin Hanımlığı yanında aydın, açık fikirli insandı. Geleceği bilirdi. Kültürlü, geleneklerine bağlı oluşu yanında, modern diyeceğimiz bir insandı. Eğitime çok önem ve değer verirdi. Çocuklarının hepsi tahsil görmüş, hayata adamı olmuş insanlardır. Çocukları yanında; yakınlarını, akrabalarını, tanıdıklarını eğitime teşvik ederdi. Tanık olanlar çoktur.

Çocukları ile beraber ortaokul hayatımız geçti. zaman zaman ziyarete giderdik. Sorar soruşturur, merak eder, adata sınava çekilirdik. Hayat sınavı tabi. Ondandığımız öğütler, dersler, tensiller unutulmaz.

Kasaba sosyal hayatından uzak değildi. Günün havadislerini radyodan izler, gazeteler evinden eksik olmazdı. Ülkeyi, yönetimi, kasabayı idare edenleri takip ederdi. Görüş ve fikirleri ile yönlendirir, doğru ve güzel olanları savunurdu. Aileden gelen gelenekler vesilesi ile duruşu, fikirleri, bakışı belli, aydın ve açık duruşlu insandı. İnsanlar tanışmaya gelir akıl ve fikir alırlardı. Yani kasabanın aydını ve Hanımı bir insandı.

Çocukları okuyup kasaba dışında yaşamalarına rağmen o evini yerini ve yurdunu terk etmedi. Gururlu ve onurlu duruşu nedeni ile kimseye muhtaç olmak istemiyor, kendi işini kendi yapmak istiyordu ki ocak tüstün kendisinden doğanlar silayirahimi terk etmesin, memleketinden kopmasın, yanına gelsinler kaynaşsınlar isterdi. Nitekim öyle olurdu. Hanesi dolar taşar, canlı, şenlik içinde günler geçerdi. Doğru olanda bu değimliydi? Büyükler hanelerinde kalacak, ocak tütecek, doğanlar silayı rahimden kopmayacak. Anadolu mamur ve kavi hali ile yaşayacak.

Navruz Hanım Teyzenin son yıllarında evlatları vazifelerini bihakkın yerine getirdiler. Ne eksen onu biçersen atasözünü tam hakkıyla yerine getirdiler. Hayat hep karşılıklı değil mi?

Bugün, kasaba bir değerini kaybederken boşluk hissediyor. Değer bulan insanlar ister kadın ister erkek olsun aramızdan ayrıldıktan sonra farkına varılıyor. Büyükler bir mum gibi etrafı aydınlatırken, bizler hep o ışığa dönemiyoruz. İnsandan geriye sadece acıları, anıları kalmamalı. Yaşayışı, sözleri, öğütleri, önderliği, görüş ve fikirleri, davranışları da mum misali geleceğimizi aydınlatmalı.

Bu kasaba aydını ve hanımından alacağımız dersler var. Diğer büyüklere yazık etmemek olmalı. Biz de yani aramızda. Kadınıyla, erkeğiyle toplumu aydınlatan insanlar hala var. Hala da farkına varamıyor, kıymetini bilemiyoruz.

“LATİF AĞA”

Babamın çok lakaplı adı var.

Gö Ahmet Latif, Uzun Latif, Latif ağa...

Yıl 1965 veya 66 henüz köydeyiz. dört kız altı erkek on çocuk ikide ana baba bir aradayız. Hepimiz babanın eline bakıyoruz.Tabiri caizse yiyiciyiz ilkbahar Yaz bitmiş artık güz ayları başlamış yazdan kesilen orman envalleri kamyonlarla orman depolarına taşınmaya başlamıştı. Babam da kamyon yükleyicileri arasında yerini almış ormanda üretilen tomruklar bitinceye karar evlerine dahi gelmeden bir ay boyunca kamyonlara yükleme yapılmıştı.

Zaman zaman bende babama azık götürdüğümü hatırlıyorum.

Babam o yıllarda kırk yaşın üzerinde yiğit ve tuttuğunu koparan bir adamdı.

Artık taşıma işi bitmiş birkaç gün aradan sonra ormandan görevli bir memur, hak edilen paraları hak sahiplerine dağıtmaya başlamıştı.

Babamda parasını almış olmanın haklı gururunu yaşıyordu.

Babam anamla konuşuyor., Göksun’a gideyim cacukların ihtiyaçlarını alayım ,evimizin de ihtiyaçlarını alayım diyordu.

Babam sabahleyin evimizin emektarı olan merkebi hazırladı. Göksun yoluna uğurladık annemle birlikte.

Gün akşama doğru babam alışverişini yapmış, uzun bir yolculuğun yoğunluğunu hiç umursamadan bizlere aldığı eşyalarımızın mutluluğunu yaşıyordu. Bizlere giydirdiği gislevit lastik ayakkabının ayağımızda duruşunu seyrederken gözlerinin pırlıtsını bir görmeliydiniz. Canım babam benim mekanın cennet olsun.

Buraya kadar her şey normal. Bir babanın yapması gereken yapılmış. Önemli olan gerçek anlatmak istediğim bir başka.

Gün akşam oldu. Her gün olduğu gibi evimizin büyük odasına kendi yataklarının yanına bana da bir yer yatağı serdiler. Yatma vakti gelmişti herkes yatağına girmişti. Bende yatağımda uyumaya çalışıyordum. Babam anneme Göksun de yaptıklarını anlatıyordu. İşte yüreğimi bu gün dahi yakan gözlerimi yaşartan şu sözü ediyordu anneme.

“Çocuklara bir bir parça bir şeyler daha alayım diye öğlen yemeği dahi yemedim” diyordu.

Şimdi onu şiirlerimle anıyorum.

BEN DE CİHANA

Anam Babam göçtü gitti dünyadan
Maraş bana küstü bende Cihana.
Hiç durmuyor yaş akıyor gözümden
Maraş bana küstü bende Cihana.

Gidemiyom artık irak Maraş'ım
Evlerine gitti bacım gardaşım
Dünyayla uğraşma deymeZ Yoldaşım
Maraş bana küstü bende Cihana.

Koşa koşa gider idim Maraş'a
Anam Babam çıkar idi karşıma
Emrolundu buda geldi başıma
Maraş bana küstü bende Cihana.

Anam Babam ŞEYHADİL de yurt kurdu
Bu dünyada kanat gerdi korudu
Bir zamanlar Anam Babam var idi
Maraş bana küstü bende Cihana.

Az yaşa çok yaşa ahiri ölüm
Dünyada kimseye eyleme zulüm
Muhammede Ümmet Allah'a Kulum
Maraş bana küstü bende Cihana.

Anam ile tad alırdım dünyadan
İş yapmazdık Babamıza sormadan
Duramazdım yanlarına varmadan
Maraş bana küstü bende Cihana.

Yalvardım sen gitme diye Babama
Gidiyorsan selam söyle Anama
İnşallah komşusunuz Mustafa'ya
Maraş bana küstü bende Cihana.

Anam beş yıldır ki hicret edeli
Babam kırk gün oldu burdan gideli
Kahvecim bir zaman öder bedeli
Maraş bana küstü bende Cihana.

KALMADI

Çok özledim Anam ile Babamı
Dünya sende hiç hevesim kalmadı.
Yine oldu gurbet elin akşamı
Dünya sende hiç hevesim kalmadı.

Dünya imiş Ahiretin tarlası
Hesap orda buradakiler cabası
Siz gideli çok değişti havası
Dünya sende hiç hevesim kalmadı.

Anam gitti Babam gitti orada
Dünya bana gurbet oldu burada
Kahvecim de bekler durur sırada
Dünya sende hiç hevesim kalmadı.

DANE (CARILLI) HOCA

YUSUF KOCABOĞA KADIRLI'NİN UNUTULMAZ EĞİTİMCİ ÖĞRETMENİ DANE CARILLI'YI YAZDI. "EĞİTİM SEVDALISI BİR CUMHURİYET ÖĞRETMENİ"...

Cumhuriyetin daha üçüncü yılında 1926 yılında Kahramanmaraş Andırın İlçesinde doğdu. İlk ve ortaokulu Kadir'li de okudu. Adana Kız İlk öğretmen Okulu mezunudur.

Yıllarca köy ilkokullarında çalıştı. Gayretliydi, heyecanlıydı, dürüst ve samimiydi.

Yıllar sonra Kadirli Merkez Cumhuriyet İlkokuluna tayini yapıldı. Öğretmenlik ve Müdürlük yaptı. Özverili ve disiplinli çalışmalarıyla göz doldurdu.

O devirde tüm İlkokulların bağlı olduğu Kadirli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne getirildi. Uzun bir dönem bu görevi aşkla şevkle, başarıyla yürüttü...

Emekli olduktan sonra Tarihçi araştırmacı Cezmi Yurtsever Adana'da O'nu buluyor.O hayat hikayesinden bir kesiti şöyle anlatıyor..

İLK TAYİN YERİM BURGAÇLI KÖYÜ.

" İlk tayinim Bahçe İlçesi Burgaçlı Köyü İlkokulu..O yıllarda köylüler çok fakirdi.Okul yeni açılmıştı.Öğrencilerin kılık kıyafetleri perişandı. Kız çocukları okula gelmiyordu.Ev ev gezerek kız çocuklarını neden okula vermediklerini sordum.

Çocuklarımızın giyecek doğru dürüst kıyafetleri ve ayakkabıları yok dediler.

Ben bu işi halledeceğim dedim. Aldığım ilk maaşımın tamamını onlara kıyafet ve ayakkabı alarak harcadım. Ben de kendi ihtiyaçlarım için Babamdan para aldım."

Tam bir Eğitim sevdalısıydı. Toplantılarda bizlere sık sık tembih ederdi. Aman yavrum öğrencileri ihmal etmeyin. Onlar bizim kaderimiz, onlar bizim geleceğimiz. Çok acil bir durumunuz yoksa izin almayın derdi. Doğum iznine ayrılan bayan öğretmenlere sıkı sıkı tenbih ederdi.

İzniniz bittikten sonra tekrar rapor almayın. Çocuklar ehliyetsiz tecrübesiz vekil öğretmenlerin elinde ziyan olmasın. Sonra telafisi çok zor oluyor derdi.

Kendisi hiç izin rapor kullanmazdı. Daireye herkesten erken gelirdi. Gösterişi sevmez, giyim ve kuşamıyla, hal ve hareketleriyle mütevazı sade bir hayat tarzı vardı.

Evi daireye bir hayli uzak olmasına rağmen hiç arabaya binmez yürüyerek gider gelirdi.

Devletin bir kurşun kalemını zayi

etmekten imtina eden biriydi.

Onun tek derdi bu Ülkenin çocuklarının iyi eğitim alması, Geleceğin Türkiye'sinin çağdaş modern bir Ülke olmasıydı.

O Atatürkçü Cumhuriyet sevdalısı vatanına aşık biriydi. Bu toprakların havasına, suyuna, karlı dağlarına sevdalıydı.

Siyasetle hiç bir işi olmazdı. Öğretmenlerin hangi görüşten olduğu onu hiç ilgilendirmez, herkesi eşit kucaklardı.

ADALETİN EN BÜYÜK DÜŞMANI POLİTİKADIR...

DANE CARILLI Öğretmenim ,parti nedir, Particilik nedir..Hiç

ilgilenmediği halde, bir iktidar değişikliğinde sürgün yedi.O'na hiç acımadan Andırın hududunda bulunan Kesim Köyü İlkokulu'na sınıf öğretmeni olarak gönderdiler.

O yıllarda İlçe Merkezinde okullarda, Kaymakam, Hâkim, savcı, doktor hanımları depo tayini olarak görev yapıyor, hiç derse girmeden, çay kafe içerek gününü gün ediyor, hak etmedikleri maaşlarını alıyorlardı.

Ablamızı depo tayini olarak dahi vermediler.

Fedakar Ablamız yine de izin rapor kullanmadan sabahın çok erken saatlerinde kalkar,Andırın'ın çarkıt otobüsleriyle,Akarca'nın tozlu çakıllı yollarından adaletin kör karanlığını yara yara yüce bir duyguya,bitmez tükenmez bir sevdaya, kara önlüklü beyaz kurdeleli kardelenlerine koşuyordu..

Devir döndü, tekrar görevine iade edildi.

1985 yılında emekli oldu. Keşan'da Kaymakam olan damadı Ahmet Narinoğlu'nun yanında kalıyordu.

86 yaşındaydı. Yorgundu ama mutlu ve gururluydu. Kendisine yüklenen misyonu hakkıyla yerine getirmişti. Artık veda etme zamanı gelmişti.3 Ağustos 2012 yılında bizlerin kalbinde ,zihninde çok güzel anılar bırakarak bir melek gibi uçtu gitti..

Şimdi kadirli asri mezarlıkta istirahat ediyor.

Şu anda onun muhtaç olduğu tek şey,sizden bir dua.Bir fatiha..

O'güzel insanın ruhuna hep birlikte bir fatiha verelim mi?

Güzel annem nur içinde yat..

Mekannın cennet olsun inşallah..

Dane carilli öğretmenimin, sizlerin ve tüm geçmişlerimizin mekânları cennet olsun.

İKİ RESİM İZİNDE

ORTAOKUL Andırının tek okuluydu. İki ilkokul, birde ortaokul vardı. Ortaokul öğrencisi hta uzaktan seçilirdi. Asker, polis gibi üniforma elbisemiz vardı. İkinci sınıfta terzi Mustafa (cik cik)ya elbise diktirdik. Ceketini pantolonu aynı olursa takım elbise olurmuş. Burada terzilerden bahsedeyim. Andırın terzileri meşhurdu. Ta İstanbul'a gidip terzilik öğrenip geri dönenler vardı. Ötekilerde onların yanına çırak yetişirlerdi. Terzi dükkânları aynı zamanda sohbet muhabbet yerleriydi. Gelenleri ikramsız savmazlardı. Kömür ateşinde ütü kumaşı ütülerken çıkan buhara daldığımı hatırlarım. Sonradan tüten fabrika bacaları çağrışımına bağlarım o günün izlerini.

Biz ise forma dedikleri takım elbiseyi, Mustafa rüzgârın Gökşenlerin hizasındaki kırtasiye dükkânından aldık. Koyu lacivert kroveze ceket, kül rengine yakın pantol. Giyildi, terziye verilerek kol, pantol ayarlandı. Bir de ince bir koyu lacivert kravat. Kravat bağlanacak. Ne ben biliyorum ne de hasan ve dursun. Kime bağlattığımızı hatırlamıyorum. Köyümüz ilkokul öğretmeni Mehmet hoca ile çarşıda karşılaştık. Dedi ki sana kravat bağlamayı öğreteyim. Her gün kravatın bozulur, gevşer. Akşamları eve gelince çözersin, okula giderken bağlarsın. O gün bu gün kravatı öyle yaparım. Okulda çok taleb3nin kravatını bağladığımı, bağlamayı öğrettiğimi hatırlarım.

Kırtasiye dükkânı değimiz yer de bütün okul malzemeleri vardı. Zaten biz demeden her şeyi verdiler. Cetvel, pergel, kale, silgi, kitaplar. Hocalar bir eşya isterlerse gider hemen alırdık. en çok uğradığımız yeri Mustafa rüzgârın dükkânı.

Andırında okul tatilinde, öğle aralarında en çok uğradığımız yerlerden biri de bakkallardı. Bizim uğrak yerimiz kürtüllü Ahmedin dükkânıydı. Ayağımız alışmıştı. Her öğrencinin veya öğrencilerin uğrak yeri dükkânlar vardı. Buralarda övün yerdik. Ekmek, sucuk(un şeker sucuğu), helva temel öğünümüz olurdu. Dükkânın araksında tahta üzerine oturur, ekmek arası yemeği afiyetle yerdik. Üstüne bir tas su kâfiydi. o günün lezzetleri hala unutulamıyor. Andırından yediğimiz bu dükkân arkası yemek kültürü lisede Maraş ta nahir önünde de yapardık. Kimi talebeler lokantaya giderlerdi. Birleri misafir edecekse öğrenciyi lokantaya götürürdü.

Talebelerin belki de en çok uğrak yeri okulun hemen karşısında, çift oluklu güriül güriül akan çeşmenin hemen üstünde tatlıcı hocaların tatlı dükkânıydı. Üst üste yığılmış halka şeklinde tatlılar gel beni ye diye çağırır görenlerin iştahını kabartırdı/kışkırtırdı. Teneffüslerde giderdik. Öğle aralarında veya

akşam çıkışlarda ekmek arasına kıvrım(halka) tatlı koyar yerlerdi talebeler. Bizde tabii. Bu öğünde hem karın doyar hem de tatlı yani şeker ihtiyacı karşılanırdı.

Şeker veya tatlı deyince Andırının tatlı macerası burada bitmez. Bisküvi arasına sucuk veya lokum koyarak yemek, en güzel tatlı ziyafeti olurdu. Bir kültüdü bu. Halada o günleri ananlar bisküvi arası tatlıyı yerler. Bir de hükümet konağı önde tablada Şam tatlısı satılırdı. Hep aynı yerde dururdu. Gündüzleri okul önünde, akşamları aşağıdaki sinema önünde duran Gebenli çekirdekçi vardı. Sonradan dediler. O haliyle Kaancıyla ev bark sahibi olmuş. O günlerden kalan iz; herkes, her şey yerli yerinde dururdu. Kimi arasan orda bulurdun. Bu yerli yerlilik hayatın tem eli olduğunu büyüyünce anladık.

Köyden gelenleri nerde bulacağımızı bildirdik. Yahut ta nerde olduğunu öğrenirdik. Mesela babam muhtardı. Geldiğini haber alınca hükümet konağında olacağını bildirdim. Zira muhtarın işi hükümetle olurdu. Hükümetin yani idare herkesin hayatının merkezindeydi. Hele benim hayatının merkezine gireceğini belki o günler öğretmiştir. Hükümet konağında çalışan müdür ve memurları tanırdık. Babamızdan dolayı. Onunla beraber buralara uğradık. Muhtar hükümet konağına girerse ya tapuya ya nüfusa uğrardı. Bende kolayca babamı bulurdum. Köylüleri, emmileri, dayıları bulacaksan hükümet konağının alt katındaki adliyede be- ulurdun. Andırında herkesin bir davası olurdu. Tarla, orman, miras, kavga gibi. Yalnız bu daracık koridorda insan bulmak zor olurdu. Herkes tikiş tikiş ayakta. Mübaşirin kaba sesini beklerdi kullaklar. Yine de uğultudan geçilmezdi.

Bir de arkadaş ziyaretleri yapardık. Talebeler sözleşir ortak ders çalışır veya ödev yapılırdı. Hafta sonları doğa gezisi planları yapardık. Evimiz şehrin kıyısında olunca yukarı tepelere gider odun yapar sırtlarını yakacak yapardık. O zamanlar Andırında yakacaklar hayvan sırtında satılırdı. Oduncular yüklü odunu evin önüne yıkarlardı. Gücü yetmeyenler de kendisi getirirdi.

Doğa gezisi olarak boğasak, çınar geçidi, sarımsak dağı en meşhur yerleriydi. Kasabalı talebeler karayılan kozu, eniş dibinde futbol oynamaya giderlerdi. Ertesi günde kıta keşfetmiş gezginci kahramanlar gibi ballandıra ballandıra anlatırdık. Sözlü kültür geleneği hepimizi söz ustası mirası yapmıştı. İlerde memleketin bu yanının bize kattığı bir değer olduğunu başka coğrafya insanlarıyla karşılaşıncı analmış olduk.

Ortaokulda başlangıçtan itibaren hayatın içinde olduk. Kasaba ortaokul kadar hatta ondan daha fazla bizi eğitiyordu.

KÖLELİ AĞIDI

*Otlı gayak otsuz gayak
Ağamda sağdı bayak
Külheylana binmez iken
Bende geldim yalın ayak*

*Ceyhan gırağı bucak bucak
Ot biçerler kucak kucak
Çok eğlenme ko yiğdim
Üzücekte cöp ısıcak*

*Ağıdı aktaran: Emine ıracı
Ağıdı derleyen: Remzi INGIL*

*Kölelide eğkıya tarafından vurulmuş
(ölmüş) kişinin nişanlısı
genç kızın ağıdı*

HASİBE HATUN'UN BACISI TELLİ HATUN'A YAKTIĞI AĞIT

Eskiden köy yerinde kadınlar bir araya gelirler ve şehriye dökerler imiş. Şehriye döken kadınlara da, kadınlardan bir tanesi yemek yaparmış. Zaman, 1930'lu yıllar. yayla dönemi. Gökahmetlilerin büyük çoğunluğu, Mayıs ayının hemen başında, daha dutlar bile yetmeden, hazırlıklarını yaparlar, eşyalarını atlara yükleyerek, kendileri de atlara binerek, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarını da alarak Geben ve Elmadağı bölgesine yaylaya çıkarlar imiş.

Bir yayla döneminde gene böyle şehriye dökme merasimi olur. Şehriye döken kadınların arasında Hasibe Hatun, Telli Hatun ve Gökahmetli Köyü'nün diğer hatunları da bulunmaktadır.

Hasibe Hatun şehriye döken kadınlara yemek yapar, bir düriim de ekmeğ sular ve şehriye dökenlerin yanına gelir. Yemeğin yapıldığını duyan Telli Hatun, ocaklığın başına gider ve bir düriim ekmeğinin barabar goca bir kazan yemeğin tamamını yer. Bu durumu öğrenen Hasibe Hatun bakalım bacısına neler söyler:

Kele gelin kele gelin
Gelin de elinden alın

Ben sufrayı alamıyom
Gelin de elinden alın

Ben sufrayı alamıyom
Gelin de elinden alın

Bir gazan bişirdim aşı
Bacım şahbaz dutar işi

Bir sufra ekmeği yemiş
Yülenmiş de gelmiş dişi

Bir sufra ekmeği yemiş
Yülenmiş de gelmiş dişi

SARI AHMED'İN HİKÂYESİ VE AĞIDI

Olay 1919 yılında Köleli Köyü ve Ceyhan Nehri'nin Sabun Çayı ile birleştiği yerde bulunan Metlioğlu Bucağında meydana gelir.

Sarı Ahmet; Metlioğlu Bucağındandır. Köleli Köyü'nden Hacca Kız ile nişanlıdır. Ermeni çeteleri para için Metli Hüseyin ve Metli Süllü Ağanın evini basarlar, ev basılınca Sariahmet Martinini (mavzerini) alır ve Kırağallı tarafına çıkar ve evi göreceği şekilde bir taşın arkasına pusuya yatar. eşkiyalar eve girmesin diye verir kurşunu, silahlar takılayınca Köleli Köyü Silah seslerini duyar. Bu çatışma sonucunda ermeni çeteleri eve giremezler ve kaçarlar, Sarı Ahmet'i pusuda öldürürler. Sarı Ahmet'in cenazesine iki gün sonra ulaşılır. Hasan Kâ ve Bekir Ali'nin bacısı olan Hacca ninemiz yani sarı Ahmet'in nişanlısı ve anası Haciman Karı ninemiz ile birlikte Ceyhan Nehri'ni geçerek Metlioğlu Bucağına yetişirler. Haciman Karı ninemiz orada şu ağı söyler:

*Otlu koyak otsuz koyak,
Ahmed'de sağ idi biyak,
Küheylana binmez idi,
Hacca geldi yalın ayak.*

*Gül ağacı boğum boğum
Gül dalını dökdi boğon
Hacimanın Hacca gızı
Bülbül oldu öddü boğon*

*Böğök evi ağıl gımı
Ufak gapı çağıl gımı
Martinini almış çıkmış
Ahmet bizden dağal gımı*

*Gökyüzünde dönen gartal
Peñçe vurur yeri yırtar
Gadanalam Hacca gızım
Dakımını verde gurtar*

*Havada guşlar çığırır
Yazıda kaplan heğirir
Ne yatıyor Sar(ı) Ahmed'im
Nişannın geldi çığırır*

*Evlerinin önü bayır
Silah öter cayır cayır
Eğer yaran ağır ise
Yerin üçe bize çığır*

*Yünsekden bir çam yıkıldı
Dalı budağı döküldü
Ne yatıyor Sar(ı)Ahmed'im
Babayın beli büküldü*

*Uzun uzun çam dalları
Uzadı yayla yolları
Acep birken duyardım
Haccanın dudu dilleri*

*Cahan gıyı bucak bucak
Ot biçeller gucak gucak
Ne yatıyor Sar(ı)Ahmed'im
Goca yazı çok ısıcak*

*şu Cahan'ın akışına
Gurban ollum bakışına
Vurdun beni Sarı Ahmed'im
Köleli'nin yokuşuna*

*Ne yatıyor hicim gimi ?
Burma bıyık sicim gimi
Ben ağlarım başucunda
Anan gızı bacın gimi*

*Sar(ı) Ahmed'im deli gannı
Enni döşü ala gannı
Dünden Andırın'dan geldi
Gır atının ağzı gemli*

*Seğmen gediği aşmadı
Düğün yemeği bişmedi
Hacca gelin ollum derdi
Gına çabıdı çeşmedi*

*Annaçda silah takılar
Yankısı göğe şakılar
Ahmed'i yuyan fakılar
Derinmiydi yaraları ?*

*şu çardağı şurdan bozun
Ben içini geziciyim
Sarı Ahmed'im burda deller
Umudumu çözüciyim*

*Eğri dirsek eğri dirsek
Açıpta yüzünü görsek
Ben anama derdim kine
Güz gelsede düğün gursak*

*Dilli Sarı Ahmed'im dilli
Ağ elleri deste güllü
Öldürmüşler Sarı Ahmed'i
Zülfikarlı iki dinli*

*Süzün Sarı Ahmed'im süzün
Kirpiği gaşından uzun
Ben anamdan duyar idim
Güz gelsede gursak düğün*

*Bana verin kolçağımı
Kara bıyık nalçağımı
Akşam Andırın'dan geldi
İncitmeyin koçağımı*

*Keftyesin bana verin
Ben belime bağlyacam
Sarı Ahmed'im düğün gurmuş
Geri durun oynuyacam*

*Kaplan gelmiş höğürmeye
Yaşı değmişti yirmiye
Her ananın kârı değil
Böyle yiğit doğurmaya*

*Kayna kara pınar kayna
Üzengisi dördül ayna
Andırın ısıcak derler
Bilmem yaraların heyle*

*Gır atın başlığı sırma
Durma Sultan bibi durma
Nişanlılı oğlan verme
O da bize ar değil mi*

*Gır at gelir harlıyarak
Üzengisi parlıyarak
Sanki bizde gelinm'olduk
Burçak burçak terliyerek*

SESSİZ SOKAKLAR

Sis çökmüş lal geceye, fütursuz tüm gölgeler...

Sessizlik ikliminden, ürpertiler duyulur...

Kör karanlık evlerde, belirsizce imgler,

Sokaklar sağır, dilsiz... Yollar arşa koyulur...

Soğuk bir güz gecesi... Eylül hazanı, soluk...

Bitmeyen isler dolu... Koridordan sokaklar!

Serilmiş göğe doğru, yürürken oluk oluk...

Akan yıldızlar; bana, gelip seni sorarlar!

Sokaklar, loş sokaklar... Çıkmaz yollara girer!

Lambalar kör dilenci, her köşede onlar var!

Geçmiş mesken tutmuş, gelecekte bihaber,

Tarihin tarihini, ancak sokaklar anlar!

Taş duvar harabeler, bırakırken arkamda,

Solgun siluet sesler, solgun yüzler görünür,

İster rast, ister hüzzam, ister türü makamda

Yaşanmış tüm hayatlar sessizlikle bölünür...

Sokaklar, gariplerin sahibidir sokaklar!

Tarihe sessiz tanık, sokaklar taşlı yollar!

Sokaklar, aşıkların dillerdir sokaklar

Hüzünleri aşkları sessizce fısıldarlar!

Köylüler / 1986

Köyden Andırına gelenler bir kahvede otururlarmış, birde camiye giderlermiş birde dükkanların arka/izbe köşelerinde zeytin ekmek yerlermiş.

Tırşık Fabrikası / 1986

Sınıfta mümessil seçilecek çocukların arasında biri. Andırına tırşık fabrikası yaptıracağım diye vaatte bulununca, hemen onu sınıf başkanı seçmiştik.

Hatırlıyorum.

Ufacık yaşıyla, daracık aklıyla bunu nasıl söyleyebilmişti? Bugün de her Andırınlının söyleyemediği şey bu değil mi? Yapılsın da bari tırşık fabrikası yapılsın.

Aslında Anadolu insanının özlemidir: Şarıl şarıl akan sular, vızır vızır işleyen yollar, parıl parıl yanan elektirikler. Kıvrım kıvrım tüten bacalar. Harıl harıl çalışan makineler.

Yöneticiler bizim gibi neden düşünmezler.

Örtü Yeşildir / 1986

Örtü yeşildir. Tonları da olsa yeşil tek renktir. Tek renk muhayyileyi boğar. Muhayyiledir söyleten, sızlatan, ağlatan.

Muhayyilerin çocuğu renklere alışıktır. Kır balını sevenler aynı etki içindeler. Kır balına bakınız.

Kendimle / 1987

Andırına gittiğim zaman dostlarımla olacağım. Yani kendimle.

Andırın / 2005

Kentlerden korkuyorum. Kaçıyorum. Ve sığınıyorum. Hem doğaya hem insanlara, yani buralara.

Andırın / 2008

Andırında zaman uslanmış sanki hırçın değil. Acelesi yok. Sakin, rahat, kaygısız. Andırında zamanı insanlara bakınca anlarsınız.

Ziyaret / 2015

Memleketi ziyarete geldim dedim. Yok sılayı rahme geldin dediler.

Hatırlamak Güzeldir

Kadrili'nin en önemli yaylalarından Maksutluğu'na araba yolu yapılıncaya kadar durumu iyi olanlar jiple, pikapla göçmeye başlarlar. Jip yolu Tapu tepesi- Akarca, Avluk, Paşaoğlu, Kastal-Çıtırıklı-Katıralağı- Dokuzdağ- Yanalak- Taraklık- Teknetaş'tır. At ve eşekle göçenler ise daha önce olduğu gibi kestirme olduğundan Şabaplı-Sarıcaferli- Hasandede-Bilallı- Üçkazan- Deveboynu-Süleymanlı- Çağlayan- Zindaan-Katıralağı yolunu kullanmaya devam ederler. Asıl kahramanımız Abdal Kara Mehmet de hep bu yolu kullanır. O, yaylaya göçenlerin öncüsüdür ama varacağı yer olan Tekne taş- Çardak arasındaki mezarlığın kenarındaki söğüdün dibine en son varandır. Çünkü "yemlik" toplamak için ekinlerin yetip, biçilip hasat edilmesi günler, haftalar sürmektedir. Arpalar biçilmeye başladığında Kara Mehmet'in göçü de başlardı. O diğer yaylacılar gibi günlerce hazırlık yapmazdı.

Yaylacılar ekme tahtasını, sacı, tokalı kazanı, en az iki çuval unu, bir kaç döşeği, yorganı yüklemek için mahreçler hazırlarken, tavukları ilk akşamdan tutup ayaklarını bağlayıp atın kaş'ına baş aşağı asmak için sağlam ipler ararken; atını, eşeğini çoktan nallatmışken O gazete kağıdına sardığı kaçak tütünün içmenin mutluluğunu yaşırdı.

Çünkü bütün serveti ömründe bir kere dahi nallatmadığı eşekleri, iki, üç minderi, sayısı beşi geçmeyen yastığı, iki kıl çuval ı birleştirerek yaptığı üç metre karelik iki çadırı, yılda bir kere bile kalaylatmadığı üç, dört tabağı, sapı kırık üç, dört ağaç kaşığı, üç ve ya dört tas su alabilen yemek kazanı idi.

İlk göç başladığında O'nun tavuğu yoktur ama göç ilerledikçe tavuk sayısı çoğalırdı, konalgalarında hanımlarının evleri gezerek:

"Bacım, iki çocuğum yoluna gurban olsun sıçan yemiş, kullanmadığın, atacağın çuval yok mu? Kıl olsun, yün olsun, tör olsun işime yarar, Memmet Ağa'm eliyin kirine gurban olsun; oğluyun, kızının zurnacısı olsun" diyerek aldığı çuvalara buğday, un doldurarak ağır ağır göçerdi. En çok da İlbistanlı köyünün Çınarlada denilen yerde, Avluk- Süleymanlı'da, Karaçalı'da, Yoğunluk Zindan'dekalardı. Değirmendere'de, Koyuncular'da, İnci'deki Sarıveliler'de, Köşürge'de, Bağdaş'ta Taraklık yakınlarındaki Kallideresi'ndeki Mor Aliler'de sünnet olacak onlarca çocuk Kara Mehmet'i bekler ama Kara Mehmet'in on eli yok ki... Ekinler yavaş yavaş yetmekte, harmanlar ağırdan ağırdan sürülmekte, savrulmaktadır.

Sonuç olarak mayıs başında Kadrili'de eşeklerine "çü" diyen Kara Mehmet, temmuz ortasında dört tarafından rüzgâr alan çadırlarını kurmak için Çardak yakınlarındaki söğüdün dibinde "çüşüş..." demiştir.

ABDAL KARA MEHMET

*Sıcaklar kızmadan mayıs başında,
Göçerdi rahmetli zurna çalarak.
Başlamış bu işe yedi yaşında,
Kaçardı rahmetli zurna çalarak.*

*Her konmada çifte çadır kurardı,
Ev ev gezer erkek çocuk arardı,
Davulunu bağdaş kurup gererdi,
İçerdi rahmetli zurna çalarak.*

*Hanımlar toplardı, kendisi AĞA,
Yan gelip yatarı, gitmezdi dağa,
Bayırdı buta,ayranlı yağa,
Açardı rahmetli zurna çalarak.*

*Davulunu ön direğe asardı,
Zurnasına el sürene küserdi,
Her gün en az altı tavuk keserdi,
Saçardı rahmetli zurna çalarak.*

*Konuşur, susmazdı göz kırpa kırpa...
İşleri her zaman sarardı sarpa,
Oraksız, elliksiz yüz dönüm arpa,
Biçerdi rahmetli zurna çalarak.*

*Allah asaleti vermez her kula,
Kim yitirmiş nerde, nasıl, kim bula?
Kavgayı görünce üç günlük yola,
Kaçardı rahmetli zurna çalarak.*

*Altı eşek önde geride beşi,
İte atmak için taşırda taşı,
Övsen de, sövsen de sallardı başı,
Uçardı rahmetli zurna çalarak.*

Değirmen

*Kırık dökük halleri ile,
Şu yalnız değirmenler,
Un mu öğüttüler?
Yoksa zamanı mı?*

*Bildiğim bir değirmen vardı.
Zamanın kör kuyusuna atılmış gibi,
Sessizce durur çok uzaklarda.
Geçen zaman,
Onu öğütmekle meşgul şimdi.*

Zaman

*Yoksulluktan yüzü gözü
Görünmez olmuştu
Şimdi Dağların kucığında
Sisin çökmesini bekliyor.*

*Sis gece gibidir
Her şeyi bir anda görünmez kılar
Saklar
Yoksulluğu bile...*

*Mekân zamanın durağıdır
Yaşlandığında
Geçtiğini anlarsın
Sadece taşlar yaşlanmaz*

*Yıldızlar mahallenin ışıkları gibi
Hep yanı başımızda.
Göklerle bir bütünüz
Bulutsuz bir gecede,
Yukarıya bak, anlarsın.*

Senin İçin

*Gökyüzünde bir Ay
Yıldızlar ve Samanyolu
Hepsi senin için..
Güneş her sabah
Senin için doğuyor
Ağaçlar, rüzgar..
Dereler, tepeler..
Otlar, çalılar..
Hepsi senin için.
Yeryüzünde yalnız bir adam..
Sen varsan, Evren de var.
Senden öncekiler gittiler,
Sen de gideceksin. Unutma.
Taştan bir ev yap!
Ve de demirden bir gül koy penceresine.*

Ulu Ağaç

*Adam karanlıkta
Bir süre yıldızlarla yürüdü
Umudu gelecek güzel günlerleydi
Belki bir torunu olur diye düşündü...
Hem de kız...!!!
Çocukluğundan beri var olan
Bu yaşlı ve ulu ağaç,
“Hayat Ağacı” olmalı..
Sanki yerin ortasında gibi..
Hep vardı ve de var olacak....
Gidenler ona bakıp gittiler.
Ulu ağaç, Yaşam Ağacı..
Hayatı gözetler durur..
Kış, yaz ...
Güneşin altında...*

KARACAOĞLAN

KARACAOĞLAN ve ANDIRIN

Karacaoğlan, Maraş'tan ayrılır. Patika şeklindeki katır yoluyla Düziçi (Haruniye)'ne gelir. Haruniye'de bacısının yanında biraz kaldıktan sonra, Ceyhan Irmağı'nı geçerek, İpek yolunun bir kolu olan Ağyol dedikleri, İskenderun dan kalkıp Hemite Geçeğinden geçip Karatepe'den gelip İç Anadolu'ya gidecek olan Kervana katılır ve Gökahmetli'den, Tokmaklı, Tereli, Kastal'dan, Haçağaç'tan, geçip Başdoğan Tepesi'nin batısında ikâmet eden ve Haçağaç'ın bir mahallesi olan "İnekçiler" denilen bir kabilenin, mezrasında o akşam misafir olarak kalırlar.

İnekçiler'de hem "âşık-şair", hem de lafazan yani iyi laf bilen insanlar olduğundan, ayrıca da âşıkları ve iyi laf eden insanları sevdiklerinden ötürü Karacaoğlan'ı salmazlar. Karacaoğlan da onları sevmiştir. Karacaoğlan o İnekçiler Mezrasında uzun yıllar kalmış, Hatta Karacaoğlan adına bir tarlanın, bir tepenin üstünde bir evin bu tarlanın ve evin hala emlak kayıtlarında Karacaoğlan Tarlası ve Evi olarak geçtiği ve söylendiği, dededen toruna böyle geldiğini söylerler.

Yakın zamana kadar, köyün orta bir yerinde olan havlunun içinde bir ev kalıntısının olduğunu ve büyüklerinin de bu ev kalıntısı Karacaoğlan'ın evinin kalıntısı diye söylendiğini ben o köye gittiğimde bana anlattılar. Yine o tepeye yani o Karacaoğlan'ın ev kalıntısının olduğu yüksek yere çıkıp Doğuya doğru aşağı bakıldığında da görülebilen bir tarlayı da göstererek; "işte şu gözükten tarla da Karacaoğlan'ın tarlasıdır" dediler. Karacaoğlan, İnekçiler obasında altı, yedi yıl gibi uzun müddet kalır ve eski gezdiği ve dost-ahbab dediği insanları tekrar görmek, onları tekrar bulup sazlı-sözlü sohbet etmek için oradan ayrılır.

Oradan ayrıldıktan sonra, Andırın, Göksun, Afşin, Elbistan gibi âşıkları çok seven yerleri gezer ve tekrar Göksun ve Geben üzerinden, Andırın'dan Kars'a (Kadirli)'ye iner ve orada epeyi kalır. Kars'tan, o zamanlar Sis olarak anılan Kozan'a geçer.

KARACAOĞLAN

*Gene esti muhabbetin yelleri
Attım hoş geliyor falı yavrunun
Vardı sana uğradı mı yolları
Parlayıp gidiyor eli yavrunun*

*Aydın on dördüne benzer cemali
Yâri görmeyeli del-oldum deli
Ak topukta şan veriyor halhalı
Akkale'den aşar yolu yavrunun*

*Hanyeri'nden Haşturın'a yol çıkar
Vücutum şehrini od'lara yakar
Giyinmiş kuşanmış mis gibi kokar
Şirin şirin söyler dili yavrunun*

*Ekbez de bataklık olmuştur konulmaz
Halbur'un belinde karar alınmaz
Aradım cihanı misli bulunmaz
Irgalar saç bağın beli yavrunun*

*Akkale'en uğradın mı Çınar'a
Kon Kazan Pınar'da zülfünü tara
Şimdi Kömür gözümü Konur Dağı'nda
Düzülmüş çığları teli yavrunun*

*Bu gün geçtiğimiz Geben'in suyu
İncedir belleri, usuldur boyu
Bu gün konalgamız Meryemçil Beli
Oğul balı verir dili yavrunun*

*Sabahtan kalkar da Çinçin'i geçer
Vurur deli gönül kaynayıp coşar
Yükletmiş yükünü Göksun'a çıkar
Göğsünde çalpanır gülü yavrunun*

*Karac'oğlan, bırak gam ile yası
Ne hoş olur şu dağların havası
Yârin konalgası Söğüüt Ovası
Ekbez ekbez olmuş eli yavrunun*

selam olsun

Ceyhan nehri akar gider
Yamaçlarda keklik öter
Yaylalarda davar güder
Çobanlara selam olsun

Yazın yaylaya göçülür
Dereden çaydan geçilir
Soğuk suların içilir
Andırına selam olsun

Öz memlekete Maraşa
Yöredeki dağa taş
Esen yele uçan kuşa
Teker teker selam olsun

ışığa doğru

Bir ışık huzmesi yüzüne vurmuş
Seher yıldızına bakıyor gibi
Güneş ufuklardan doğmak üzere
Hafif bir aydınlık çıkıyor gibi

İşığı ara ki yolu bulasın
Karanlık âlemden uzak kalasın
Beş sorunun beşini de bilesin
Gökyüzü bir ışık yakıyor gibi

O yağmurdan sonra geçti kırk sene
Işık ışık yıldız aklımda yine
Ne yazılar yazdım suyun üstüne
Sular duru duru akıyor gibi

gürültülü yalnızlık

Gürültülü yalnızlık
Böyle değildi, yollar
Ata biner giderdik.
Bir çeşmenin başında
Durup sohbet ederdik

Kalabalığa daldık,
Yollara sığmaz olduk,
Yüz katlı evler yaptık,
Yinede yalnız kaldık

saraylara sığmadım

Mehtaplara doyamadım
Bir köy evine sığımdım da
Saraylara sığamadım
İçin için sızlıyorum
İlkbaharı gözlüyorum
Yapma çiçekleri değil
Mor sümbülü özlüyorum
Sessiz sessiz seher yeli
Düz ovanın mavi gölü
Her şey yerinde mi bilmem
Ben o diyardan gideli
Yollar geçilmez sıra var
Suları derin dere var
Yüreğimin ortasında
Yağmur olup yağamadım
İyileşmez bir yara var

ODUNCU ÇOCUK

Devirlerden bir devir, günlerden bir gün, hallerden bir halde kış iyice kapıya dayanmış. Kış gelmeden haberciler gelmiş. Yaparılar sararmış rüzgârın önünde savrulmuş. Bağlar bahçelerde telaş almış yürümüş. Ağaç dallarında kalan meyveler toplanmış. Kalanlar kuşlara bırakılmış. Dağlarda ayılar sararan armutları yemek için dibinde uyur olmuşlar. Tavuklar daha erken tüneklerine gider olmuşlar. Rüzgâr buv buv seslerini daha çok çıkarır olmuş. Evler pencereden bacadan girmeye zorlanırmış. Tilkilerde üşümeye başlamışlar. “ah bir sıcak kümese girsek de hem ısınsak hem de kendimize ziyafet çeksek ” demişler. Rüzgâr gazelleri bir oraya bir buraya savurur olmuş. Kışlık yiyecekler toplanmış, çuvallara ambarlara konulmuş. Kışlıklar kurutulmuş torbalanmış, asılacaklar asılmış. Mısırlar evin sofasında rengârenk asılı dururmuş. Öteki kurutmalıklarda asılı olurmuş. Tarlaya çoktan biderler atılmış. Yeşermeye başlamış. Bahçeler bozulmuş, fazlalıklar, çalı çırpı, ot çöp yakılıyor. Koyunlar, kuzular ağıla konuyormuş. Artık yazdan kaldırılan sedgiler, halı kilim ne varsa yeniden serilir olmuş odalarda. Dışarıda oturmaya serililer içeri alınmıyormuş.

Güz gelmiş iyiden iyiye, belli edecesine. Yalnız bir eksik kalmış. Odun edilecekmiş. Kışın spobalarda, ocaklarda gürül gürül yanacak, ortalığı ısıtacak, kuzinelerinde, ecaklarında tandır, yemek pişirecek odunlar daha edilmemiş dağa gidilecek odu yapılacaktır.

Amma gel gör ki evde odun yapacak oduncu çocuktan başka kimse yokmuş. Babası gurbet ellere gitmiş bu kış gelemeyecekmiş. iş başa düşmüş. Konu komşular baltaları kimi beline, kimi omzuna ataraktan dağın yolunu çoktan tutmuşlar bile. Köylüler dağa geliyor hem de baltasıyla diye yaban hayvanları kaçar olmuşlar. Kaçamayanlar da gizlenmişler kuytulara.

Oduncu çocuğa gelince netmeli , neylemeli diye düşünür dururmuş. Dağa gidenlere soracak olmuş utanmış. Büyüdü de kocaman oldu da daha babasının yerini tutamadı da demsinler diye olmalı, soramamış. Baltayı almış kör mü, kör. Demirciye

gidecek bilileyecek. Urganda geçen yıldan kolmuş, yeniden örülecek. Azık hazırlanacak. Anası da baltayı hallet gerisi kolay demesin mi? Balta çarka verilip bileylenmiş, urgan örülmüş, azık hazırlanmış, dağın yolu tutulmuş. Komşuların çocuğun bu sene babası yok diye gecikmesine kıs kıs gülerlermiş.

Dağa ulaşan çocuk geç kalmanın haliyle kuru odunların hep toplandığını görünce, epeyce ormanı dolaşmış. Onu gören yaban hayvanları aralarında konuşmaya başlamışlar. Niye geç kaldı diye tahminler yürütmüşler. İki cihetten de üzölmüşler. “Yalnız kaldı üstelik geç kaldı ve de kuru odun kalmadı, geriye kalan yaşları keserse vay halimize demişler. Bir de yaş keserse halimiz nicolur, buralarda artık yaşanır mı” demişler. Oduncu çocuğun peşine takılmışlar. Acep ne yapacak diye meraklanmışlar. Çocuksa ormanı gezmiş, gezmiş kuru bulamamış, yaşı kesmeye de kıyamamış. Üzüölürler, acırlar demiş. Oturup kara kara düşünmeye başlamış. Eğer kesmese kışın donakalırlarmış. Çaresizmiş. Çare yokmuş. Mecburmuş. Hem de kesersem yaban hayvanları neredeler de saklanır demiş durmuş. Oturmuş ağlamış. Yaş kesemem lakin kesmeden de olmaz.

Böyle diyedursun ormandaki hayvanlar da; bir yandan kuru odun bulamadı diye haline üzölmüşler, bir yandan da gururlanmışlar yaş kesmiyor diye. Toplanıp kavil kurmuşlar. Her biri bir ağaca çıkacak, kuruyan dallarını kırarak toplayıp oduncu çocuğa vereceklermiş. Öylede yapmışlar.

Başı iki, elinin arasında kara kara düşünen çocuk bakmış ki hayvanların ellerinde, ağızlarında kurumuş odunlar. Oduncu çocuk korksun mu sevinsin mi. Öyle kalakalmış. Hayvanların kıralı aslan korkma. Odunları getirdik. Sana zarar vermeyeceğiz. Üstelik te teşekkür ederiz. Bizim yaşadığımız, vatanımız olan ormanlarda yaş kesmedin diye. Çocukta teşekkürler, minnetler etmiş, hem sevinmiş hem de memnun olmuş. Bari birini kucaklayım derken yaban hayvanları el sallayarak uzaklaşmışlar. Seneye de gel emi demeyi de ihmal etmemişler.

Hatice ile Beyazıt

Bir bahar eşiğinde,
Tanışmıştı onlar.
Bir birine çok uygun,
Yakışmıştı onlar.
Gönülsüz gönüller
Girdi araya,
Engel oldu, set oldu.
Ve
Bir bahar sabahı
Saat sekizde
Kahrolasica araba,
Aldı gitti onları
Kuşcenneti Manyas'a.
Bu şehrin,
Tenha sokaklarında,
İki ruh dolaşır;
Temiz ve berrak,
Aşkları uğruna.
Ne onlar kimseyi görür,
Ne de onları kimse.
Şimdi iki ceset dolaşır;
Biri kuş cenneti Manyas'ta,
Diğeri,
Sıcak insanların diyarı
Diyarı sıcak,
Çukurova'da...

Keçi ile İneğin Yolculuğu

Bir gün keçi ile inek bir gün barınmak üzere birlikte yolculuk etmeye karar verirler. Amaçlarına ulaşmak için yolda yürürlerken anlaşamadıkları bir durumda keçinin birden inadı tutar (inatlaşır). inek ne yaptıysa ikna edemez. Yoluna tek başına devam etmek zorunda kalır. Keçi ise inadının yüzünden varacağı hedefe ulaşmadan geri dönmek zorunda kalır. Sonunda ise yoluna devam eden inek hedefine ulaşır.

Evet, dostlar, demek ki inadın hiç kimseye bir faydasının olmadığı bu vesileyle ortaya çıkmış olur.

Kurtla Kuzu

Hani kurtla kuzu aynı arktan su içiyormuş. Kurt yukarıda, kuzu aşağıda. Kurt, kuzuya “suyu bulandırma” demiş. Kuzu, “aman efendim, nasıl olur, siz yukarıda ben aşağıdayım” demiş. Kurt, “şuna bak, bir de cevap veriyor” demiş ve gitmiş kuzuyu yemiş.

Tilki

Tilkinin kuyruğu kayaya sıkışmış ve kurtulmak için kuyruğunu kesmek zorunda kalmış.

Daha sonra bir başka tilki onu gördüğünde kuyruğunu neden kestini diye sormuş.

Kuyruğu kesik olan;

Böyle kendimi çok mutlu hissediyorum. şimdi o kadar mutluyum ki adeta sevincimden havalara uçuyorum demiş.

Bunun üzerine diğer tilki de kuyruğunu kesmiş.

Fakat mutluluk yerine şiddetli bir acı çekmiş.

Hemen tilkiye gelip; Neden bana yalan söyledin çok canım acıdı demiş.

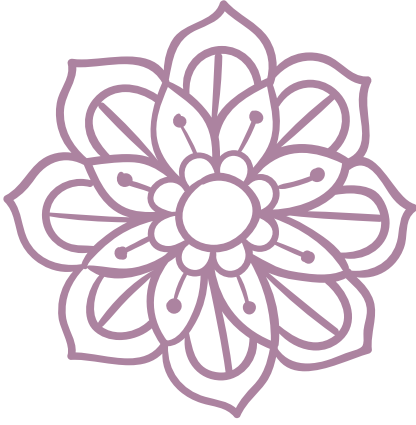
Tilki; Eğer acı çektiğini diğer tilkilere söyler isen onlar asla kuyruğunu kesmez ve bizimle dalga geçerler demiş.

Bu iki tilki diğer tilkilere yaşadıkları mutluluğu anlatmışlar.

Böylece tilkilerin çoğu kuyruklarını kesmişler.

Çoğunluk onlara geçince bu seferde kuyruğu olanlarla dalga geçip onlara eziyet etmeye başlamışlar.

İşte böyle...

Dağ Salına Konan Kervan

*Gönüllerde saklı Karacaoğlan Türküsü
(Andırın'ın Kızık Köyü'nden derleme)*

*Dağ salına konan kervan,
Yağmur yağar gerilenir.
Bir kötüye düşen güzel,
Ölmez, benzi sanılanır.*

*Ovalarda olur harman,
Yanakların derde derman,
Gönül dediğin değirmen,
Ufak çeker, irilenir.*

*Karacaoğlan der ki eller,
Bahçede açılmış güller,
Bir yiğide düşen dilber,
Al çiçekle korulanır.*

Aslana Özenen Eşek

Eşek bir gün Aslana özenmiş. Uzaktan o debilden bakmış bakmış;

“Benim bundan neyim eksik yavv? Demiş. Kuyruksa kuyruk, aha bende de var. Yeleyle yele. Onun pençesi varsa, benim toynaklarım ne güne duruyor? Savurdum mu çiftmeyi, evelallah rakibi-düşmanı, on metre geriye filcitrım.

Onun kazma gibi dişleri varmış, sanki benim yok? Vallahi boynundan, sırtından ışırdım mı, iflaf olmaz yara açarım adamda.”

Böyle demiş.Sonra da ilgili yerlere giderek kulaklarından biraz aldirmiş. Kuyruğuna çeki düzen verdirmiş. Azıcık boyun kıllarından..Olmuş mu sana aslan?

Kendi kendine ikna olduktan sonra da çıkmış Aslanın karşısına:

“Bana iyi bak Aslan, sana benzemiş miyim?” Demiş.

Aslan Eşeğe şöyle bi cephe bakışı baktıktan sonra, gülümsediğini belli etmemek için alt dudağını ısırarak:

“Nerede! Bire Eşek? Bu halinle yazık ki artık sen bir eşek bile değilsin!” Demiş.

Sarı Öküz

Bilinen bir kıssadır da, her devirde geçerli olduğu için bir de ben anlatayım dedim.

Efendim, vakti zamanında aslanlar öküzleri yemeyi kafaya koymuşlar. Koca koca öküzler de göz göre göre kendilerini yem edecek değiller ya, birlikte kuvvet doğar özdeyişi yol göstericiliğinde, birbirlerine arkalarını vermişler, koca koca boynuzları ile başları dışarda, savunma pozisyonu almışlar. Aslanlar ne yandan saldırmaya kalkışalar nafile. Koca koca gövdelerden bir gram et almaları mümkün değil.

Beklenmiş,beklenmiş.Aslında bu bekleyiş iki tarafın da zararına.. Hayatta kalmak için aslanlara et, öküzlere ot gerekir. Beklemenin bir yerinde, aslanların aklına parlak bir fikir gelmiş. Tilkiyi öküzlere aracı göndermişler. Bekleme durumundaki öküzlerin yanına gelen Tilki:

“Öküz beyler; elçiye zeval olmaz bilirsiniz. Aslanlardan size haber getirdim. Derler ki;’Böyle daha ne kadar bekleyeceğiz? Kendiler aç, biz açız. Bu duruma bir çare düşündük. İçlerindeki Sarı Öküz var ya, biz onu gördüğümüz zaman, hemen iştahımız kabarıyor. Hem rengi de çok çirkin. Diğer öküzlerle en ufak sorunumuz yok. Eğer o sarı öküzü bize verirlerse, şart olsun bir daha sizi rahatsız etmeyeceğiz. Hem de buralardan gideceğiz. Şu gördüğünüz çayırda da boydan boya sizin olacak. Yayılın yayılabildiğiniz kadar.’Böyle der aslanlar. Ne dersiniz?”

Tilkinin bu sözlerinden sonra öküzlerde bir tartışma başlamış. Kimi:”Vallahi güzel fikir. Böyle beklemekle acımızdan öleceğiz ya hu! Sarı öküze bakarak:”Hakikaten bunun rengi de renk değil yani. Verelim kurtulalım şundan.” Derken içlerindeki en yaşlı öküz:”Yapmayın, etmeyin kardeşlerim, vermeyin sarı öküzü. Eğer verirsek felaketimiz olur” diye uyardıysa da çoğunluğun dediği olmuş. Tilkiye:”Tamam tilki efendi, biz karar verdik. Git söyle aslanlara, gelip alsınlar sarı öküzü” demişler.

Aslanlar bu anlaşmadan sonra gelip sarı öküzü möğürte möğürte götürüp yemişler. Bizim ölküzler de belli bir süre aslan korkusundan uzak, rahat rahat otlamışlar çayırda.

Ee, anlaşma var da açlık da var. Bir kaç gün sonra aslanlardan ikinci bir haber:”İçinizdeki o mor öküzün rengi çok bozuk. Onu da bize verin ki rahatınız devam etsin!” “Aa, sahi gerçekten öyleymiş, gelip onu da alsınlar.” Bir kaç gün sonra:”Ala öküz var ya, aranızda o hiç iyi görünmüyor. Renklerinizi bozuyor. Bize verin iyi olur.” “Aa, sahi dikkat etmemişiz, aslanlar haklı galiba, verelim gitsin.”

Derken gün gelmiş kala kala bir kaç öküz kalmışlar. Kalmışlar da kafaları da dank etmiş:”Ya hu ne oldu bize? Bir öküz demişlerdi, isteklerinin arkası kesilmedi. Böyle giderse bunlar kökümüzü geçirecekler” dediklerinde yaşlı öküz oracıkta, halk arasında bilinen şu veciz sözünü söylemiş:

“Ah öküz kardeşlerim ah! Biz var ya biz, baştan o sarı öküzü vermeyecektik!”

Not:Yazık ki insanlık var oldu olalı,ne sarı,mor,ala öküzler,ne de onları yeme niyetinde olan tükendi.Öküzlük de,aslanlık da baki mi ne?.

Ellerini Tuttur Bana

(Çağa inat şirler...)

Gel de türlü derdi gamı,
Bu başımdan attır bana.
Çekilelim bir tenhaya,
Ellerini tuttur bana.

Ağaç memnun budağından,
İkram eyle adağından,
Öpeyim gül dudağından,
Bal, şerbeti tattır bana.

Ne gururlu, ne havalı,
Olmayalım biz davalı,
Al eline ney, kavali,
Mest olayım, öttür bana.

Sevmek tatlı, hasret acı,
Sevda sevenlerin harcı,
Koklatmazsan burcu burcu,
Çiçek ne ki, ottur bana?

Olur, olmaz yerde küsmen,
Yolda görüp surat asman,
Bir de selamını kesmen,
Bu sevdada kettir bana.

DURANOĞLU çılgın uşak,
Ne var bunda şaşılacak?
Üzerinden aşılacak,
Engin duvar, çittir bana.

Köylü

Köylü deyip geçmeyin. Oradaki hikmeti, olaylara hakimiyeti, yorumlaması, sezışı, imlasından geçışı, muhakeme edişi ve ifade edişi, bir iki kelime içine nice anlamları yükleyişi ne de kolaydır. Becerir. Hadise bunu anlatıyor.

Bir okul müfettişi anlatmıştı. İşimiz teftiştir. Okulları geziyoruz, o köy senin bu köy benim. Teftiştten sonra gideceğimiz köy uzaktır. Ben de yeni gidiyordum. Mesafeyi bilmiyordum. Yol boyunca, elinde bıçağı çer çöp yontan bir köylüyle karşılaştım. Önce konuşan adam konuşmuyordu. İnsanlık kalmamış diyordu kendi kendime.

Bir elli metre kadar gitmiş olmalıyım ki, köylü arkamdan bağırdı o gür sesiyle. Hocam hocam iki buçuk saatte gidersin. Döndüm baktım o da bana bakıyordu. İki buçuk saat diye tekrarlardı. Ben köylüyü ahmak yerine koymuştum. İnsanlık ölüyor demiştim. Kızmış hayıflanmıştım. Yanılmışım,

Köylü dediğim adam cevap vermeden önce, beni sınıyordu. Yürüyüşümü görmek, ona göre zaman söylemek istiyormuş. Yürüyüşümü gördüğünde kanaatini arkamdan bağırarak söyledi. Dolu bir kafa taşıyor, hadiseyi görmeden yorumlamıyor. Bu yüzden sakın ve rahat uzaklaşırken sadece saygı duyuyordum.

Kara Lastik

Yokuş bana düz gelirdi
Kara lastiği giyince
Kışlar bile yaz gelirdi
Kara lastiği giyince

Ben köyümde yaşar idim
Maç olunca coşar idim
Top peşinde koşar idim
Kara lastiği giyince

Yokluk vardı o çağlarda
Gezerdim bahçe bağlarda
Koyun güderdim dağlarda
Kara lastiği giyince

Ormandan çayırdan kırdan
Geçerdim yamaçtan yardan
Korkmazdım yağmurdan kârdan
Kara lastiği giyince

Zor işlere gel yapardım
Karık başı el yapardım
Tarla sular bel yapardım
Kara lastiği giyince

Sevinçten çıkardım aya
Hava atardım obaya
Odun keserdim sobaya
Kara lastiği giyince

Sağlam basar yürürdüm ben
Her işimi görürdüm ben
Patosa sap verirdim ben
Kara lastiği giyince

Babam keseyi açardı
Hepsini kendi seçerdi
Tüm bayramlar hoş geçerdi
Kara lastiği giyince

Eskir diye kıyamazdım
Yenisine doyamazdım
Bir gün olsun boyamazdım
Kara lastiği giyince

Turnalar

Gök yüzünde uçup giden turnalar
Bizim ele uğramadan gitmeyin
Bir kaç gün misafir olun dinlenin
Bizim ele uğramadan gitmeyin

Kanat çırpa çırpa dağları aşın
Soğuk sulu pınarlara ulaşın
Kesik Halbur yaylaları dolaşın
Bizim ele uğramadan gitmeyin

Ben gelemem yine kaldım burada
Sizler gibi uçamam ki havada
Baraj gölü sizi bekler ovada
Bizim ele uğramadan gitmeyin

Bütün köyler bir birine çok yakın
Hepsini dolaşın hepsine bakın
Başka yörelere sapmayın sakın
Bizim ele uğramadan gitmeyin

Yardan ayrı düştüm alıştım gama
Çok zamandır hasret kaldım Silama
Selam söylen Emmi Dayı Halama
Bizim ele uğramadan gitmeyin

Cengiz'im aklımda anamın aş
Gurbet elde akar gözümün yaş
Unutmayın Andırın'ı Maraş'ı
Bizim ele uğramadan gitmeyin

Özlem

Uzun bir zaman oldu yazamadım. Bir özlem doğdu içime. Bir delice tutku. Sarmış sarmalamış bedenimi. Buğulu gözler. Günahlar nerdeyse sevimlileşiyor. Dün yaptıklarının ne yapacakların birbirine karışmış. Nerde kaldılar. Adını hayra yorarlar. Bir an ezer heves, belki seni belki seni değil.

Rüzgârın önünde oynayan ağaç dalları gibiyim. İçimde hep kurumuş ağacın burkuntusu. Zıtlar olmasaydı Leyla Mecnun'a âşık olur muydu? Çöl. Kim demiş çöl sonsuz diye. çöl küçük bir vadi, vaha. İçimdeki çöle nispet ne kıymetiharbiyesi var. Üç beş saatlik. Aşınca nereye varırsın. Seni sürükleyen şey ne? O adını veremediğin korku. Tarifini yapsan belki. Yüce dağların ardının özlemi sanki.

Uzun yolların varacağı kervansaray. Sakalı yerine bağlayanların meclisi. Tüten ateş. Parmak aralarının korluğu. Kıvrım kıvrım dolanan duman. Kalınlaşan sesler. Tatlı rehavet. Göz kapaklarına binen ağırlık. Delice ürperti ve zaman. Hissettiğin ağırlık. Bir hamalın terleyişindeki asalet. Benim farkım ne? Farklı.

Nice günler deli eden şey. Dağlardan dağlara atlayarak geçişin. Koca bir dünya. Kimden kime. Deli eder deli. Bu sürüklenişin bedeli öyle sel önündeki kopup gidişe benzemez.

Dünya üstüne dalmak adamı. Adam üstüne hele. Sonra ölüm. Bu dalışta kurtarıcı hayat. Gözleri parlatır hayata dalış. Ağlatır da. Ağlamayı kabullenmiş toplum, sızılıdır. Sızı yer etmişse toplum da, ezikse yürekler, kamu vicdanı güçlü demektir. Nerden nereye. Zamandan insana. İnsan ve zaman bir karış marış mı? İdrak belki de bu sorunun içinde.

Hala dumanın tütsüsü kulaklarımda. Kulaklar koku almaz deme. Sen gel demli çayın bardak üzerindeki kıvrımlarına yor. Yor da yorulmayasın sakın. Hayatın yokuşları daha beklemede. Özlemin zirvesine tırmanmak er karı mı?

Özlemin delice tutkusu mu desem, bir yuvarlanmış mı en vahşi yamaçlardan. Yoksa kaçış mı? Nereye kimden bu kaçış. Kime varış beslemedesin. Yüreğin derin ve yaralı. Sormadın kime kimseye. Yolun uzunsa yola koyulan ne heybette. Arayışın kolay gele demek akıl karı mı? Bu delice tutku nereye kadar.

Özlem bedel ister. Yakalaştıkça eriyen, eridikçe eriten. Işık özlem. Hesabı kitabı yoktur özlemin. Delice tutku. Hesabı kitabı yapılmamış.

Yazacağım elbet. Yolu uzun özlemin. Derler ki özlemin hikâyesi uzun. Ve derim ince uzun bir yolculuk. Nice soruşlar, nice bekleyişler, nice yakarışlar ve dahi yanışlardan yana.

Ömrüm

Müflis tüccar gibi taradım seni
Nafile geçmişsin nafile ömrüm
Kayyuma bırakıp felek hissene
Gaf ile geçmişsin gaf ile ömrüm

Koyunca gönlümlle, akla ipotek
Yüklenince yıllar üstüme tek tek
Akıntıya karşı çekince kürek
Of ile geçmişsin of ile ömrüm

Benden bir mucize beklenmese de
Anın benden öte diklenmese de
Genetik koduma yüklenmese de
Laf ile geçmişsin laf ile ömrüm

Kartaldın kargayla aynı makamda
Bilmedin hamimdi aklım arkamda
Sayılı günleri sanal ortamda
Sörf ile geçmişsin sörf ile ömrüm

Kopunca töreden, ezeli harstan
Karışmış düzenin Arap'tan, Fars'tan
Şeytana pabucu giydiren tersten
Şef ile geçmişsin şef ile ömrüm

Düşününce haktan yana mizanı
Delibal'ım rafa koydum izanı
Hak etsin, etmesin seni üzene

Nohut Tanesi

Gün gelince adamın yokluğundan köylüler bıkmış. Kimseye gidemez yiyecek istemez olmuşlar kara kara düşünen hanımı “barı öbür komşu köye git oradan getir undan bulgurdan ekmekten erzaktan” demiş.

Tembel adam çalışmadığı gibi öteberi istemeye karısını gönderirmiş komşu ya köy içine. Şimdi ta uzak köye nasıl gidebilsin komşulardan isteyecek yüzü kalmadığını biliyor. Ne yapsın eli mecbur. Zorlana zorlana tutmuş komşu köyün yolunu.

Tozlu topraklı yollar uzadıkça uzuyormuş açlık ve sıkıntı üzerine yolun uzunluğu uzun mu uzun geliyormuş. Gözlerini yola dikmiş içinden çıkamadığı yoksulluğu düşünüyormuş yavaş adımlarla giderken yolda toprakların arasında bir nohut gözüne ilişmiş eğilmiş almış eline yemek için tohumu elinin içinde sıkmaya uğraşırken birden hayale tutulmuş.

Yeme yeme demiş içinden bir ses.

Nohudu almış geri dönmüş. Ekmiş bahçenin bir köşesine. O yıl beş on tane vermiş. Gelecek yıl bir tas, sonraki yıl bir çuval derken çok mu çok nohudu olmuş. Birazını satmış tarla almış, birazı ile mal melal almış. Her sene nohut ekermiş, günler de gelir geçermiş, zengin mi zengin olmuş. Oralarda tarlanı takımı mal mülkü en çok olan oymuş. Zengin olunca geleni gideni, etrafında dolananı çoğalmış. Hanımı da ay parçam gibi güzel olmuş. Oğlu da yetişip evlenme çağına gelmiş. Adam ben buraların en zenginiyim oğluma da zengin kız alacağım diyormuş. Aramış bulmuşlar uzaklarda bir yerlerde. Zengin bir ağanın kızını almışlar.

Gün gelmiş düğün dernek kurulmuş. Yedi memleketten insanlar toplanmışlar düğüne. Halaylar oyunlar eğlenceler neler neler varmış düğünde. Kırk gün kırk gece düğün sürmüş. Düğün alayı gelini almaya gitmiş. Adam “gelini kendi elimle ben koluma takıp çıkaracağım” demiş. Öylede yapmış. Gelin kolundayken tökezleyivermiş. O da ne, alını öyle bir çarpmış öyle bir çarpmış ki gökteki yıldızları bir bir saymış birden sarsılıp yerinden doğrulunca ne görsün komşu köye gelmiş avucunda te nohut tanesi yol kenarındaki bir kağının okuna kafasını çarpmış. Doğrulmuş, gözleri fal taşı gibi açılmış, demiş ki:

Mali hülya bir tohum imiş ektim ama bitmedi

Zügürtlük başa bela imiş kovdum ama gitmedi.

AKLIMIZ VE BİZ

Yanımızda
Çay şiir ve müzik,
Aklımızda;
Uzak,
Yakın dostlarımız.
Hani derler ya,
“İçin huzur dolsun,
Daha ne olsun”...
İç sesimiz susmaz,
Sürekli
Güzel şeyler söyler;
“Bırak,
Ellerinden,
Geç vakitler
Hassas teraziyi;
Gecenin bir vakti,
Fiil çekmeyi.
Bunu ben yaptım,
Şunu sen yaptın
Demeyi...
Aklın yolu bir,
Ters yöne girmişsen;
Ayıp değil ya değiştir...”
Belki kurtulamazsın,
Kötü düşüncelerden;
Alışkanlıklardan,
Buna rağmen
Güzel şeyler düşün;
Güzel şeyler yap,
Yüreğın iyilik dolsun;
Vicdanın rahat olsun...
Aklına,
İhmal ettiğın,
Belki de;
Bilmeden kırdığın,
Arkadaşlar gelsin,
Yaptığın iyi işlerle
Dostların kıymet,
Düşmanların korku bilsin.
Hakkında kötülük düşünen,
Güçlü ol ki

BEN

Ne zaman gurbette
Gelip de kalsan,
Bir sevinç bir huzur
Kaplara içimi;
Ne zaman kapımı
Gelip de çalsan,
Kanarım doyarım
Bir tas su içimi...

Ben bazen Güneş
Bazen Ay olurum,
Ben bazen bir ok
Bazen de yay olurum;
Garibin derdinden
Gider pay alırım,
Yanarım kırmızı
Bir alev biçimi...

CIHANGİROĞLU YAŞAR BEY

Doğu Akdeniz'in en güzel ilinde göreve başlayalı daha 3 ay olmuştu. Kahramanmaraş, hakikaten her yönüyle güzelliklerle dolu, tarihi, coğrafyası, kültürü, turizmi, sanatı, doğası, sanayisi, iklimi çok çeşitlik ve güzellik arz eden bir şehirdir. Dondurması ve İstiklal Madalyası dillere destan bir büyükşehirdir.

Bense hayatımın baharında, mesleğimin daha ilk basamağında, adaylığımın kalktığına farkındayım ama acemiliğimin, toyluğumun, hamlığımın ve de pişmemişliğimin farkında bile değilim... Gözümde Adana var. Adana sevgisi var... Adana'yı seviyorum. Sıcığına rağmen Adana'yı ve Adanalıları seviyorum... Sıcakkanlı ve gölgesi olan insanların şehridir, Adana. Ama bir türlü bu sevdiğim şehre, Adana'ya atanamıyorum...

Değerli bir belediye başkanı geçirdiği kaza sonucu rahmetli oldu, nasıl olduysa İlçe, İl oldu. Şartları tutan daha önceki yıllarda Kahramanmaraş'a atanmış olan birkaç arkadaşım İl'e atanmak için başvuru hazırlıydılar. Ben de aklımdan geçiriyordum ama başvuru şartlarımda bir sıkıntı var. Göreve başlayalı 3 ay olmuş daha... İçim kıpır kıpır... İl'e nakil olmak istiyordum ama.... Ama çok beyefendi bir başkanımız var; Cihangiroğlu Yaşar. İyi bir yöneticinin vasıflarının tümünü üzerinde toplayan bir yönetici, iyi bir lider, iyi bir rehber, iyi bir meslektaş, iyi bir ağabey ve üstelik de çok iyi bir arkadaş. Başkanımıza bundan, atanma isteğimden nasıl bahsedebilirim diye düşünürken önce konuyu mülki amirimize açmaya karar verdim ve çok kısa sürede randevu aldım, görüştüm. Olumlu baktılar... "Daha ne duruyorsun" der gibi... Sıra konuyu başkanımıza açmaya geldi, zaman kısa ve hızlı geçiyordu. Süre bitmeden başvuruyu yapmam lazımdı. Kendimi toparlayıp başkanımızın kapısından daldım içeri ve başladım anlatmaya;.... Gözüme baka baka dinledi sözüm bittikten sonra, "Bak Beyefendi, sizin gibi bir arkadaşımın kurumumdan ayrılmasını istemem. Burası kurumsallaşma aşamasını tamamlamış, hemen hemen bütün problemlerini çözmüş, tıkır tıkır işleyen bir kurumdur. Eğitim-öğretimden başka düşüncesi olmayan, enerjisini eğitim-öğretimin kalitesini artırmak için harcayan bir kurumdur. Başkanlık olarak kendi kurumumuz içinde ve başka kurum-

larla da çok iyi bir iletişim içerisindeyiz. Gitmeni istemem ama illaki istiyorsan da engel de olmak istemem. Yeni geldiğin için Valilik belki olumlu bakmayabilir ama Vali Beyle de gider görüşürüm", dediğinde ben bu konuyu kendi aileme ki kardeşim, babam ve amcam bu düşünceme karşıydılar ve çok kıymet verdiğim, çok sevdiğim, çok değerli bulduğum grup arkadaşlarıma da açamamıştım. Kararnamem gelip atamamın yapıldığını öğrendiklerinde "gitmemeliydin", dediler.

Atama kararnamem bir hafta sonrasında düzenlenmiş, gelmişti. Adımıza düzenlenen çok güzel bir veda programı sonrası İl'de göreve başladım.

Göreve başladığımın 3. günüydü, 4 yaşına giren kızımın ameliyatı için ben, eşim ve kızım birlikte sevk almak için şefin odasına girdiğimizde geçmiş olsun bile demeden sevk kâğıdı ve suretlerini imzalarken kızımın elindeki plastik topu yere düşürmesi sonucu çıkan "pat, pat" sesinden rahatsız olmuş ki şefim "topuna sahip ol kızım" demesi üzerine, kızıma dönüp; "evet kızım amcan bizim şefimizdir, topuna sahip ol" dedim ve topu alıp kızıma verdim. Eşim, ben ve kızım sessiz sedasız yıkılmadan indik merdiven basamaklarından... Bu 3. günde anladım boşu boşuna İl'e geldiğimi. Bu durumu paylaştığım Sait Bey, düzeler... Diyordu.

Bu olumsuz yaşantı, uzun zaman meşgul etti kafamı. Sadece benim kafamla da kalmadı, zaman zaman eşimin de uykusunun kaçmasına sebep oldu. Kısacası ailece kayıptayız... Tecrübe pahalıdır, Cihangiroğlu...

Şimdi geriye dönüp düşünüyorum ki çok büyük adamsınız siz Cihangiroğlu... Çok büyük adam. "Kurumsallaşma" kelimesinin altında yatan hazineyi göremedim... Cehaletime bağışlayın... Siz o günlerden bu günleri görüyordunuz... Kaç kere il dışı sürgün yaşadım, sicilime ne kadar güvenilmez olduğum yazıldı, üst makamlara layık olmadığım yazıldı. Sicil notum düşürüldü. Mahkeme kararı ile düzelttirdik, İyi ki varsın Can Adalet, diyorum... Adalet'i düşünerek... Adalet, Adalet'i çağırıştırıyor... Güler misin, ağlar mısın halime? Tecrübe pahalıdır, Cihangiroğlu. Cehaletimin bedelini ödemeye devam ediyorum, faizlerini düşürerek.... Taksit taksit... Cihangiroğlu...

BİRGÜN SEVGİ YAĞAR GÖKTEN

Anılar canlanır ruhunda bir gün,
Sonsuz bir aşk coşar içinde.
Dalar gidersin gözlerin nemli
Bütün baharlar içine doğar,
Uçuşur Arılar, kelebekler
Gelincikler açar, ruhunda
Başakalarla sevişirken rüzgâr
Patika yollardan geçersin
Toprak ayaklarından öper,
Elöpenler selamlar seni,
Uzaklardan şen çocuk sesleri gelir,
En güzel umutlar yeniden doğar,
Boram boram mutluluk kokar,
Hasretle sarılırsın toprağa,
Çam kabuğundan arabalar,
Beyaz gömleğin,
Bir namtın olur, bir kuş lastiğın,
Tut ağaçlarında baştankaralar,
Dağ başlarında pamuksu bulutlar,
yükselirken,
Sonsuz mutluluklar yaşarsın,
Ruhunda papatyalar açar,
Kasvetli günlere inat,
Sevdiklerine sarılırsın hasretle,
Umut; ekmeğın, aşın olur,
Sevinçten bir dağ kanatlanır yeniden.

MERHABALAR

Altmışından sonra sigara içen bu insanların arasında duman altı oluyoruz. Gelen merhabalar diyor. Korkak ve ürkek.

Celali isyanlarından bu yana insanımız böyle bakar devlete.

Son yaşta sigaraya başlamanın hikayesi de var. oğul uşak gurbete çıkar. Tanker dedikleri vasıtalarla ucuz mu ucuz sigara getirirler. Bir hakikat bu, biz de ihtiyaç değil ucuz olana sarılırlar yeniye değil, gördüğüne meyil edilir. Öyle de olur, tütünden, tabakadan tekel, samsuna derken dışarıdan cigaralara... Cigaralar beleşe gelince işte içilir de içilir. Bir başka doğru da şu: Ne olursa olsun, yeter ki beleş olsun kabul ederiz. Kabul de ederiz, sineye de çekeriz. Bize, milletimize zararlı mı diye bakmayız. Hesaba kendini az çeken bütün toplumlar gibi...

Köyde cigarayı altmışından sonra içişin öyküsü.

İkram eskiden beri usul... Boz bazlama bir tas ayran devrinden kalan, şalvardan sonra ikinci bizim olan yaşabildiğimiz şey.

Beleşin de ikramı bol olur. İkişer ikişer... Ter döktü de mi kazandılar, Konya'dan tuz getirdi de sattılar mı?

O nasıl oldu.

Kıtlık zamanında adam Konya'dan tuz getirir satarmış. Öyle de geçim çıkarmış. Evin kadını da ter dökmeli ya konuya komşuya dağıtmış. Beleş ya komşular da o gün eve üşüşürler tuzdan paylarını alırlarmış. Adam kızmış da kızmış. Karısını Konya'ya götürmüş. Sırtından buna yol tuz taşımış. Kadın beleşçi komşular üşürmüş. Kadın can havliyle kovmuş. O gün bugün adam rahat etmiş. Demek malın kıymetini ona emek verildiğinde anlaşıyormuş...

Sigara öyle mi? Nerde? Oğul uşak getiriyor, bizimkiler içiyor.

Köyün hikayesi uzunca; zamanında bir hoca gelir, hırsız, vurguncu, soyguncu bu köye birkaç kere kovarlar adamı. Kendi gücüyle cami yanına bir oda, hücre yapar. Kandırdığı bir iki çocuğu okutur. O kardeşlerini, ana babasını, öteki, ötekini derken hoca tutulur. Hoca sayılır.

Hocanın her dediği çıkar. Olacak dediği olur. Musibetleri gösterir. Yaşarlar. Çok kolay ama bilmesi, bizimkilerin aklı çalışmıyor. Hırsızlık yaparsan hapse düşersin. Su kabuğu su yolunda kırılmıyor mu? Velhasıl hoca ileriye görür. Gördükçe bilir. Bildikçe büyür, büyüdükçe hocaya bağlanırlar. Bağlandıkça nedense yaparlar. Hoca anlatmış, öğretmiş. Köy düzelmiş, kan davaları kalkmış. Barış sürmüş.

Hoca her şeye girmiş, her şeyi yaptırmış, öğretmiş de, devletle milletin şu kopukluğunu kaldıramamış. Selamı öğretememiş. Merhaba, ya takılmış, kalmışlar.

Anlıyorum ki, yüz yılların kopukluğunu üç beş yılda atacak olsalar, hocaların işi kolay olurdu. Nerde?

DİLİM; DİLİM DİLİM

*Dilim dilim oldu dilim,
İt ağzında bugün dilim,
Yarık yarık, parça parça,
Dilim dilim, kesik dilim.*

*Dilim kanasa da dilim.
*Kanmaz, sürçmez benim dilim.
Bir seslensem; “Ey sevgilim!”
Hemen kanar* benim dilim.*

*Çıkıp yoldan sapsa dilim.
Kalır mı hiç dilde ilim?
Feryat feryat, inim inim,
Ağıt yakar benim dilim.*

*Bağrım yansa “imdat” dilim,
Dilim benim ad* sevgilim,
Şarkı söyler, türkü söyler,
Avuturum kendim dilim.*

*Bir soysuz çıkıp dilime;
İsnat etse “Yok kelime!”
Hem dirime hem ölüme,
Yeter benim gökçek dilim.*

*Dilin yoksa eğer dilin,
Dinin yoktur, yoksa dilin.
Türk kaldıkça sen eminim,
Ebedidir; “Türkçe” dilin.*

YATAR OMAR AĞAM YATAR

Andırın'ın Gökahmetli Köyü'nün merkezi Aşimdiki Aslantaş Baraj Göleti içindeydi. Hatta uzaktan dikkatle bakılırsa eski caminin minare kalıntısı uzaklardan bile görülebilir.

1964 yılında burada ilkokula başladım. Bir yıl okudum. Okul çok eskiydi. Biri büyük, ikincisi küçük iki adet zil vardı. Büyük zili çalmak bana hiç kısmet olmadı. Çünkü onu ancak büyük sı-niftakilerin çalma ayrıcalığı vardı! Küçüğü ise te-nezzül etmedikleri için bizler çalabilirdik.

Daha o zaman fırını, bakkalları, semercisi vb. es-nafları vardı. Eğer baraj alanı içinde kalmasaydı, bu köy belki de çoktan en az belde statüsüne ka-vuşacaktı.

Neyse, konu bu değil. Anlatacağım fıkra olay bu köyde geçer.

Ömer Ağa (Bilinen adıyla Omar Ağa 'Gök') Buranın ileri gelenlerinden. Hali vakti yerinde, çevresi geniş, itibarlı biridir.

Günlerden bir gün Tokmaklıdaki abdallardan biri, köyün içine çadırını kurar, eşeğini kapıya bağlar. Amacı köylüden yiyecek, içecek, giyecek vb. na-siplenip, kısı bu köyde çıkaracak.

Gel gör ki, bazı aileler çadırdaki karı-koca Abda-lımızı, görüntüyü bozmaları, yaşantılarından farklılıklar gibi nedenlerle benimsemezler. Köyü terk etmesi için birtakım rahatsız edici girişimlerde bulunsalar da Abdal ailesi tınmaz bile. Çünkü bu-lundukları yerden memnundurlar. Bir lokma, bir hırka yaşantılarına devam ederler.

Köydeki memnuniyetsizlerden bir kısmı bakarlar ki Abdal göçmüyor, başka çare düşünürler. Bu-lurlar da nihayet. Derler ki kendi kendilere;

“Buranın ileri geleni kim?”

“Ömer Ağa!”

“Abdalımızı Ömer Ağa'yla karşı karşıya getirirsek ne olur?”

“Ömer Ağa köyden gidecek değil herhalde!”

Uzatmayayım, plan devreye sokulur. Gece karan-lığında içlerinden biri Ömer Ağa kılığına girer. Sır-tında palto, başında da Ömer Ağa'nın her zaman giydiği fötr şapkanın benzeri vardır.

Elinde uzunca bir değnekle, Abdalın çadırının köşesinden yatmakta olan çifte yavaşça dokunur. Değneğin temas ettiği yer Abdalın popo kısmıdır. Zavallı adam duruma önce anlam veremez. Sonra bakar ki dışarıdan uzanan değnek Abdalımızın ar-kasına aralıksız sürtünmekte...

Adamın kafasında bir şimşek çakar. İçinden;”Bu değneğin sahibi bizim hatunun kırığı olmasın!” diye düşünür. Sonra birden hanımının koltuk altına sertçe dokunur;”Kalk hatun kalk, oynaşın geldi” der.

Kadıncağız yarı uykulu; “Herif, senin ağzın ne söylüyor? Benim senden başka kocam mı var?” der.

Abdalımız düşünür iş başka. Çadırın uygun ye-rinden dışarıya bakar ki paltosu ve fötr şapkasıyla bu işi yapan ünüyle şaniyla Ömer Ağa!

Çadırdan ok gibi fırlar. O ara Ömer Ağa sandığı kişi de koşarak karanlıkta izini kaybettirir.

Abdalımızın düşüncesine göre adres bellidir. Doğruca Ağa'nın evinin önüne gelir. Çağırılmaya başlar;”Omar Ağaa!”,”Omar Ağaa!”

Ağa'nın hanımı sesi duyunca balkona çıkar. İçin-den;”Gecenin bu saatinde kim ola ki?” der.

Abdalı sesinden tanır;”Ede ne istiyorsun?” diye sorar.

“ABILAM!” der Abdal;”KOCAN OLACAK O OMAR AĞAM NEREDE?”

“NEREDE OLACAK GECENİN BU SAA-TİNDE? ODADA YATAĞINDA YATIYOR TABİ!”

İşte bu cevap üzerine Abdalımız Andırın ve çevre-sinde yıllardır ağızdan ağıza söylene gelen şu ünlü sözünü söyler;

“YATMAZ MII? YATAR OMAR AĞAM YATAR!”

KOŞA KOŞA YORULDU TABİ! AYAKTA DURACAK HALİ Mİ KALDI? YATAR YA! TÜÜ ONUN ANINA ŞANINA! KAPISINA SI-ĞINMIŞ BİR ACİZ ABDALIN IRZINA YAN GÖZLE BAKAR MI!”

Ağamız kendisine kurulan bu komployu nasıl kar-şılardı, Abdalımız hakkında nasıl bir işlem yaptı, bunlar tartışılır!

NOT Bu hikâyeyi 90'lı yıllarda Dörtöyl İlçesinin Yeniuyurt Kasabasında ikamet eden Sarı Keçili Yörüğü Mustafa DİVLİM'den(Sakar Mustafa) dinlemiştım. Mustafa amca 1950-60'lı yıllarda yaklaşık 20 yıl Aşağı Andırın ve çevresinde hay-vancılık yaptığını söylerdi. Kendisine ve yakın-larına derin saygılarımı sunuyorum. O yıllarda Andırın Düzü'nün çeltiğini develeriyle Ceyhan İlçesi'ne çektiğini söylerdi. Ayrıca uzun yıllarını Andırın'da geçirdiğinden ve memnuniyetinden dolayı beni ve ailemi kendilerinden sayardı.

BEKLEME

*Bir zamanlar tütüyordun gözümde
Yazım sendin, kışım sendin, güzüm de...
Kerem, Aslı için durdu sözünde
Onun gibi yanar diye bekleme.*

*Kara gözlerine bakıp ta kanan
Ben değilim her sözüne inanan
Üstüne binipte yoluna revan
Aşk atına biner diye bekleme*

*Dağsever çektiğim nazını bile
Unuttum simanı gözünü bile
Bana huzur veren sözünü bile
Hep adını anar diye bekleme*

FADIMA

GAVURDAĞLI NASIF TOZ'UN FADIMA HEYKAYASI

Birgün Elbaali'den Kel Memmed Ali bize geldi, Babama dedi ki;

- "Ulan Ali gardaş benim Köküçıkığda ekin depelenti altında galdı, saba bir çocuk gönderde beni gurtar-sınнар cır navar" dedi.

- Körün isdedii bir göz, Allah verdi ikööz, ben gedmenin uçun can atıyom zattı.

Bizim Çakırlı'dan Dişikitli Musa'da bana yoldaş oldu, Erden köküçıkığda vardık. Vardığıdı Alemmi goca mazıya bir davar asmış yüzüyo, selam verdig biz ellikleri neem dagdıg ekine girişdik, ekin goca bir yazı bitermi? Ha babam de babam çalıyok orağı. Alemminin böök gızı Fadıma da arkamızda sucu, Hemi su getiriyo hemide desde çekiyo.

-Benim o zamannar os...rupda burnuma dudduğum zamannar. Fadımeye uzagdan uzaaa tusuyom,

- "Fadımiya nerden tanırsız dersenez; her sene şu bizim öteaçeede Asmaya yaylıye çıkallar" ordan biliyom, ben ikide bir "su" diyom, Fadıma hemen yetiştiriyö, Benim yoldaş Dişikitli bana;

- "Gözünde bir görükür var, gözüñ donuzlukta Gavurdaali" deeb duruyo.

Ne ise o gün ağşamaadar biçdik ekini bitiremedik, amma epiyece kötüledik. Aaşama dooru eveeldig.

Bir gaç gün sonura Fadımaalın yaylıya çıkdımı duydum. Hemen davarları sürdüm Asmeye vardım. Fadıma çalıya girse gaçırıcım. Fadıma benden ikir-ciklenmiş o gün töbe çalıya girmedii.

İkinciñü gene vardım hava dumannık, onnar beni görmüyollar, babası dediki;

- "gızım gedinde Gozlu döleğın ordan haymanın üstüne atacak birez tosak çalıısı getirin" dedi.

Fırsat bu bu fırsat; "bu gızı oradan gaçırırım" dedim gendeendime, Ben onnardan eveli Gozlu döleğe vardım. Birez soora onnarda geldiler, bir çalının arasına saklandım. Bunnar çalıyı kездiler şelekleri yüklendiler, Fadıma arkada bacısı önde yola düşmesi-yinen barabarı ben seerddim Fadımiya şeleenen barabar gucağladım. Fadıma yallah vıykırırса garşıdaa Natır Musa ava gediyoumuş;

- "Salarmıyım bire" dedi, Mavzarın makarızmasını şakırdaddı. O arada Gızı bırakırda yallah ordan ga-

çarsam geçilerin yanına geldim, geldim kine ne görüyüm; geçinin iki denesini çakal yemiş.

- Aaşam davarı eve eleddim, analık baarıp çaarımıye başladı. Bende suçumu basıktırmanın uçun bende baarıyom;

- "Ben sizin çobanımızmıyım, Geçinizin dırnaanı . diye.

Zabaanan erden gene Asmaya vardım, Vardımıdı; Fadıma yazıda oolak güdüyo, sıkıyı gördü ya heç çalıya yaklaşımyo, yanına vardım;

- "Fadıma iki dene geçi yitirdim görmedinmi" dedim, Fadıma orda bana bir gahir çakarsa;

- "eşşek gimii gezeceene davara bakallar" dedi.

Ben Fadımanın beriyenne oturdum. Çenteden gavali çıkardım, orda şu türküyü çığırdım;

*Gundazı'ya erden vardım
Aşgın deryesine daldım
İki geçi gurban verdim
Sallan hele gız Fadımam*

*Asma'nunda ardı tırık
Çobannarda dutar ferik
Anan seni bana verik
Sallan hele gız Fadımam*

*Evlerinin önü yazı
Yeyilir koyunu guzu
Ali emmimin yosma gızı
Sallan hele gız Fadımam*

*Diyor Nasıf Toz'um nolsam
Sallansa boyunu görsem
Lireyinen satın alsam
Oda sana az Fadvımam
(sallan hele gız fadımam);*

Dedim amma Fadıma;

- "gavırın eniği seni anama dememmi seni goca keeş" dedi, ben oradan gaçdım.

Bu gerçek heykayeyi gönderen Bekir Dağsever dostuma teşekkür ederim.

Düzenleme: H.Musa TUNCER

Baba Yurdu Yaylalar

Yine çöktü Andırın'ın zopuru,
Zannedersin Kayranlı'nın Hopur'u,
Yüce bozkırların geveni, çakırı,
Çok özledim babam yurdu yaylalar.

Kırksu yaylasıyla yine soğudu,
Aşağıdan yukarı aşiret, çokidi,
İçlerinde ise yalnız ben yokidi,
Çok özledim babam yurdu yaylalar.

Hayal ettim Horlaviğin yücesin,
Gelip geçen aşiretin nicesin,
Gezemedim Üçkuyu'nun ovasın,
Çok özledim babam yurdu yaylalar.

Gidemedim Andırın'dan ileri,
Sağlığım izin vermez bir türlü,
Yurtlarınsa ünlü ünlü yanları,
Çok özledim babam yurdu yaylalar.

Yüce bozkırına çöker dumanı,
Yüksek yerler yok mu dinin, imanın?
Hacı'nınsa en efkarlı zamanı,
Çok özledim babam yurdu yaylalar.

YANIK TEPE

“Bu Çukur’a var ya gardaş, bu Çukur’a!”

Koca bir dağın üstünde oturuyordu iki arkadaş. Biri konuşuyor, öteki de gagası sarıya çalılık cücük oluk da dinliyor. Ne dese, ne söylese başını kertişçesine bir aşağı, bir yukarı sallıyor, arada bir elindeki yazma yarısı, peşkire benzer yumuşak, emici bezi eline almış, yüzünden düşürmemeye çalışıyordu. Neden böyle yapıyordu, o da bilmiyordu amma yapıyordu.

“Hıh hıh!” diyordu gözleri yalvarır bakışlı;

“He gardaş!” diyordu umarsızca.

Yanıktepe, altından kıvranıp geçen Söğütlüdere’nin milli yatağını seyrediyorcasına hartlap, murt, pırnal yüklü sırtında oturan iki adamın konuşmasını ses-sizce dinliyordu.

Birazdan gün vuracak, cilbirti, hayıt, püren, börtü böcük kıpraşacaktı. Ortalık buz buz kırağı doluydu. Murt dallarının, hartlap ağacının cüllüğünden, pırnalın dikenli yapraklarından aşağı şıpır şıpır damlıyordu kırağı. Söğütlüdere’nin böylesi sancılı bahar doğurmalarına inek sürerdi kasabanın çocukları.

Adil emmi güreşçidir. Küt boylu, altın dişli, kafası asker tıraşlıdır. Adil emminin başına bak; ha Yanıktepe’ye bakmışsın, ha Adil emminin başına. Dağ namazında elinde kağıt mesesi, boyunca murt, hartlap, pırnal arasında toprak renkli yolu bir Adil emmi, bir de keçileri iz vura vura yapmıştır.

Anavarza böylesine görkemliydi.

Üstünde kayalar vardı, güneş vurunca renkten renge, boyadan boyaya vuran. Toros bütündü kuzey yönünde. Doğudan batıya mor bir uzantıydı. Yazı verimli, dereler çağıl çağıl akışlı, balıkların karınları gümüşten ak aktı da sırtları biraz koyu, pul pul idi.

Adil emmi ve dağ.

Dağ ve adam.

Adam ve dere.

Dere ve milli yatak.

Milli yatağa serili kıyrak.

Kıyraktaki püren, hayıt, cilbirti, çimen, menekşeler...

Kırağılı damlalar.

Gün vurunca...

Gün vurunca uzun boylu cilbirti, hayıtların kırağısı incecik şıprırtıyla damlar. Cüce boylu menekşe, çimen şıprırtı çıkarmaz. Gün vurunca, kırağının ağırlığına dayanamayan bükülü bükülü boyunları doğrulur. Bir çimen kokusu talar ortalığı. Ardından mor menekşeler, ortasındaki sarı çiçek özünden kokular saçıyor. Ardından pürenler, eflâton rengindeki çiçeklerinde arı vızıltıları...

Yanıktepe’nin üstünde iki adam. İki adamın çok gerilerde kalmış anıları. İki adamın biri sus pus, öteki konuşkan. Her anlatışında, eski yaşamışlıklar beynine halay kurmuş; davulun, zurnanın ritmiyle deli deli, deli deli, deli deli oynasır. Öteki adam, delimsirek gözbebeklerine bakamaz Adil emminin. Sus puster. Sus pus. Ötelere bir çığlık bırakmanın zamanıdır;

“Hoooo garelerrrr!”

Killi, sarı, killi sarı bir yarın üstünden vurulmuş bir adam düşer dereye. Vurulmuş da öyle, zeyakıl, tepe üstü, döne döne bir adam düşer. Döşünde kan yerine domdom kurşunu yarası vardır.

“Hey! Siz!”

“Ben mi?!”

“Evet evet. Siz!”

“Buyurun?!”

Siz, bu yazdığım saçmasapan yazıdaki Adil emminin karşısında oturan adamı hiç merak ettiniz mi?”

“Hangi adamı?!”

“Adil emmiyle oturup onu dinleyen adamı!”

“Yoo!”

Araba kasabaya girmeden, onlarca yıl öncesinde olduğunca durdu, el frenini çekti sürücü;

“Yol kirasını verelim beyler!” dedi.

Dudağımın kenarına incecik, acımsı bir gülüş düşü-verdi...

KADIN

Aslında allahın büyük nimeti
Ayağına sermiş ilah cenneti
Kimine bal Kimisinin şerbeti
Erkeklerin dini imanı kadın

Havva olur kocasının baş tacı
Asiyeyken firavunun yamacı
Eyyubun yanında çok çeker acı
Olur tüm dertlerin dermanı kadın

Yusufun başının bitmez belası
Olurken kesilmiş kara sevdası
İsmailki ol hacer in balası
Olur mevlasının kurbanı kadın

Bazan olur çocuğunu emzirir
Senelerce kucağında gezdirir
Onun için ol canını bezdirir
Evladın kaşının kemani kadın

Gece gündüz demez durmaz çalışır
Siper olur zorluklara alışır
Bazı karanlıkta bazan az ışır
Erkeğin derdinin dermanı kadın

Eğerki olmasa sarhoşa meze
Taki Ol Zemzemin içinde yüze
Herşey açık gerek yoktur çok söze
Erin sığınacak limanı kadın

Ol dünyanın serverini doğurur
Doğururda kuran ile yogurur
İnsanın ateşi onda son bulur
Bütün bacaların dumanı kadın

İnek sağır ekmeğine aş eder
Rahmet olur her tarafı yaş eder
Er doğurur dünyalara baş eder
Görünen dünyanın yamanı kadın

Ana olur salıncağı sallayan
Bacı olur kardeşleri kollayan
Cepheden cepheye asker yollayan
Silahı potini kabanı kadın

Padişahalinin lugatı yetmez
Elinden gelirse zinhar incitmez
Kendini bilmezse beşpara etmez
Ederse zamanın sultanı kadın

KARA DAĞLAR

Karşiki kara dağa
usulca yürüyorum
işim kaldı ayağa
Tabanı sürüyorum

Kara da kara dağlar
Sır verir kara dağlar
Kar erise su çağlar
Baharı özlüyorum

Gün ola harman ola
Gün derde derman ola
Gün içinde can ola
Aşkından dönüyorum

Gör padişah aliyi
Hiç aratmaz deliyi
Gönlündeki veliyi
Alemde arıyorum

KARA GELİN

Evinizin Yokuşunu
Çıktım soluya soluya
Ben yağmura razıyım
Yaman tutuldum doluya

Kara gelin kara gelin
Yaktın beni nara gelin
Gidiyorum gurbet ele
Ara beni ara gelin

Ekinimiz olmuş göcek
Yetecekte biçilecek
Gözüm arkada kalıyor
Çocuklarım çok gücücek

Kara gelin kara gelin
Yaktın beni nara gelin
Gidiyorum gurbet ele
Ara beni ara gelin

Padişahili dert yükü
Kurusun yokluğun kökü
Gurbet beni öldürmezde
Öldürür boynunun bükü
Kara gelin kara gelin
Yaktın beni nara gelin
Gidiyorum gurbet ele

Şey

Şeyi şey ettim. Farkına vardım. Şeyi çok kullanırız. Şey. Hafıza kaybı, zihin tembelliği, dağarcığın darlığı'nı çağırıyor. Kültürce zengin, zihni açık, beyni işlek insanlarda şey az görülür. Şey yani özüne inememek, tarif edememek, hikmetini kavrayamamak.

Şey, bir alamettir.

Şeye karşı duamız bile var. "Allah zihin açıklığı versin." Zihin açıklığı uzak görüş ister. Uzak görüş. Kapalılığı reddeder. Açık insan, açık fikirler, duygular... Neticeyle, terbiye bastırılmamış, edilmiş, dizginlenmiş nefis, capcanlı ruh. Çelikten irade. Şey karakter tahlilinin de anahtarındır.

Bir de şeyi şey için kullanırız. Yani gizlilik için. Sırlar için. Bu yönüyle iç dünyamıza öyle uygun ki.

Bir şark hikâyesi darbı meseli ne güzel der:

Adam dul kalınca hayat zorlamış evlenmek istemiş. Yetişkin de oğlu var. Oğlunun da evlenme çağı gelmiş. Önce kendime arlı, uslu, namuslu, boyu boyuna, huyu huyuna, geçim ehli, güngörmüş, birini aramış. Köyünde biri varmış. O da dulmuş. Gel gelelim onun da yetişkin, gelinlik bir kızı varmış. Kadın da yoksulluk bu ya evlenme niyetindeymiş. Ama evlenmek önce kızına düşer. Töre böyle. El âlem böyle der. Adam gözüne kestirdiği kadına evlenme teklif eder. İki dul konuşur. Kadın aklını kullanır. "Evlenmek isterim lakin, Yetişkin kızım var. Önce onun hakkı" ısrar eden adama son sözünü söyler.

"Madem illa evlenmek istiyorsun. Bak yetişkin oğlun var. Benim de günü gelmiş kızım var. Önce kızımla oğlumu evlendirelim. Sonra ben sana gelirim" pek de akla yatkınmış.

Adam oğluna gelir. Çağı gelmiş oğluna sıradan o kızla evlenme teklif eder "o kızı sana alalım" der. Niyetini gizler. Anasında gözü olduğunu hiç mi hiç söylemez. Gönül bu ya. Oğlan da kızı istemez. Dayadır. Olmaz der. Baba ısrar etse de.

Baba ısrara devam eder. Oğlunu nerde görse sıkıştırır. Kadına tekrar tekrar gider. Kadın diretir. "Önce oğlun kızımı alsın" der. Buna dayanamayan baba oğlunu ikna etmek mecburiyetindedir.

Bir kalabalıkta bulunan oğlunu toplulukta bağı yanmış olarak sıkıştırır. Ne desin. Hem meramını anlatacak, hem niyetini gizleyecektir. Sırlarıyla konuşacaktır. Anadolu insanının ustalığı konuşur. Son çare. Son çarpımış.

"Oğlum gel şey etme. Şey edipte şey edecek. Şeyini sen. Şeyini ben. Yoksa ikimizde şey oluruz. Şey olur."

Şeyin ustalığına eren insanımız bilerek kullanır onu. Yakınlarda kullanılan şeyler bu söylemin çok ötesinde.. Kültür, hafıza, anlayış erozyonunu çağırıştırıyor.

Emanet Kumaş

Kara bahta beyaz fırça sürseler
Tuval kabul etmez el yaralanır
Bir güzeli bir çirkine verseler
Lâl olur şakiyan dil yaralanır..

Gurbete düşersin rızık peşinden
Memleket hayali gitmez düşünden
Ayrılınca bacından gardaşından
Aylar matem tutar, yıl yaralanır...

Emanet kumaştır dünya kefeni
Hicran doldurursa gönül küfeni
Sarıncı kalbini aşkın tufanı
Fırtınalar kopar yel yaralanır

Sevgi ağacına şüphe düşerse
İhanet hançeri kalbi deşerse
Nefs şeytana uyup yoldan şaşarsa
Bükülür ikiye bel yaralanır

Kutsal vatanına sahip çıkmazsan
Kalpte iman ile küfrü yıkmazsan
Sadakat ipiyle tespih çekmezsen
Gönül haya eder tül yaralanır

Ticarete hile katlıyorsa
Rüşvet haktan üstün tutuluyorsa
İffet açık mezat satlıyorsa
Haya kora düşer kül yaralanır

Bülbül sükut eder karga öterse
Çayır çimen solar diken biterse
Bulutlar ağlamaz, yaşın tutarsa
Bahar hicap duyar gül yaralanır

Muhanete muhtaç etmesin Hüda
Kalmışım dünyada sılamdan cüda
Garibim Nurgül'üm olmuşum geda
Şefaata dilenen kul yaralanır

Nasihat

Nasihat vermeyi seven ama nasihat dinlemeyi/ almayı sevmeyen bir toplumuz. Güya nasihati, tecrübelerden damıtılmış özler gibi sunsak da, süslemek, püslemekten de geri kalmayız. Bir nasihatte üstün eda, küçümseme, haklılığı yüze vurma olunca nasihat ürkütür.

Gençlerde nasihatın adını çok konuşma koyarlar. Büyükler ile küçükler arası kuşak farkı, nasihati bir köprü yapmaz. Aksine nasihat köprüleri atmaya vesile olur.

Nasihat bir iletişim aracıdır. İletişim kazası olmamalıdır.

Geriye doğru bakıp pişman olduklarımızın hepsi, o zaman da ileriye görememekten ileri geliyor. Halbuki an çok kıymetlidir. An'a hale kafa yorup, akıl yürütmek suretiyle önümüz aydınlanır. Lakin bunu yapamıyor. Halin tuzağına kapılıp hayatta oyalanıp duruyoruz. Bu oyalanış kısır döngüye dönüşünce, yani her gün aynı işi yapınca ati aydınlanamıyor, yerinde sayıyoruz. Anadolu tekerlemesi bir şamar gibi iniyor.

İşte nasihat da burada başlıyor. Ben gördüm sonrakiler görmesin. Benim aklım başıma geç geldi, sonraki dücar olmasın, ben bedel ödedim, geridekiler ödemesin.

Nasihat bileninin bildiğini, bilmeyene anlatımı ve uyarısı değildir. Hayatta yaşanan tecrübelerin doğru ve yanlışları anlatarak aynı tekrara düşmeme uyarısıdır. Nasihatte doğrular yanlışlar, zıtlar, gerçekler, vakıalar var olduğu için dinleyene/anlatılana ağır gelir. Doğruyu kabul, hakikati kabullenme kolay değildir.

Sözlü kültür geleneğinden gelen bir toplumuz. Yazılı kaynaklar yerine söz anlatımlarla kültür

ulaştırılıyor. Bunların içinde nasihatler önemli yer tutar. Bir bakıma nasihat veren, nasihat alan kuşaklar haline gelmişiz. Nasihatın ağırlığı ve aydınlığını nesillere kaldıramadığından ondan kaçarlar. Yani nasihati sevmezler. Hafızaya alıp ders çıkarmak istemezler. İlerde başlarına gelince de elbette pişman olurlar.

Diyebiliriz ki, nasihat vermeyi seven, nasihat tutmayan, nasihat sevmeyen bir milletiz. Kuşaklararası kopukluğun bir açıdan izahıdır bu.

Hal böyle olsa da, gidişat vahim görünüyor. Keşke yaşayanlar bilinçli, zihni açık, sorgulayıcı yaşasalar da hayata, olaylara dair tespitler yap-salar, bunu da nasihat yoluyla aktarsalar. Sözlü kültür azaldıkça, büyük/küçük ayrımı kalktıkça, saygı-sevgi zemini kaydıkça nasihatler azalıyor. Birikimler, biriktirenler de saklı kalıyor, nesillere aktarılamıyor. Yeni durumun kısırlığı iletişim kopukluğuna bağlanıyor. İletişim kurulamadıkça veya zorlaştıkça insanın insana aktaracağı birikimler askıda kalıyor. Bilgi, yorum, yol, yordam ihtiyacı da basmakalıp bilgiler, yargılama kalıyor. Böylece düşünce açılımı azalıyor, kalıplar arasına sıkışmış aktarmalar kalıyor bu da hayatı kısırlaştırıyor.

Evet nasihat bereket sunmada. Nasihate ihtiyacımız var. Nasihatler insan dünyasını karanlıktan aydınlığa çıkarır. Gecedden gündüze geçiş gibi. Nasihatler hayatın birikimidir. Nasihat, insanın verimli yanıdır. Ağacın meyvesi misali. İnsanlığın tecrübesi biriktirilen ve aktarılan nasihatlerle var olagelmektedir.

Nasihate bilenden bilmeyene aktarılan uyarılardan çok çok öte tecrübelerin aktarımı ve paylaşımına dayanır. Bereketi de burada.

Benzemez

Ne meltem ne garbi ne sam yeli bu
Bu ruhta zelzele yele benzemez
Her aşığın maşuğuna hali bu
Bu kalpte velvele dile benzemez

Bu bazı gecenin karası çıkar
Delirir Eyyubun yarası çıkar
Korkuyla umudun arası çıkar
Düşürür bir hâle hâle benzemez

Bu derdi kederi serde börk bilmek
Bu canı ortadan ikiye bölmek
Bu çözdükçe sonu gelmez bir ilmek
Kıla çula tüle müle benzemez

Bu gâhı bal olur gâhı ağudur
Yanarken tütmeyen ciğer yağdır
Bu Mansur dar'ıdır Ferhat dağdır
Dere tepe kale kule benzemez

Bu adamı çölde deli gezdirir
Canda sağ bedende ölü gezdirir
Gözü kuru gönlü sulu gezdirir
Bu bildiğin sele göle benzemez

Bu kolay dert değil kolay çekesin
Bu dizde bağ çözer keser nefesin
Bu bağı bülbüle sorda söylesin
Hara lale lale güle benzemez

Aşık Medeni'yim vuslat denince
Bu derin sızıdır inceden ince
En ince perdeden bam inleyince
Bu öyle rastgele tele benzemez

Püskevit

Nerde bir püskevit görsem nedense
O dakika düşüme sen düşüyorsun
Ne zaman birinin tatlısı yense
Anında neşeme sen düşüyorsun

Ufkumu kaplıyor esrarı gizin
Bildiğim tek nişan sır senin izin
Bulgur yada piriç farketmeksizin
Pilavda dişime sen düşüyorsun

Her gölge her seda ve her ses de sen
Tek nota tek makam ve tek besde sen
Kabak, biber, soğan, patetes de sen
Azıkta aşımaya sen düşüyorsun

Sabah dört, öğle üç, akşam üstü beş
Hep aynı terane aynı keşmekeş
Temmuzda tipisin ocakta ateş
Yazıma kışıma sen düşüyorsun

Bazen sol böğrümde batma tutulup
Kararımdan fazla atma tutulup
Ruhumdan bedene sıtma tutulup
Üşüme üşüme sen düşüyorsun

Yürüsem, dinlensem, uzansam yatsam
Azaltsam, çoğaltsam, artırsam katsam
Oturduğum yerden üç adım atsam
Peşimden peşime sen düşüyorsun

Öteleyip itip hor görüyorlar
Kırıyorlar sanki cam kırıyorlar...
Vuruyorlar evet, hep vuruyorlar
Her darbe başıma sen düşüyorsun

Medeni, hafızam bir yetim çocuk
Bir parça püskevit bir parça sucuk
Bir su alan çizme, bir yırtık gocuk
Ve de her yaşımaya sen düşüyorsun

BAHANE

1940'lı yıllar olmalı. Andırının Beş bucak Köyü'nün bilge insanı Hacı Ahmet Ağa, komşu köylülerden birinden borç para alır. Vakti zamanı gelince de işleri kötü gittiğinden aldığını veremez."Yok" demeyi de kendine yediremez.

Bir öğlen vakti evlerinin önünde otururken, uzaktan bir atlı görünür. Ağa,gelen kişinin alacaklısının adamı olduğunu anlar. Sakince bekler.

Gelen kişi karşılanır. Atı yemlenir. Kendisine ikramda bulunulur. Daha adama "kimsin? Nesin?" diye sorulmadan Ağa başlar kendi kendine konuşmaya;

"Yok, yok, bu bizim çocuklarda iş yok! Adam olmaz bunlar! Ne zamandır 'filan ağaya borcum var. Gidin bu günlerde babamızın eli darda. Bollaşır bollaşmaz kendi getirip teslim edecek'deyin diyorum da biri bile gidip söylemiyor. Adam olmaz bunlar adam olmaz!" der demez gelen kişi anladığını anlamış olarak, alacak konusunda tek kelime demeden atına biner ve oradan uzaklaşır.

Not: Kissadan hissesi: Yutulmasa da bazen bahaneler iyidir!

Derdim Sensin

Derdi olan dert yanar,
Benim derdim sensin,
Seni bilmeyen fert yanar,
Benim derdim sensin...

İner gökten rahmetin,
Güzel gelir zahmetin,
Can yakar merhametin,
Benim derdim sensin...

Gönül senin konağın,
Dünya senin sunağın,
Canlarla senin bağın,
Benim derdim sensin...

Adına sofra kuruldu,
Ne yiğitler vuruldu,
Hep sorular soruldu,
Benim derdim sensin...

Burası başka yerdir,
Caresiz aşka yerdir,
Biraz dolaşka yerdir,
Benim derdim sensin...

Aşğınım adım yok,
Senden güzel tadım yok,
Aşktan başka muradım yok,
Benim derdim sensin...

Çalışır

Bir meclise girdim,
Herkes şair üstat...
Bir mektebe erdim,
Her öğreniş bir tat...

Yolları var eden,
Ulaştırdı beni...
Kendine yar eden,
Bulaştırdı beni...

Can atmak birliğe,
Heves işi değil...
Baktım şairliğe,
Nefes işi değil...

Akıl nakil oldu,
Ancak yürek taşır...
O Rabbi buldu,
Sevgiyle çalışır...

Allah Çok Kerim

Dengem bozulursa benim
Gelir gider kan şekerim,
Diken diken olur tenim...
Kulakları dikerim...

Cinnet bulaşırsa bana,
O zaman da, Allah kerim...
Sığınp da Yaradana,
Seccadeleri öperim...

Temiz bir tarla bulur,
Gelir gider, hep ekerim,
Dünyada zahmet yorulur,
Cennetlerde çok gezerim...

Kapılmam hiç rehavete,
Korkarım yoldan sekerim,
Bıkmadan devam davete,
Bilirim Allah çok kerim...

Kimim Kimsem

Yok senden başka kimim kimsem,
Sensin her an bana yakından yakın...
Seni hep şu an gibi hissedebilsem,
Haykırırdım, hatalar peşimi bırakın...

Yok senden başka kimim kimsem,
Bu dünyada herkes kendine bakar...
Seni sevdiklerini gerçekten bilsem,
Senden kaynanan sevgi onlara akar...

Yok senden başka kimim kimsem,
İçimdeki çöllerde seni arıyorum,
Başkaları için ne kadar garipsem,
Çaresizce bir tek sana varıyorum...

Yok senden başka kimim kimsem,
Başka kime anlata bilirim derdimi,
Ne zaman aklımda çıkmaza girsem,
Sonsuz sevginde bulurum kendimi...

KÖY SOFRASI

Bir guşana odlu lepe bişirdim
Buyurun gerilleg durmayın bire
Her bir otu arg altından deşirdim
Gaşığı yukadan vurmayın bire.

Bu aş teze yağlı yeyin sıyrın
Garnınızı dıka basa doyurun
Üsdüne bir bocid ayran buyurun
Yoğordu, gatiği sormayın bire.

Acep hangi gaba sünsem şaşırdım
Önüme gunanı yuddum aşırdım
Tagda çomçuyanan garnım şişirdim
Demir gaşığınan yormayın bire.

Kömbiye görünce epiye daldım
Yekineyim dedim kakamaz oldum
Betim benzim geddi sararıp soldum
Arkamdan guramık gurmayın bire.

Amma tarhananın halı bir başga
Firiğine bir denk düşseydim keşge
Çocukken alıştım böyle bir aşga
Gelin şu galbimi gırmayın bire.

Bakmayın siz elin her mavrasına
Heç bakmam kimsenin boş tafrasına
Çiğdembaş gurarım yer sofrasına
Sakin aramıza girmeyin bire.

Tok olunca serçe gadar yiyemem
Behrizli sanallar küsem diyemem
Garnum gazan gımı pontil giyemem
Şavların bağınu germeyin bire.

Saca serilince ısrıgan börek
Aman habar edin nasılmış görek
AZÂBÎ, iştaha çok kömbe gerek
Ekmeği çileyip dürmeyin bire.

ŞÖYLE DERİZ BİZ

Vallaha gardaşım bizim burada
Âbiye, gardaşa “ede” deriz biz
Sizi bilmem amma büyükbabaya
Te öteden beri “dede” deriz biz

Direğe bağlanan teke, seyise
İnatla gireriz böyle bahise
Mal-malel ekine dıkılmış ise;
“Poh yeme..! yeniği; öde..!” deriz biz

Ağırbaşı, uslu, sâkine; ehliz
Kısa boylu, tıknaz, cüceye; bılız
Çok zayıf, çelimsiz nahife; cılız
Göbekli, şişmana “göde” deriz biz

Dert diyene marrat, huysuza; hörtük
Eriyip küçülen sabuna; kirtik
Laf söz dinlemeyen falliğe; sürtük
Bırakıp gitmeye “vedâ” deriz biz

“Heyloluyon?” diye hatır sorarız
“Bir parçiyam” diye cevap veririz
Karşılıksız sever; susar eririz
Bir gönül almaya “gada” deriz biz

Bir nevi alıştık kavga, çekişe
Cangamayı bilen bakmaz bu işe
İnatçı, pimpirik, kuru dingişe
“Malını yemeyen, zâde” deriz biz

Gelince köyüme bilmem nereden
Söz etsek beygirden, taydan, kürüden
Ölüden, diriden, maldan, sürüden
“Hiç yok mu ses, soluk, sedâ?” deriz biz

Tevir tevir sözler yazmakla bitmez
Çobansız kırk koyun çakala yetmez
Genç, ihtiyar, yaşlı çocuk farketmez
Gelecek ecele “vâde” deriz biz

Bu günler gün-dışlık yok AZÂBÎ'ye
Bu dilden ders verin küçük sabi'ye
Asker oğlu gelsin Döndü Bibi'ye
“Yoluna bir kurban, ada” deriz biz

YAYLALAR

Çukurova sisli, nemli ve sıcak
Serin olur senin havan yaylalar
Kıyından köşenden açarsan kucak
Sererdik gölgene savan yaylalar

Silmekle kurumaz alın terimiz
Burda iklim böyle çukur yerimiz
Altmışı görmeden gitti gerimiz
Tansiyon fırladı tavan yaylalar

Zıvanadan çıktık rutubet çöktü
Temmuz Ağustostan hepimiz çekti
Şansı yâver giden yaylaya çıktı
Yeşil ve serindir ovan yaylalar

İmkanlar sınırlı aştı boyundan
Akıl inat etti geçmez huyundan
Bir kere eğilip içsek suyundan
Bizleri başından savan yaylalar

Davet etsen biz de bir çadır alsak
Sıcak yaz ayları birlikte kalsak
Uzatın ömürü uykuya dalsak
Aşımız olsada yavan yaylalar

AZÂBÎ her zaman hayâlin eder
Bâzen günübürlük yaylaya gider
Yakar Çukurova bize kin güder
Sana varsak şimdi kovan yaylalar

Ayşe Nur Doğan'dan Çizgiler

(3) Maraş Destanı

Açmadan ellere asla avcunu
Kullanarak asil kandan gücünü
Vatana, millete namus borcunu
Göğüsledi edelerim Maraş'ta

Mücadele için erkek, bayandan
Çoluk, çocuk, ihtiyardan, civandan
Eli silah tutan kim varsa ondan
Faydalandı edelerim Maraş'ta

Düşünmeden sonucunda ederi
Değiştirmek için makûs kaderi
Ölümlük kalım savaşında zaferi
Kazandı edelerim Maraş'ta

Kurşunların hedefinde kalınca
Evliya Efendi şehit olunca
Kayıpları göz önüne alınca
Hırpalandı edelerim Maraş'ta

Hürriyetten başka hava çalana
Düşünceyi, fikri derde salana
İşgal için bölgesine gelene
Dayılandı edelerim Maraş'ta

İnanunca kurtuluşun tezine
Baş koyunca atasının izine
Kestirince lavukları gözüne
Horozlandı edelerim Maraş'ta

İki ara bir derede kalana
İffetini yerden yere çalana
Ülkesini çiğnemeye gelene
Hiddetlendi edelerim Maraş'ta

Düşününce istikbali derinden
Kesin emin olmak için yarından
Haksızlığın karşısında yerinden
İrgalandı edelerim Maraş'ta

Sarsılmıştı kara mizah olayla
Kırıldı zincirler şehirle, köyle
Kutlanırken galibiyet halayla
Zalğıtlandı edelerim Maraş'ta

Her zorluğun üstesinden gelerek
Hürriyeti karakteri bilerek
Kahramanlık madalyası alarak
Şereflendi edelerim Maraş'ta

Yem olmadan Ermeni'nin piçine
Görev verip ihtiyarı, gencine
Hiicum için mevzilerin içine
Yuvalandı edelerim Maraş'ta

Liderine saygı vardır özünde
Son noktayı koydu vatan sözünde
Derneklerle mahalleler bazında
Örgütlendi edelerim Maraş'ta

Haçtıyı bağrımdan söküş yolunu
Karanlığa kurşun sıkış yolunu
İşgal durumundan çıkış yolunu
Düşünendi edelerim Maraş'ta

Lehine dönünce savaşın seyri
Yumruğunu vurup yırtınca Sevri
Sürünce yeniden Türklüğün devri
Keyiflendi edelerim Maraş'ta

Her fırsatta işbirliği yaparak
Aymazlığı ayağıyla teperek
Namus için şimşek gibi koparak
Hazırlandı edelerim Maraş'ta

Çevrilmedi eli müinacatından
Sevindi Hızır'ın refakatinden
Görünmez güçlerle Allah katından
Korunandı edelerim Maraş'ta

Olmadan sonunda iş işten geçkin
Suların üstüne vurarak perçin
Tereddiit etmeden vatani için
Koşullandı edelerim Maraş'ta

Kimi koştu yüreğinin peşinden
Kimi şehit ayrı kaldı eşinden
Kimi bacağından, kimi başından
Yaralandı edelerim Maraş'ta

Uzak durmak lazım zalim, kansızdan
Merhamet beklenmez hiç vicdansızdan
Ermeni'den, İngiliz'den, Fransız'dan
Gıcıklandı edelerim Maraş'ta

Tutmayınca silahları kınında
Pes etmedi kimse düşman önünde
Yirmi iki kocaman gün sonunda
Müjdelendi edelerim Maraş'ta

Azrail zalime bulaşsın
Keferenin aklı dolaşsın diye
Salimen hedefe ulaşsın diye
Alkaşlandı edelerim Maraş'ta

Uymaz Türk'e esaretin zinciri
Dağıtıldı bunun için bildiri
Muharebe esnasında çok diri
Görünendi edelerim Maraş'ta

Beklerken siperde Türk hazır kıta
Varlık gösteremez malum komita
Yüklenirken hainlere âdeta
Kanatlandı edelerim Maraş'ta

Yedisinden yetmişine kim varsa
Cenneti Âlâdan vermeli parsa
Anlatmalı Delibal'ca bilhassa
Bir destandı edelerim Maraş'ta

Yazmak Üzerine

YAZAR

Yazmak kaçış oldu benim için. Bir sığınma. Bir asudelim. Halbuki dışarıda koca toplum. Ağız açık, rızık bekleyen kuş yavrusu gibi bekliyordur.

“Yazmasını bilen adam. Kendine göre bir dili var. Yani şahsiyeti” der Cemil Meriç.

Kağıda yazmaya alışık bizim kuşak. O yüzden kağıdı iyi tanır. Hangi kağıt olursa olsun yazsa da şekline, simetriğine önem vermek bir huy haline gelir. Yani alışkanlık.

En iyi yazı A4 dediğimiz kağıda (21x29,7) yazılır. Kısa notlar da her ebatta tutulur.

Buradan da göremeyiz ki, yazarın alışkanlıkları var, huyları var. Yazarların aykırı olduklarını itiraf etmeliyim. Belki de işin tabiatından olmalı. Yazar yazarken münzevidir, kendi dünyasındadır. Bu hal normalde anormal gelebilir.

YAZMA

Şu yazma işi. Çok zor iş. Yazılar, yazılar. Kimisi yarım, kimisi başlıkta, kimisi düzeltme ister. Birini bitiriyor biri başlıyor, biri bekliyor.

Gül de güzel. Lakin dikensiz değil.

YAZMAK ÜÇLÜSÜ

Yazı, yazmak, yazarlık.

Bu üçlü ayrılabilir mi? Yazı deyince evvela kalem tutan el akla gelir. Düşünen baş olmasa kalem neye yarar? Düşünmek, okumak, araştırmak olmazsa olmaz. Hepsini elmanın bütünü.

Bu üçlüye dair birkaç not.

Yazar belli bir düzeye gelmiş yazar yaşam deneyiminden çok yararlanır.

Yazarın tutkusu ve yeteneğini, bilgisi destekler.

- Yazarın gücü,duyuş tarzı,ifade yeteneğine bağlı. Yetenekse tarla gibi. İşlendikçe bereketlenir.
- Yazar gerçekleri ele almalı yazarken.
- Tecrübe atına atla, hayat arasında koştur. Yol aldıkça yazarsın.

- Yazmak hep sormak, sorgulamaktır.
- Yazar yazmadan evvel kitap okur.
- Kitaplar. Kitaplar. Dostlar, düşmanlar gibi.
- Not almadan yazılmaz.
- Aklıma geleni not almalıyım. Bunlar belki de ilerdeki seçiş olacak yazıya.
- Notların arasında boğulma.
- Notlar olursa bulmam gibi yerleştirmek, yerli yerine oturtmak kolay.
- İyi bir yazar.
 - Not alır,
 - Alfabe sırasına göre dizer
 - Yazıya kaynak için kullanır.
 - Okumaktan nasibi az ise, yazmaktan da az olur.
 - Aklında tutma yazıda tut.
 - Müflis tüccar gibi eski defterlerini karıştır.
- Mutlaka bir şeyler var.
- Kağıda acıma kağıt sana acımaz

Kural şu olmalı. Yaşamalı ve yazmalı. Güzel yazı yarım kalmayan biten yazıdır. Güzel yazı cümle içinde kelimelerin çıkarılmadığı yazıdır.

YAZILAR

Bir anda kaç yazı birden. Ya boğulacağım, ya çıkacağım. Gayrete bağlı. Ötesi nasip.

Sebebi de şu saldırmanın yazı yazmalara. Açık. Daha çok yazı, daha çok çağrı, daha çok mesuliyet.

Ah mesuliyet ne ağır bir yüksün.

Bilirim. İnsana kaldıramayacağı yük nasip olmaz.

YAZMAK GİBİ

İnat adam yazar. Hırs da tuzu biberi. Sabır kabı. Bilim, bilgi malzemesi.

İnat sönmeyen ateşe benzer faydalı kullanmak irade işi.

Yazmak gibi.

Geben Benim İçin Bir Sevdadır

Dört bir yanı dağlar ile çevrili.
Seni methetmeye gücüm yetmiyor.
Sular Akar şırl şırl her yeri.
Kendim geçse senden gönlüm geçmiyor.

Koca Geben tarih gibi dillerde.
Anlatırım konuştuğum her yerde.
Nağme olur kuş sesleri seherde.
Öten keklik bülbüllere kalk diyor.

Dereler tepeler türlü çiçekler.
Boram boram koku saçar kekikler.
Düğünlerde horon teper köçekler.
Dahası var yazdıkların az diyor.

Güz geldimi bulutlanır havalar.
Üşüyene sığınak olur sofalar.
Kış geldi mi kuruldumu sobalar.
Anlatılmaz gel gel beni gör diyor.

Sazlı sözlü sohbetlere doyulmaz.
Dik durur uşaklar Başı eğilmez.
Tirşik çorbasına Gönül koyulmaz.
Gel Gebene Çiriş aşkın gör diyor.

Kelep kelep karlar yağar kış günü.
Sürülerle dolar evlerin önü.
Hava hoş olunca kurar düğünü.
Gel geben efeleri gör diyor.

İlkbaharda kenger dolar torbalar.
Sabahları yarpuzlanır çorbalar.
Dam ucunda gak gak eder kargalar.
Seksek atan balaları gör diyor.

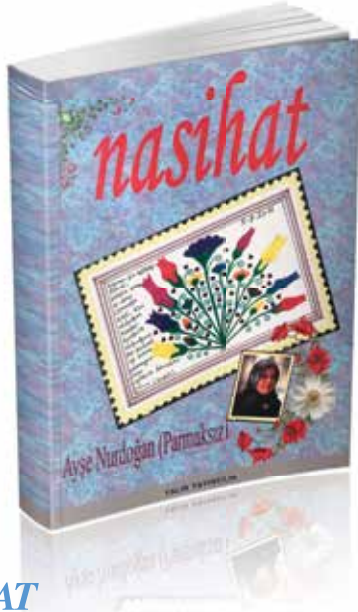
Cemre gelir hava biraz ısınır.
Tor tosunlar avlularda kaşınır.
Kıraatları hamın almış eşinir.
Ben burdayım Bin üstüme sür diyor.

Söylenir türküler tırpan sallanır.
Öküzler gem sürer harman dolanır.
Akabinde velhanları sulanır.
Rahmet yağmaz ise işin zor diyor.

Turnalar sularda yarışa başlar.
Çocuklar sevinçten bir birin taşlar.
Geldi bahar ayı yok oldu kışlar.
Yaşayanlar yeni sene zor diyor.

Öyle geçer gider bir hayat böyle.
Ben Eksik söyledim sen tamam eyle.
Çoğunu görmüyom hep selam söyle.
Beni soranlara selam var diyor.

İKİ KİTAP

NASİHAT

Böyle bir kitabı ilk defa gördüm. Ayşe Nurdoğan çizdiklerim ve karaladıklarım dese de mütebaziğe sığındığı belli. Hem yazar, hem çizer. İslam sanatları geleneğinde canlı ve bitki tasvirleri var. Kenarlarına metinler yazma usulü var. Yazar aynı geleneği kullanır. Dikkat çeken tarafı bu alanda eğitim almayı. Kendi kabiliyeti, çabası ve yaratıcılığının meyvesi eserler yani çizimler kitap haline gelir. Bu günün Gençliğine hitap eden bir çizgi roman gibi.

Kıtap gerçekten hikmetli sözler kitabı. İnsan zihninin bu derece hem yazıya hem de çizgiye yoğunlaşması ve de uyumlu olması takdire şayandır ağırlıklı çiçek motifleri işler. Her çiçekte ötekine benzemez. Ancak orijinaline benzer. Zira bu coğrafya bitki örtüsü zenginliğine sahiptir. Ayşe hanımda coğrafyanın nimetlerini bol bol kullanır. Bir arı misali her çiçeği işlerken onun üzerinden mesajlarını verir. Yani hikmetli deyişlerini. Yazı da kendi eş yazısı, çizimleri de el çalışması. Yani tamamen insan işi.

Ta çocukluğundan beri, benzer çizimler yapar ve saklar. Önce gönül defterim kitabını yayımlar. Sözlü kültür derlemesi olan bu eser önemli bir belgedir.

Ayşe Nurdoğan kitabını şöyle tanımlar.”uzun yıllar süren çalışmaların bir parçası olan bu kitap adı gibi Anadolu’nun sesini gelecek nesillere taşıyan bir nasihatir.”

“benden sonrakiler okusun, karınca kaderince biraz bilgi edinsinler diye bazı şeyhleri yazdım ve yazmaya çalışıyorum.”

Kolayca ve bir çırpıda okunuyor. Okurken de zihin açıyor ve sizi değerlerinizle tanıştırıyor.

Şiirlerinde; Karacaoğlan, Yunus izleri var. Deyişleri ve sözleri Anadolu’yu aydınlatan geleneğimizin irfan sahiplerinin yolunu izler. Mesela bir tavus kuşunu çizer ve seslenir. Senin güzelliğin bizim gördüklerimizdir der.

ŞAİRİN KALEMİ

Şairin kalemî şiir kitabı. Hakikaten şairin kaleminden çıkmış. Şiirler toplanmış kitap olmuş değil. Bir hayatın imbiğinden dökülen yine hayata dair usareler tadında, hikmetli deyişler. Bu coğrafya Karacaoğlan coğrafyası. Bir Karacaoğlan bilinir ama o nispette, o geleneği sürdüren günün Karacaoğlanları var. Osman Çevik te hakeza.

Şairliği kökten geliyor. Yani dille söylersek genlerden geliyor. bu memleketin insanı tarihin dramlarını her ocakta yaşamış, yetmemiş kılık yokluk yılları, yetmemiş, ırgatlıklar, yetmemiş göçler. Hayat her aileyi, ondan yetişen herkesi savurmuş memleket dışına Osman Çevik andırına gelir ve yerleşir. Kök salar. Mesleği marangozluk, ağaç oymacılığı ve işlemecilik.

Hem mesleğini yapar hem de şairliğini. Kâğıda yazar, deftere yazar. Andırın postasında yayınlanır. Remzi çingil hocanın arşivinde yer alır. Oğlu Davut Bey bir kısmını saklar. Osman abının deyimleriyle her biri bir yere atılır. İsteyene verir. Ama koca bir hayat var onda. Yine Davut beyin çabasıyla kitap haline gelir. adı şairin kalemî olur.

Osman abi kışla bahçesinde, dost sohbetlerinde şiirlerini, okur. Her şiirin bir de hikâyesi var. şiir ve hikaye bu coğrafya kültürünün geleneğidir. hafızası yerinde, şiirlerini ezbere okur, dinleyenlere hayat ve hikmet dersleri verir.her yıl kışla bahçesinde yapılan yazarlar ve şairler buluşmasına katılır.

Şiirleri, hece vezinli ve dörtlük şeklindedir. Andırında yer ve insan güzelleme şiirlerini ilk yazandır.. Andırın köyleri güzellemesi herkes tarafından bilinir. Çoğu eserler girmiştir zorlu bir taşlama ustasıdır. İnsan tasvirleri öylesine güçlüdür ki okurken karşınızda görür gibi olursunuz.

Osman çevik gençliğinde pehlivanlık yapar. Ona “pehlivan şair “ unvanı takılmıştır. Kitabında; askerlik, hastalık, seveda, doğa sevgisi, memleket, geçmişe özlem, nasihat, mektup, dini ve milli, duygular, siyaset gibi alanlarda kaleme aldığını yazar. Gerçektende geniş mevzular da söz ustalığı yapar. Sevgiliye seslenir.

“Ben aşığım güzelleri sınıram
Aşık oldum aşk atına binerim
Arı olur çiçeğine konarım
Hangi dalda buluşalım sevgilim”